

Joroinen

***TALOUSARVIO 2022
TALOUSSUUNNITELMA
2023 - 2024***

KH 29.11.2021
KV 13.12.2021

Sisällysluettelo

1. TALOUSARVION 2022 JA -SUUNNITELMAN 2023 – 2024 LAADINNAN YLEISPERUSTELUT	3
1.1. KUNTALAIN TALOUSSÄÄNNÖKSET	3
1.2. KANSANTALouden JA KUNTATALouden KEHITYS SEKÄ KUNNAN OMA TILANNE JA TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT	3
1.2.1. Kansantalouden ja paikallishallinnon kehitys	3
1.2.2. Joroisten kunnan talouden näkymät.....	5
1.2.3. Kunnan organisaatio ja henkilöstö.....	9
1.2.4. Konserni	11
1.3. JOROISTEN KUNNAN STRATEGIA JA PÄÄMÄÄRÄT 2022.....	12
1.4. VALTUUSTON TAVOITTEET VUODELLE 2022 JA TALOUSSUUNNITTELUN TAVOITEASETANTA.....	13
1.5. TALOUSARVION LAADINTAAN LIITTYVÄT YLEISET PERUSTELUT	14
1.6. PALVELUSUUNNITELMAT TOIMIALOITTAIN.....	15
1.6.1. Kunnan johto ja hallinto	15
1.6.2. Maaseutu- ja lomatoimen toimiala	16
1.6.3. Perusturvan toimiala	16
1.6.4. Sivistys- ja vapaa-aikatoimen toimiala.....	16
1.6.5. Tekninen toimiala.....	17
2. KÄYTTÖTALOUSOSA	19
2.1. YLEISHALLINTO.....	19
2.2. MAASEUTU- JA LOMATOIMEN TOIMIALA	29
2.3. PERUSTURVAN TOIMIALA	30
2.4. SIVISTYSTOIMI	40
2.5. TEKNINEN TOIMIALA	56
2.6. KUNTA YHTEENSÄ	64
3. INVESTOINTISOSA	66
4. TULOSLASKELMAOSA.....	70
5. RAHOITUSLASKELMAOSA	73
6. LIITTEET.....	76

1. TALOUSARVION 2022 JA -SUUNNITELMAN 2023 – 2024 LAADINNAN YLEISPERUSTELUT

1.1. KUNTALAIN TALOUSSÄÄNNÖKSET

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin vastuut ja velvoitteet. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla kattamaton alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

1.2. KANSANTALouden JA KUNTATALouden KEHITYS SEKÄ KUNNAN OMA TILANNE JA TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

1.2.1. Kansantalouden ja paikallishallinnon kehitys

Bruttokansantuote kasvaa

Valtiovarainministeriön (VM) taloudellisen katsauksen (Syksy 2021) perusteella Suomen bruttokansantuotteen (BKT) arvioidaan kasvavan 3,3 %. Talouden toipuminen covid-19-epidemiasta (BKT 2020: – 2,8 %) on ollut nopeaa kuluvaan vuoden keväästä alkaen. Talouden elpymisen arvioidaan jatkuvan syksyllä varsinkin niillä toimialoilla, joita rajoitukset vielä tällä hetkellä koskevat. Bruttokansantuote on jo ylittänyt laskua edeltäneen vuoden 2019 tason. Sen seurauksena VM arvioi, että talouskasvu jatkuu myös vuosina 2022 ja 2023. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,9 % vuonna 2022 ja hieman taivuttuen 1,4 % vuonna 2023. Ennuste on hivenen aikaisempaa positiivisempi. Viime vuoden VM:n talouden katsauksessa (syksy 2020) BKT:n kasvun arvioitiin olevan 2,6 % vuonna 2021 ja 1,7 % vuonna 2022.

Kansantalouden alijäämä pienenee

VM arvioi, että julkisen talouden alijäämä pienenee kuluvaan vuonna 2021 ja talousarviovuonna 2022 voimakkaasti. Arviota perusteellaan talouden toipumisella ja nopealla työllisyyskasvulla, jotka lisäävät verotuloja ja pienentävät työttömyysmenoja. Myös covid-19-epidemiaan liittyvän rahankäytön ja tukitarpeen väistyminen vahvistavat julkista taloutta. VM:n mukaan talouden väliaikainen elpyminen ei kuitenkaan poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa.

VM:n taloudellisen katsauksen mukaan valtionhallinnon rahoitusasema heikkeni vuonna 2020 voimakkaasti covid-19-epidemian seurauksena ollen 13,1 mrd. euroa eli n. 5,5 % suhteessa BKT:hen alijäämäinen. Talouden elpymisestä huolimatta valtiohallinnon rahoitusaseman arvioidaan olevan edelleen vuonna 2021 10,4 mrd. euroa eli n. 4,2 % suhteessa BKT:hen alijäämäinen, vaikka valtion saamat välittömät verotulot kasvavat lähes 17 % vuodesta 2020. VM arvioi, että vuonna 2022 valtionhallinnon alijäämä pienenee vielä kuluvaan vuottakin

voimakkaammin. Menojen selkeään laskuun vaikuttaa se, että etenkin covid-19-epidemiaan liittyvät menoliiketykset, mm yritysten kustannustuet, koronarokotteiden ja pandemian edellyttämien suojarusteiden sekä laitteiden hankintamenot, vähenevät tuntuvasti. Valtionhallinnon rahoitusasema on kohentumisestaan huolimatta yli 7 mrd. euroa alijäämäinen. Vuosina 2023–2025 alijäämä pienenee edelleen.

Paikallishallinnon rahoitusasema heikkenee voimakkaasti

Paikallishallinnolla tarkoitetaan aikaisemman kuntatalouden ja vuonna 2023 aloittavien hyvinvointialueiden muodostamaa kokonaisuutta.

Paikallishallinnon rahoitusasema oli v. 2020 tasapainossa. Se koheni ennätykselliset 3 miljardia euroa edeltäneestä vuodesta valtion koronakompensaatioiden ja muiden tukitoimien seurauksena. VM arvioi, että vuonna 2021 paikallishallinnon rahoitusasema heikkenee noin 1 miljardi euroa alijäämäiseksi talouden elpymisestä ja valtion tukitoimista huolimatta. Katsauksessa perustellaan tämän johtuvan kulutusmenojen kasvun kiihtymisestä, mikä aiheutuu mm. suojarusteisiin ja covid-19-viruksen testaukseen käytettävien menojen kasvusta, hallitusohjelman tehtävämuutoksista ja kunta-alan palkankorotuksista. Lisäksi viime ja kuluvalla vuodelta on kertynyt erityisesti sote-palveluihin palvelu- ja hoitovelkaa, joiden purkaminen aiheuttaa ylimääräisiä menopaineita. VM:n mukaan hoito- ja palveluvelan suuruutta ei pystytä vielä täysin arvioimaan.

VM:n paikallishallinnon vuosien 2022–2025 kehitysarvio perustuu kuntatalousohjelma painelaskelmaan vuosille 2022–2025. Painelaskelmassa on huomioitu sote-uudistus, joka siirtää sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle vuonna 2023. Hyvinvointialueiden väliaikaishallinto on sisällytetty osaksi paikallishallinnon ennustetta vuoden 2022 loppuun saakka. VM:n katsauksen mukaan hallitus on sitoutunut rahoittamaan kuntien uudet ja laajenevat tehtävät täysimääräisesti sekä kompensoimaan korona-virukseen välittömästi liittyvät kustannukset kunnille.

Vaikka paikallishallinnon menojen kasvun arvioidaan hidastuvan vuonna 2022 covid-19 -kriisin helpottaessa, heikkenee paikallishallinnon rahoitusasema voimakkaasti, kun määräaikaisten tukitoimien vaikutus pienenee tai päättyy. VM päätelee, että kertaluonteiset covid-19-kriisistä johtuvat tuet eivät ratkaise kuntatalouden rakenteellista tulojen ja menojen epätasapainoa, joka on seurausta väestön ikääntymisen aiheuttamasta sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvupaineesta ja työikäisten määrän vähenemisestä. Paikallishallinnon menojen ja tulojen rakenteellinen epätasapaino kasvattaa paikallishallinnon velkaantumista vuoteen 2023 saakka. Sote-uudistuksen seurauksena paikallishallinnolta siirtyy noin 4,6 miljardia euroa velkaa hyvinvointialueille vuonna 2023. Paikallishallinto jää painelaskelmassa alijäämäiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen, mutta alijäämä tasaantuu 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuosina 2024-2025. Tämä näkyy myös paikallishallinnon velkasuhteen kasvun hidastumisena.

Palkkamenojen kasvun määrä ei tiedetä

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset ovat katkolla helmikuun lopussa 2022. Henkilöstökulut muodostavat paikallishallinnon suurimman kuluerän, ja siksi kunta-alan palkkaratkaisuilla on suuri merkitys sen kustannuskehitykselle. Painelaskelmassa paikallishallinnon ansiokehityksen on oletettu mukailevan koko kansantalouden ennustettua ansiokehitystä vuosina 2022-2025.

Sote-uudistuksen vaikutukset

Vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirretään hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle. Sekä paikallishallinnon tulot että menot lähes puolittuvat uudistuksen seurauksena. Paikallishallinnon menojen kasvupaine, joka on ollut seurausta vanhenevan väestön kasvavasta hoito- ja hoivapalvelujen tarpeesta, helpottuu sote-uudistuksen myötä. Paikallishallintoon luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin nuorien ikäluokkien palveluihin kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve laskee 2010-luvulla alkaneen syntyvyyden laskun vuoksi.

1.2.2. Joroisten kunnan talouden näkymät

Lähtökohdat

Joroisten kunnan taloudellinen tilanne heikkeni alijäämäisten tulosten seurauksena vuosina 2018 ja 2019. Tuolloin erityisesti verotulot laskivat voimakkaasti johtuen muun muassa verojärjestelmään tehdyistä muutoksista sekä kilpailukykysovimuksen vaikutuksista ansiotulokertymään. Vuoden 2019 päätteeksi monet kriisikuntakriteereistä täyttyivät.

Vuonna 2020 Kunnan taloudellinen asema parani tilikauden erinomaisen tuloksen, 1,978 miljoonaa euroa, vuoksi merkittävästi. Myös kunnan velkaantuminen onnistuttiin suunnitelmallisesti suurten investointien päätyttyä taittamaan. Tilinpäätös 2020 huomioiden kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää 6,601 miljoonaa euroa (TP2019: 4,623 miljoonaa euroa). Kuntakonsernin tulos oli vielä hivenen parempi, 2,158 miljoonaa euroa. Kuntakonsernin ylijäämä vuoden 2020 tilinpäätöksessä on noin 348 000 euroa, noin 74 euroa/asukas.

Vuoden 2021 tilinpäätös on vuoden mittaan jatkuvasti kasvaneiden sote-palveluiden kustannusten vuoksi painumassa lähelle nollatulosta tai alijäämäiseksi. Syyskuun lopun tilanteessa kunnan tilikauden ylijäämänuste oli noin 908 000 euroa. Perusturvalautakunnan lokakuussa arvioimaa sotekulujen 1,8 miljoonan euron kuntalaskutuksen lisäosuutta (yhteistoimintakorvausmeno Varkauden kaupungille), joka kohdistuu vuoden 2021 menoihin, mutta laskutetaan vuoden 2022 puolella, ei ole siinä huomioitu.

Tulot

Toimintatuottojen arvioidaan kasvavan koko tarkastelujaksolla 1 % aikaisempien vuosien tavoin.

Talousarvion ja taloussuunnitelmien laadinnassa on käytetty VM:n kuntatalousohjelman painelaskelman sekä kuntaliiton veroennustekehikon verotuloja koskevia tietoja, joista veroennustekehikon tiedot on arvioitu tarkemmiksi.

Vuoden 2022 talousarviota ja vuosien 2023 – 2024 taloussuunnitelmaa valmistellaan tilanteessa, jossa verotulojen arvioidaan kasvavan tilinpäätökseen 2020 verrattuna, mutta vähenevän tilinpäätösennusteeseen 2021 verrattuna noin 1,14 miljoonaa euroa (TP 2020: 17,770 milj. €, TP-ennuste 2021: 19,917 milj. €, TA 2022: 18,452 milj. €). Erityisesti kansainvälisen taloustilanteen vuoksi verotulojen kertymisen suhteen on suurta epävarmuutta ja niiden kertymistä on syytä seurata tarkasti pitkin talousarviovuotta. Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 15.11.2021 säilyttää kunnallisveroprosentin ennallaan 21,25 %-yksikössä ja samoin kiinteistöerot nykyisellä tasolla.

Valtionosuuksia arvioidaan Kuntaliiton 8.10.2021 julkaiseman vuoden 2022 ennakkollisten valtionosuuslaskelmien perusteella. Valtionosuuksien arvioidaan laskevan verrattuna vuoden 2020 koronkompensatioiden vuoksi poikkeukselliseen määrään verrattuna, mutta kasvavan olennaisesti, yli 600 000 euroa, vuoden 2021 tasoon nähden (TP 2020: 13,852 milj. €, TP-ennuste 2021: 12, milj. €, TA 2022: 13,668 milj. €). Valtionosuudet toteutuvat vuonna 2022 hyvin todennäköisesti lähelle arvioitua määrää. Sen sijaan sote-uudistuksesta johtuen suunnitelmavuosien 2023 ja 2024 valtionosuudet ovat laskennallisia ja ne tulevat vielä tarkentumaan uudistuksen rahoitusmallin toimeenpanoon liittyvässä laskennassa.

Sote-uudistuksen vuoksi sekä verotulot että valtionosuudet pienenevät merkittävästi suunnitelmavuosina 2023 ja 2024. Verotulojen arvioidaan vähenevän vuositasolla noin puoleen (noin 10 miljoonaa euroa) vuoden 2022 tasosta ja valtionosuudet nykyisen laskelman perusteella reilusti alle 2 miljoonan euron tasolle.

Menot

Toimintakulujen arvioidaan kasvavan talousarviovuonna 2022 vuoden 2020 koronaviruksen vuoksi poikkeuksellisen edullisesta tilanteesta, mutta vähenevän vuoden 2021 talousarvioennusteeseen verrattuna noin 1,280 miljoonaa euroa (TP 2020: 35,647 milj. €, TP-ennuste 2021: 38,116 milj. € (tilanne 31.10.2021: 37,216 milj. € + TA-muutos n. 900 000 € KV15.11.2021 § 74), TA 2022: 36,834 milj. €).

Toimintakulujen arvioidaan kasvavan merkittävästi kaikilla kunnan hallinnoimilla toimialoilla. Yleishallinnon alijäämä kasvaisi noin 74 000 euroa (4 %), teknisen toimen noin 235 000 euroa (5 %) ja sivistystoimen 850 000 euroa (5 %) tilinpäätökseen 2020 verrattuna. Erikoissairaanhoidossa (Essote) Joroisten maksuosuus olisi kasvamassa noin 800 000 euroa tilinpäätökseen 2020 verrattuna. Muissa sote-palveluissa (Varkaus ja Vaalijala) kulujen kasvu olisi noin 110 000 euroa. Menojen arvioidaan kuitenkin pienenevän vuoteen 2021 verrattuna 1,280 miljoonaa euroa juuri sotekuluista, koska sotekulujen arvioidaan vuonna 2021 kasvaneen poikkeuksellisen paljon ja menojen kasvun kiihtymistä pyritään hillitsemään talousarviovuonna 2022.

Soteuudistuksen myötä sotepalvelujen ja pelastustoimen kulut siirtyvät hyvinvointialueen vastattavaksi suunnitelmavuoden 2023 alusta lukien.

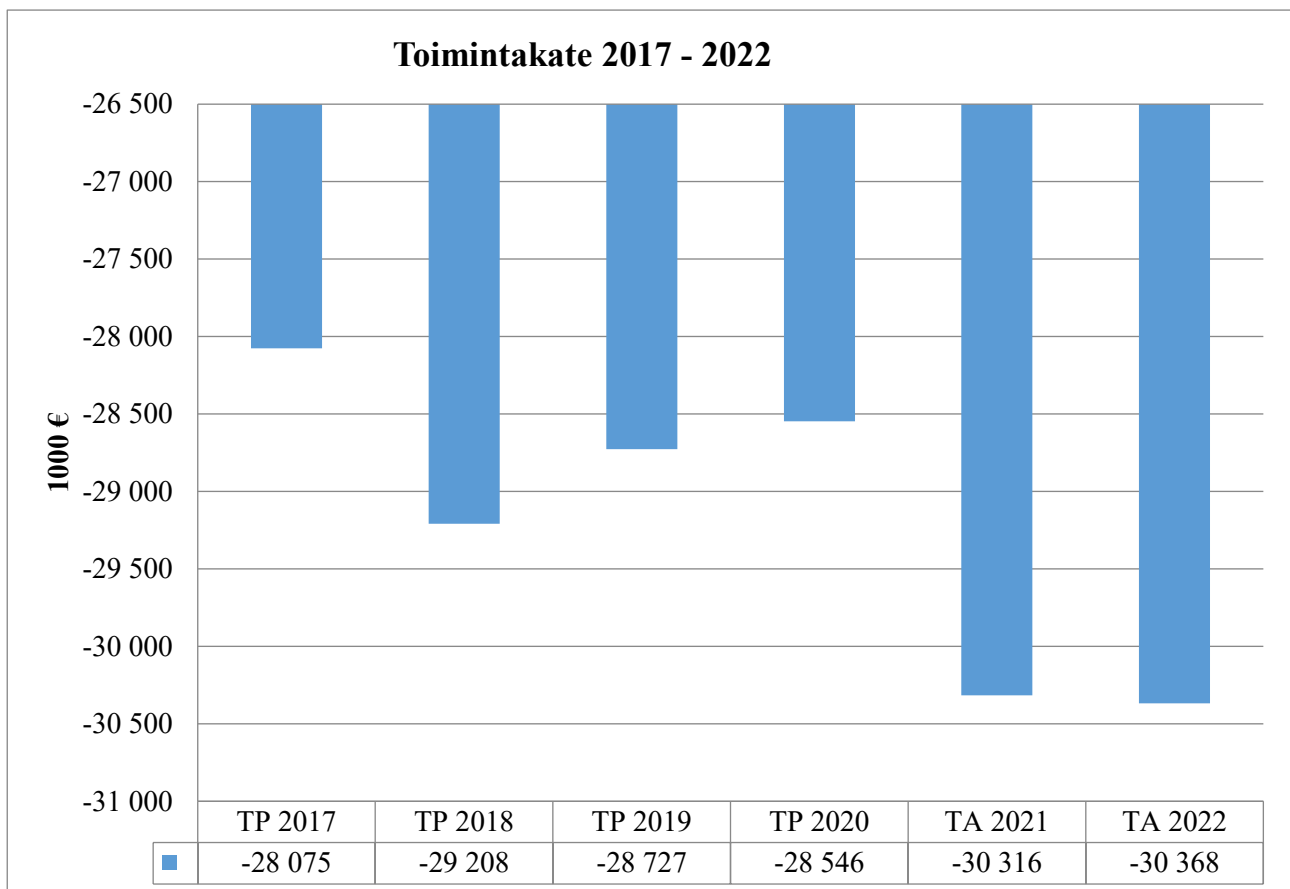
Investoinnit

Kuntatalouden yleiset sekä Joroisten kunnan omat epävarmuustekijät huomioiden kunnan investointitason tulisi olla maltillinen. Kunnanvaltuusto päätti 15.11.2021 talousarvioon sisältyvässä investointisuunnitelmassa, että kuntakonsernin investointitaso on lähes kaksinkertainen vuoteen TP 2020 verrattuna (TP 2020: 850 000 €, TA 2022: 1.55 milj. €). Suunnitelluista investoinneista kuitenkin yli puolet kohdistuu Vesilaitokseen ja on tarkoitettu rahoitettavaksi sen kassavaroista. Loput investoinneista rahoitetaan velkarahoituksella. Jatkossa investointitason tulisi olla jatkuvasti laskeva verrattuna vuoden 2020 investointitasaan.

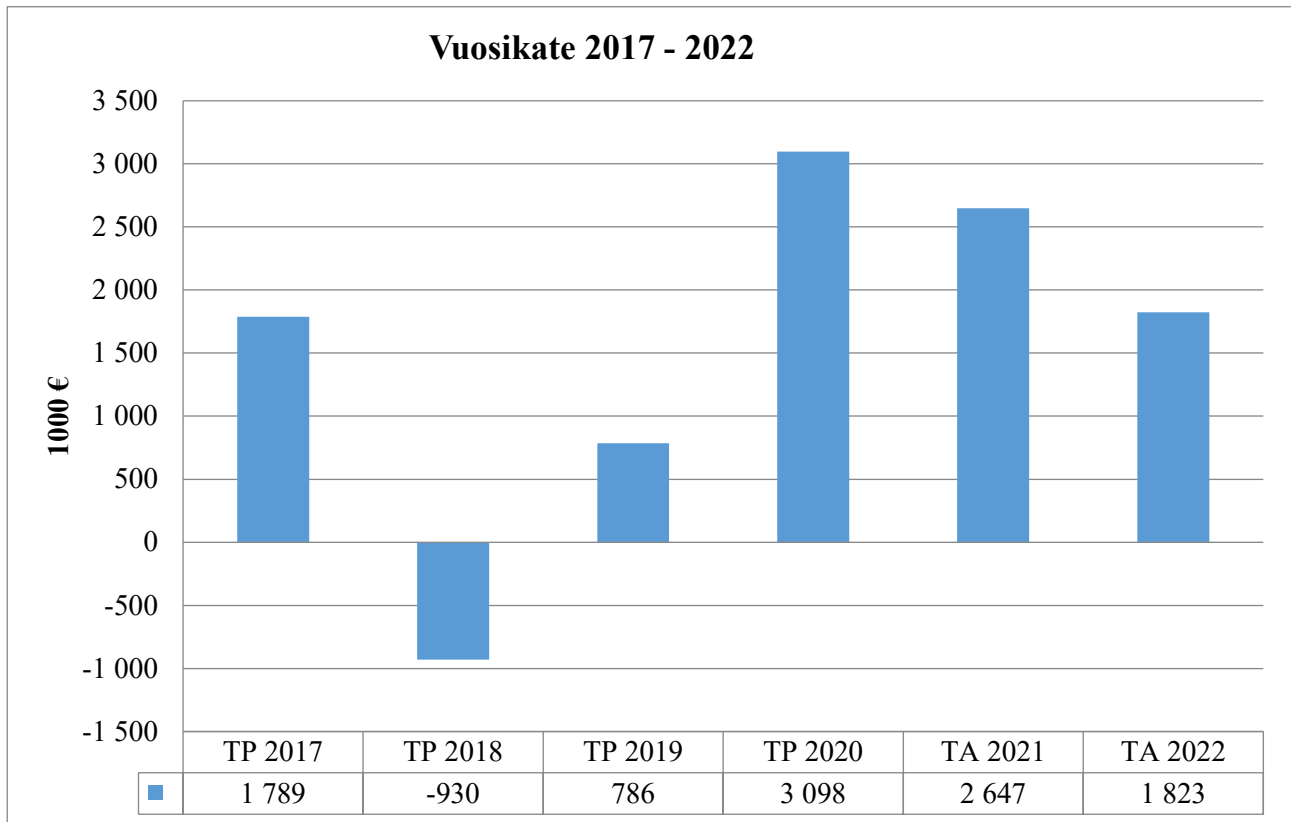
Talouden tasapainotusohjelmat

Talousarvion suunnittelussa on huomioitu talouden tasapainotusohjelmien I (2019 – 2021) ja II (2021 – 2024) mukaiset toimenpiteet.

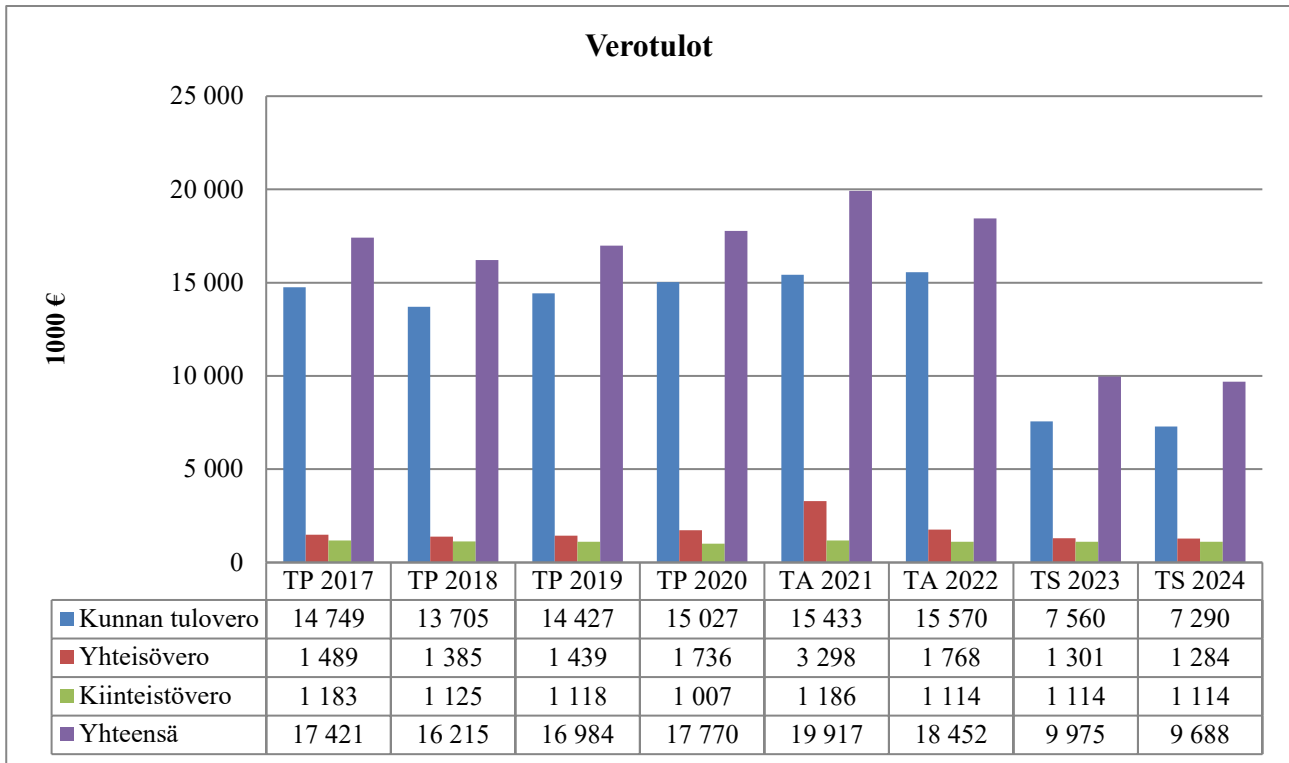
Kunnan taloudellista asemaa kuvaavat seuraavat kaaviot:

Toimintakate kuvaa toimintakulujen ja -tuottojen välistä erotusta, joka kunnallistaloudessa on yleensä negatiivinen, koska verotulot ja valtionosuudet esitetään tuloslaskelmassa vasta toimintakatteen jälkeen. Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verorahoituksella (verotulot ja valtionosuudet).

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Vuosikatteen riittäessä kattamaan poistot, on talous tasapainossa.

Kunnanvaltuusto päätti 15.11.2021 veroprosenteista vuodelle 2022:

- Tuloveroprosentti 21,25

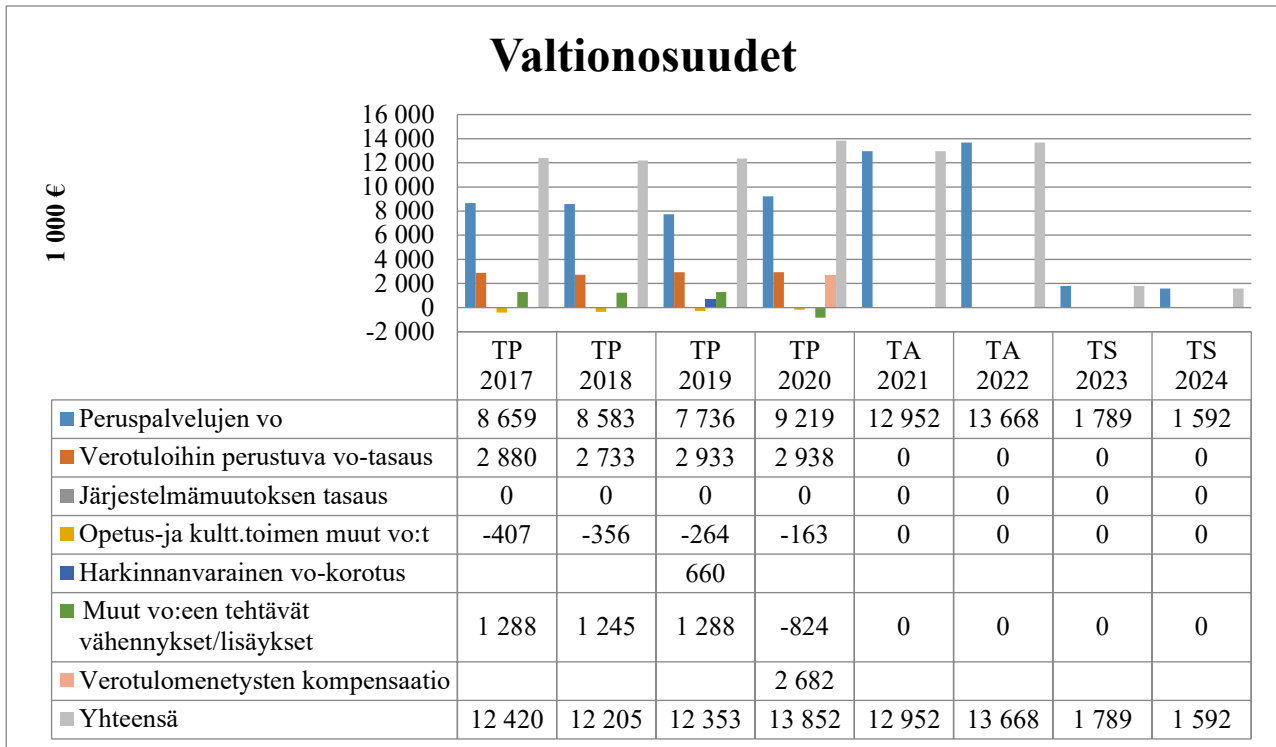
Kiinteistöveroprosentit:

- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,05
- vakituinen asuinrakennus 0,50
- muut kuin pääasiassa vakituisena asuntona käytettävät rakennukset 1,10
- voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3,10
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00

Tietolähteenä verotulojen osalta vuoden 2022 talousarvion laadinnassa on käytetty Kuntaliiton veroennustekehikkoa 27.9.2021.

Käynnissä olevan kiinteistöveroselvityksen myötä kiinteistöverokanta nousee tulevina vuosina. Talousarvion laadinnan yhteydessä kiinteistöveron määrää ei ole kuitenkaan tarkistettu ylöspäin selvityksen ollessa keskeneräinen.

Veroennustekehikon perusteella vuoden 2021 kokonaisverotulokertymä olisi 18,452 milj. euroa (TP 2020: 17,770 milj. €, TP-ennuste 2021: 19,917 milj. €).

Tietopohjana käytetään valtiovarainministeriö kuntatalousohjelman painelaskelmahakikkoa 10/2021, jota on täydennetty tilinpäätöksen 2021 ennakkotiedoilla ja talousarvion 2022 valmisteluaineistolla (ns. lyhyt tuloslaskelma toimialajoen tuottaman tiedon perusteella).

Valtion useiden koronakompensatioiden jälkeen vuoden 2020 valtionosuudet olivat 13,852 milj. euroa. Tilinpäätösennusteessa vuodelle 2021 taso 12,952 miljoonaa euroa. Valtionhallinnosta tulleiden uusien palvelutasopäätösten vuoksi valtionosuudet nousevat 13,668 miljoonaa euroon talousarviovuodelle 2022.

Taloussuunnitelmavuosien 2023 – 2024 valtionosuudet ovat laskennallisia, koska niiden laskentaperuste (vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätökset) eivät ole vielä valmistuneet. Sote-uudistuksen valmisteilla olevaan rahoitusmallin mukaisesti simuloituna valtionosuuksien arvioidaan jäävän Joroisissa alle 2 miljoonan euron tasolle.

1.2.3. Kunnan organisaatio ja henkilöstö

Luottamushenkilö- ja henkilöstöorganisaatiot on kuvattu alla olevissa taulukoissa.

Luottamushenkilöorganisaatio:

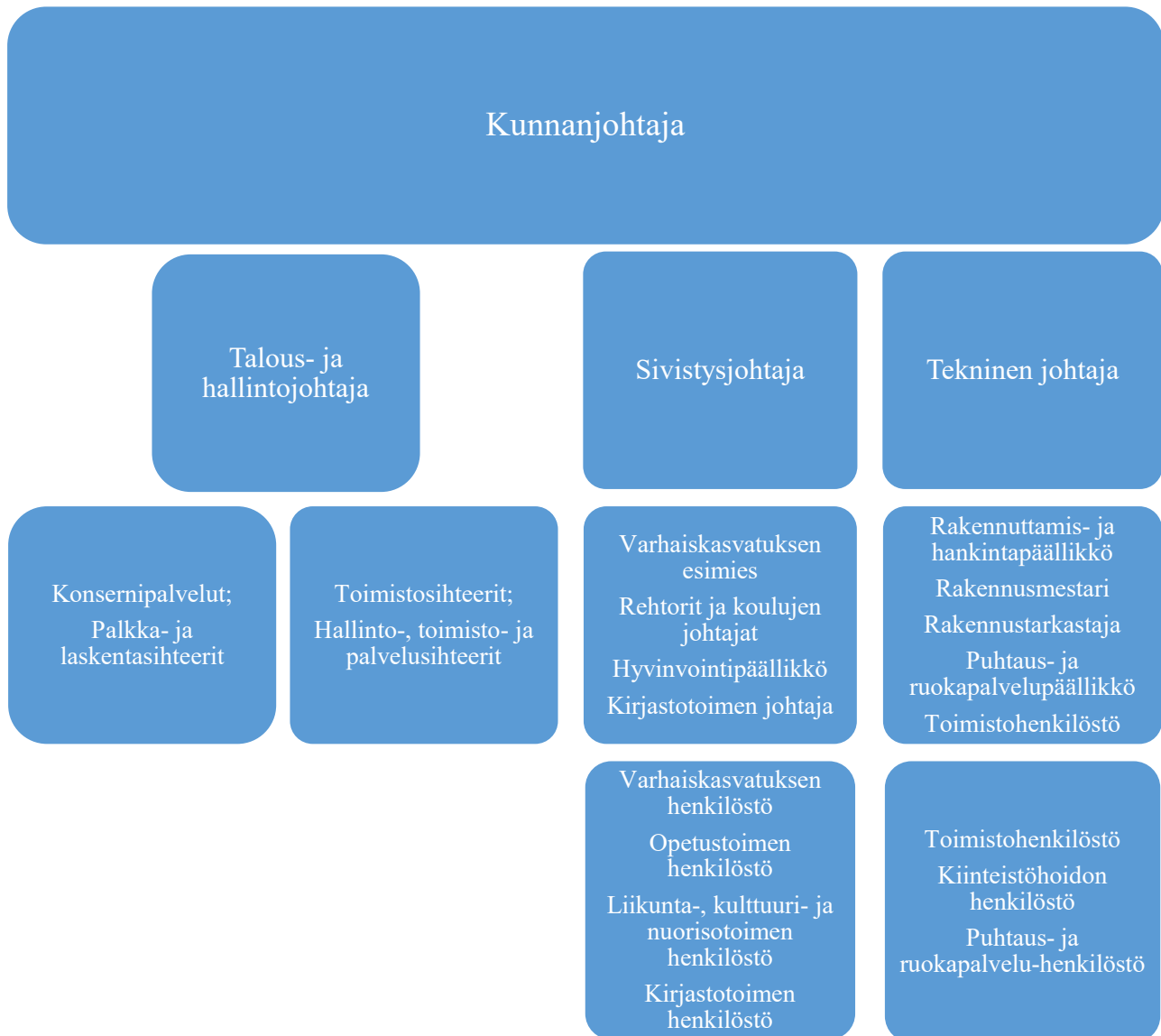

Tarkastuslautakunta (5), työsuojelutoimikunta/yt-toimikunta, keskusvaali- ja vaalilautakunta

Keski-Savon ympäristölautakunta (2)

Valtuusto päätti, että kuntavaalien 2021 jälkeen valtuusto pienenee 21:een ja hallitus 7 jäseneseen, aikaisemmin valtuusto 27 ja kunnanhallitus 9 jäsentä.

Henkilöstöorganisaatio:

1.2.4. Konserni

Konserni sisältää konsernipalvelut –yksikön toiminnot, joka huolehtii kunnan ja kuntakonsernin taloushallinnosta ja vuokrataloyhtiöiden isännöintipalveluista ja konserniin kuuluvien vuokra-asunto ja muiden kiinteistöyhtiöiden hallinnoinnista.

Konsernipalvelut –yksikkö tuottaa itsenäisesti kuntakonsernille kattavat ja laadukkaat taloushallinnon ja juridiikan palvelut, huolehtii vuokrataloyhtiöiden isännöinnistä sekä vuokranvälityksestä.

Tytäryhteisöistä vuokrataloyhtiöt tuottavat asumiseen liittyviä palveluita. Koy Joroisten Kunnantalossa sijaitsee kunnan arkisto. Kuntayhtymät, joissa Joroinen on vähemmistöomistajana, tuottavat toimialansa palveluita kuntalaisille.

Joroinen luopui vuoden 2020 loppuun mennessä Etelä-Savon Maakuntaliitto ky:n osakkuudesta ja siirtyi vuoden 2021 alusta lukien osana maakunnan vaihdosta Pohjois-Savon Maakuntaliitto ky:n osakkaaksi.

Konsernin kaikki osat sitoutuvat kunnanvaltuuston asettaman strategian toteuttamiseen käytettävissään olevin keinoin. Kiinteistöosaakeyhtiöiden ja asunto-osaakeyhtiöiden osalta toteutetaan pitkäjänteistä taloudellista toimintaa.

Vuoden 2020 aikana valmistui vuokra-asuntoja ja teollisuuskiinteistöjä koskeva yhtiöittämisselvitys. Sen perusteella aloitettiin vuokra-asuntojen yhtiöittäminen. Kunnan suorassa omistuksessa olleet 38 vuokra-asunnon osakkeet siirrettiin apporttisijoituksena Kiinteistö Oy Honkauran omistukseen ja hallintaan. Samalla vahvistettiin Honkauran omaa pääomaa ja toiminnallisia edellytyksiä vuokrausasteen parantamiseksi. Teollisuuskiinteistöjen yhtiöittämisestä päätettiin luopua.

Vuokra-asuntojen yhtiöittämistä tai niistä luopumista jatketaan kiinteistö- ja vuokra-asuntostrategian sekä yhtiöittämisselvityksen mukaisesti myös vuoden 2022 aikana.

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus
Tytäryhteisöt			
As Oy Pikalle	Joroinen	100,00 %	100,00 %
As Oy Maavesi	Joroinen	76,19 %	76,19 %
As Oy Tuomaalanhovi	Joroinen	100,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Honkaura	Joroinen	100,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Joroisten Kunnantalo	Joroinen	100,00 %	100,00 %
Kuntayhtymät			
Etelä-Savon Shp ky	Mikkeli	4,94 %	4,94 %
Pohjois-Savon Liitto-Maakuntayhtymä	Kuopio	1,80 %	1,80 %
Keski-Savon jätehuollon liikelaitos ky	Varkaus	11,40 %	11,40 %
Vaalijalan ky	Pieksämäki	1,19 %	1,19 %
Osakkuusyhteisöt			
As Oy Joronrinne	Joroinen		28,90 %
As Oy Paavalinkivi	Joroinen		35,75 %

1.3. JOROISTEN KUNNAN STRATEGIA JA PÄÄMÄÄRÄT 2022

Visio Joroisten kunta on tunnettu ihmisläheisenä ja vapaa-ajan mahdollisuuksia tarjoavana maaseutumaisena kuntana, joka tarjoaa monipuoliset palvelut ja viihtyisän asuinympäristön keskellä Savoaa.

Missio Itsenäinen Joroisten kunta tuottaa ja järjestää kuntalaisten päivittäin tarvitsemat laadukkaat palvelut, toimii aktiivisena joroislaisten edunvalvojana sekä kehittää monipuolisesti alueen elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.

Hyvinvoinnin edistäminen

Kuntalain mukaisesti Joroisten kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan. Hyvinvointia edistääkseen kunta:

1. kehittää kunnan elinvoimaa ja toimintakykyä pitkäjänteisesti ja kokonaisvaltaisesti.
2. tunnistaa eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvointitarpeet sekä -odotukset ja luo edellytyksiä hyvään elämään palveluiden järjestämisen kautta.
3. ehkäisee ja vähentää sosiaalisia ongelmia ja eriarvoisuutta.
4. tekee yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa kunnan asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Hyvinvointia edistäviä palveluita ovat mm. koulutus, kirjastot, kansalaisopistot, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut, sosiaali- ja terveystalot sekä liikuntatoiminta. Joroisten kunta tukee alueen yhteisöjen hyvinvointityötä.

Hyvinvointityön vaikutuksia seurataan ja arvioidaan hyvinvointikertomuksessa.

Talous- ja omistajapolitiikka

Itsenäinen Joroisten kunta toimii aktiivisesti talouden tasapainon säilyttämiseksi. Talouden tasapainotila säilytetään toiminnan kulumakennetta kehittämällä sekä tulorahoitusta lisäämällä. Talouden tasapainotilan ylläpitämiseksi tehtävät toimenpiteet hyväksytään vuosittain talousarvion käsittelyn yhteydessä osana talousarviota. Kunnan omaisuutta hoidetaan huolellisesti ja tuottavasti osana kunnan pitkän aikavälin tavoitteita. Varallisuuden hoidossa ja kunnan sijoitustoiminnassa noudatetaan valtuuston hyväksymiä sijoitustoiminnan perusteita sekä sijoitusstrategiaa.

Kunnan ja kuntakonsernin taloudelliset tavoitteet:

- kuntatalouden hoidon vähimmäistavoitteena on, että kumulatiivista alijäämää ei kerry
- konsernin tasolla tarkasteltuna alijäämän tulee olla selkeästi alle 500 euroa/asukas
- kunnan sekä konsernin lainamäärän kehitystä tulee arvioida osana talousarvion laadintaa siten, että kunnan maksuvalmius sekä kyky vastata palveluvelvoitteista ei vaarannu

Kunnan ja kuntakonsernin talouden hoidossa otetaan lisäksi huomioon lainsäädännön asettamat tavoitteet.

Kuntastrategia löytyy kokonaisuudessaan kunnan kotisivuilta osoitteesta www.joroinen.fi.

Vuonna 2021 toimintansa aloittanut kunnanvaltuusto on aloittanut kuntastrategia päivityksen. Päivityksen on tarkoitus valmistua talousarviovuoden 2022 aikana. Valmistelussa tullaan kuulemaan laajasti kuntalaisia ja kunnan sidosryhmiä.

Henkilöstö

Joroisten kunnan tavoitteena on taata hyvinvoiva, osaava ja työstä innostunut henkilöstö. Henkilöstön määrä ja rakenne määritellään palvelutarpeen ja taloudellisten toimintaedellytysten pohjalta. Kunnan toiminnassa huomioidaan työllistämiseen liittyvät velvoitteet siten, että työllistämistoiminta on aktiivista läpi kunnan organisaation.

Joroisten kunnan henkilöstön osalta noudatetaan seuraavia keskeisiä periaatteita ja toimintatapoja:

- Työnantaja kohtelee henkilöstöä yhdenvertaisesti ja noudattaa omassa toiminnassaan yhteisiä toimintatapoja.
- Henkilöstösuunnittelu kytkeytyy kiinteästi kunnan palvelutuotannon suunnitteluun.
- Palvelurakenteen muutostilanteissa työnantaja varmistaa henkilöstön osaamisen ja valmiudet tarvittaessa myös uusiin tehtäviin.
- Henkilöstöpolitiikan tavoitteena on, että työntekijä tuntee kuuluvansa organisaatioon ja kokee, että työnantaja tarvitsee hänen osaamistaan ja työpanostaan.
- Henkilöstölle tiedotetaan asioista oikea-aikaisesti ja kattavasti. Toimintaa ohjaavat määräykset ja ohjeet saatetaan keskitetysti henkilöstön nähtäville.
- Työhyvinvointiin panostetaan sekä esimiestyössä että työterveyshuollossa.

Henkilöstöhallinnon osalta tulevaisuuden tarpeisiin varaudutaan vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä päivitettävällä henkilöstösuunnitelmalla, jolla varaudutaan henkilöstön eläköitymiseen ja vaihtuvuuteen.

1.4. VALTUUSTON TAVOITTEET VUODELLE 2022 JA TALOUSSUUNNITTELUN TAVOITE-ASETANTA

Strategiset tavoitteet:

1. Joroisten kunta osallistuu Pohjois-Savon hyvinvointialueen käynnistyksen valmisteleminen.

2. Kuntastrategia päivitetään vuoden 2022 aikana.
3. Talouden tasapainotusohjelman I (2019 – 2021, osa toteutus 2022) ja II (2021 – 2024) toimeenpanoa jatketaan.
4. Vuoden 2021 lopulla uudistettua työsuojelun toimintaohjelmaa toimeenpannaan.
5. Pohjois-Savon maakunnan toimintaympäristöön integroitumista jatketaan.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

- Pohjois-Savon hyvinvointialueen toiminnan valmistelussa on epävarmuustekijöitä.
- Essotesta irtaantuminen aiheuttaa merkittäviä yllättäviä toiminnallisia ja taloudellisia haasteita.
- Uuden strategian tavoitteista tai tarvittavasta palvelujen sopeuttamisesta ei löydetä riittävää yksimielisyyttä päätöksenteossa.
- Kuluvan vuoden 2021 talousarvio ei toteudu ennakoitujen mukaisesti tilinpäätökseksi, vaan erityisesti Perusturvan toimialan kustannukset kasvavat hallitsemattomasti kunnan maksuosuuden loppulaskun osalta, ja se aiheuttaa tilikauden alijäämäisen tuloksen. Silloin talousarvion taloustietopohja voi muuttua olennaisesti ja kunnan taloudellinen tilanne olennaisesti heikommaksi. Loppulasku voi aiheuttaa myös merkittävän rahoitustarpeen. Riski on suuri ja sen toteutuminen on varsin todennäköinen. Lähinnä lopullinen määrä on vielä avoinna.
- Sote-uudistuksen voimaanpanolain 33 § mukaisesti kuntayhtymien jäsenkuntien on katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain säännösten mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle. Alijäämän kattaminen yhdessä käynnissä olevan palkkaharmonisoinnin kanssa voivat aiheuttaa vielä arvioimattomia, merkittäviä lisäkuluja.
- Perusturvan toimialalle, jonka kunta hankkii ostopalveluna pääasiassa Varkauden kaupungilta, Essotelta ja Vaalijalalta, on talousarviossa 2022 kohdistettu kulujen kasvun leikkaus. Se on talousarviossa toteutettu siten, että Essoten kuntaosuudelle määrättiin 7,82 miljoonan euron enimmäistaso. Varkauden kaupungin talousarvioesitykseen tehtiin – 5% vähennys yksiköiden ulkopuolisiin hankintoihin ehdottamista määrärahoista. Kulujen kasvun leikkaus sisältää määrältään merkittävän, noin 0,5 miljoonan euron riskin mikäli kulujen leikkauksessa ei onnistuta.
- Vuoden 2021 Perusturvan toimialan kulujen kasvun, VM:n sote-kuluihin liittyvien arvioiden, Perusturvalautakunnan ja Essoten talousarvioiden 2022 ja taloussuunnitelman vuosille 2023 – 2024 perusteella on todennäköistä, että kulut jatkavat kasvuaan myös vuonna 2022, jolloin Perusturvan toimialan toimijat valmistelevat organisaatiouudistuksiaan ja siirtymistä hyvinvointialueelle.
 - Riskin määrää ei osata arvioida, mutta vertailun vuoksi 10/2021 talousarvion ylitys on noin 1,8 miljoonaa euroa.
 - Riskinhallintamielessä kunnan on varauduttava määrärahan ylitykseen.
 - Perusturvan toimialan määrärahojen leikkauksesta huolimatta se kasvaa noin 900 000 euroa tilinpäätökseen 2020 verrattuna ja se on suunnilleen poikkeuksellisen kalliiksi muodostumassa olevan vuoden 2021 alkuperäisen talousarvion tasolla.
- Kuntakonsernin velkaantuneisuus on korkealla tasolla. Riskinä on, että velkaantuminen kiihtyy edellä yksilöityjen käyttötalouden riskien ja kunnan kantokykyyn nähden korkean investointitason (kunnan ja vesilaitoksen osalta yhteensä noin 1,6 miljoonaa euroa) vuoksi.
 - Kiihtyneen inflaation vuoksi on mahdollista, että lainojen korot nousevat ennakoitua nopeammassa aikataulussa, jolloin velkojen koroille voi olla löydettävä rahoitusta jo suunnitelmakaudella 2023 – 2024.

1.5. TALOUSARVION LAADINTAAN LIITTYVÄT YLEISET PERUSTELUT

Talousarvion laadinnan lähtökohta

Kunnanhallituksen päättämän talousarvion laadintaohjeen (KH 6.9.2021 § 153) perusteella vuoden 2022 talousarvion laadinnan lähtökohtana on tilinpäätöksen 2020 talousarvion kustannustaso korotettuna 2 %:lla. Lisäksi tulee toteuttaa talouden tasapainotusohjelma I ja II:n mukaiset toimenpiteet.

Toimialojen valmistelussa ohjeen tavoite osoittautui haastavaksi. Kun 2 % korotusvara varattiin ohjeen mukaisesti pääaisassa palkkoihin, yleisen hintatason nousu on vaikea kompensoida. Lisäksi laskennan perustana käytetty vuosi 2020 oli kulurakenteeltaan kertaluonteisesti edullinen koronapandemian vuoksi.

Yleishallinnon alijäämä kasvaisi noin 4 %, teknisen toimen noin 5 % ja sivistystoimen 5 % tilinpäätökseen 2020 verrattuna. Erikoissairaanhoidossa (Essote) Joroisten maksuosuus olisi kasvamassa noin 800 000 euroa. Muissa sote-palveluissa (Varkaus ja Vaalijala) kulujen kasvu olisi tiukalla talousarviolla (sisältäen 5 % leikkauksen ostopalveluihin) noin 110 000 euroa. Yhteensä toimintakulut olisivat noin kasvussa 1.24 miljoonaa euroa verrattuna tilinpäätökseen 2020. Toimintakulujen kasvua on talousarviossa pyritty hillitsemään juuri Perusturvan toimialaan kohdistetulla kulukuritavoitteella.

Soteuudistuksen myötä sotepalvelujen ja pelastustoimen kulut ja toisaalta niiden laskennalliset tulot siirtyvät hyvinvointialueen vastattavaksi suunnitelmavuoden 2023 alusta lukien.

Konsernin omistajanohjaus

Taloudellisesti näkökulmasta kunnalla on merkittävää liiketoimintaa ainoastaan yhtiötettynä vuokra-asuntoyhtiöihin. Vuokra-asunnot on tarkoitettu keskittämään Koy Honkauraan. Vuokra-asuntoliiketoiminnan tarkoituksena on tuottaa laadukkaasti ja kustannustehokkaasti asuntopalveluja. Toiminta tulisi järjestää voimassa olevan kiinteistö- ja vuokra-asuntostrategian mukaisesti ja siten, että vuokrataloyhtiöt pärjäisivät ilman kunnan rahoitusta omalla tulorahoituksellaan. Kunnalla ei ole vuokra-asunnoille tuottotavoitetta eikä niiden odoteta maksavan tuotto-osuuksia omistajalleen kunnalle.

Kiinteistö Oy Kunnantalon pääasiallisena tarkoituksena on toimia kunnan arkistona. Yhtiön edellytetään toimivan mahdollisimman vähin taloudellisin panostuksin.

Kunnan omistuksessa olevat teollisuuskiinteistöt ja muut toimitilat ja vesilaitos ovat teknisen toimen hallinnoimia kunnan taseyksiköitä, eikä niille anneta erikseen omistajanohjausta.

Osakkuusyhtiöiden – ja yhteisöjen osakkeita tai osuuksia omistetaan kunnan palvelutuotannon edistämiseksi.

1.6. PALVELUSUUNNITELMAT TOIMIALOITTAIN

1.6.1. Kunnan johto ja hallinto

Kunnanvaltuusto ja –hallitus

Kunnan johtamistoiminnan tarkoituksena on saada kunnan organisaatio ja muu yhteisö toimimaan siten, että kunnan visio ja valitut strategiset tavoitteet toteutuvat.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa sekä antaa ohjeita kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin.

Kunnanvaltuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä luottamuselin, jolle kuuluu kunnan toiminnasta ja taloudesta päättämisen ohella edistää kuntalaisten suoraa osallistumista kunnan toimintaan ja päätöksentekoon. Kuntalaki painottaa valtuuston roolia kunnan strategisena johtajana, jossa on tärkeää tulevaisuuteen suuntautunut, kunnan toiminnan pitkäjähtäimen tavoitteiden ja päämäärien hahmottaminen ja linjaaminen.

Yleishallinnon palvelusuunnitelma

Hallintoyksikkö

Hallintoyksikkö hoitaa valtuuston, kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan ja keskusvaalilautakunnan sihteeritoiminnat, kunnan henkilöstöhallinnon, keskusarkiston, asiointipisteen ja puhelinvaihteen. Keskeistä toiminnassa on hyvän hallintotavan mukainen valmistelu, täytäntöönpano ja laillisuuden valvonta.

Elinkeinotoimi

Kunta hankkii ostopalvelusopimukseen perustuen kunnassa oleville yrityksille niiden tarpeiden mukaista neuvontaa sekä monipuolisia hanke- ja kehittämispalveluja Navitas Kehitys Oy:ltä. Kunnalla on käytössä koko kehitysyhtiön palveluverkon palvelut.

Joroisten kunnanvirastolla sijaitseva Navitas Kehitys Oy:n sivutoimipiste mahdollistaa yrityksille suunnattujen palvelujen tuottamisen lähipalveluna.

Yritysten perustamisneuvonta ostetaan toistaiseksi voimassa olevalla yhteistyösopimuksella Wäläkky Keski-Savon Uusyrityskeskus ry:ltä.

Konsernipalvelut

Konsernipalvelut yksikkö tuottaa kunnan koko organisaatiolle kirjanpito-, palkanlaskenta- ja muut laskenta-toimen palvelut, oikeudelliset palvelut sekä hallinnollisia isännöintipalveluja. Lisäksi yksikkö hallinnoi kunnan omistamia kiinteistö- ja asuntoyhtiöitä sekä asuntoja yhteistyössä teknisen toimen kanssa.

Muiden yksiköiden osalta palvelusuunnitelmat on esitetty käyttötalousosiossa 2, kunkin tulosalueen kohdalla.

1.6.2. Maaseutu- ja lomatoimen toimiala

Maaseututoimi turvaa maatalousyrittäjien toimeentuloa suorittamalla Ruokaviraston kunnalle osoittamat maksajaviranomaistehtävät. Maaseututoimi vastaa myös riistavahinkojen ja rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen arvioimisesta sekä suorittaa hukkakauravalvontaa.

Lomatoimi huolehtii karjatalousyrittäjien lakisääteisten lomien tuottamisesta kunnan alueella tukien näin yrittäjien työssä jaksamista. Lisäksi lomatoimi varmistaa maatalouden yritystoiminnan jatkuvuutta poikkeus-tilanteissa, esimerkiksi yrittäjän tilapäisen sairauden yhteydessä.

1.6.3. Perusturvan toimiala

Varkauden kaupunki ja Joroisten kunta ovat muodostaneet sosiaali- ja terveystalouden järjestämiseksi yhteistoiminta-alueen, jossa Varkauden kaupunki toimii isäntäkuntana. Perusturvalautakunta, jossa on viisi joroislaista ja viisi varkauteilaista jäsentä, tekee sosiaali- ja terveystaloudesta tarvittavat päätökset.

Perusturvan henkilökunta on Varkauden kaupungin palveluksessa. Joroisten kunta on itsenäinen ja vastaa taloudellisesti kuntansa sosiaali- ja terveystaloudesta. Palvelutaso ja -määrä päätetään vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä Joroisten kunnanvaltuustossa. Hyväksytty talousarvio toimii järjestäjälle palvelutalouksena, jonka yksityiskohdat vahvistetaan tarvittaessa yhteistoimintasopimuksen mukaisella vuosisopimuksella aina talousarviovuoden alkaessa tammikuussa.

Perusturvan toimialan tehtävät siirtyvät vuoden 2023 alusta lukien Pohjois-Savon hyvinvointialueen tehtäviksi. Talousarviovuonna 2022 siirtoa valmistellaan hyvinvointialueen väliaikaisessa valmistelutoimielimessä (VATE). Sote-uudistuksen toimeenpanolain perusteella kunta on kustannuksellaan velvollinen osallistumaan osaltaan valmisteluun.

1.6.4. Sivistys- ja vapaa-aikatoimen toimiala

Joroisten sivistystoimi tarjoaa toimivat lähipalvelut ja tekee aktiivisesti yhteistyötä ympäristökuntien kanssa. Toimivat ja kehittyvät lähipalvelut lisäävät kuntalaisten sosiaalista pääomaa. Sivistystoimi kattaa varhaiskasvatuksen, perus- ja lukio-opetuksen, hyvinvointipalvelut (nuoriso, liikuntatoimi, kulttuuri) sekä kirjastopalvelut ja vapaan sivistystyön (kansalaisopisto ja taiteen perusopetus).

Toenperän kirjasto järjestää kirjastopalvelut vielä toistaiseksi Joroisten ja Rantasalmen kuntien alueella. Kirjastotoimi pyrkii osaltaan takaamaan hyvin toimivat lähipalvelut kunnissa. Kirjastoauto Jasso Toenperä toimii ostopalvelusopimukseen perustuen edelleen Joroisten, Rantasalmen ja Juvan kunnan alueilla.

Hyvinvointipalveluihin kuuluvat liikuntatoimi, nuorisotoimi, kulttuuritoimi ja museo. Hyvinvointipalvelut tarjoavat kuntalaisille hyvinvointia tukevia ja lisääviä vapaa-ajan palveluja joko itse tuottaen tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Nuoriso- ja liikuntatoimessa työskentelee etsivä nuorisotyöntekijä, nuoriso-ohjaaja sekä liikunnanohjaaja. Liikunnanohjaajan työpanoksesta osa ohjautuu nuorisotoimen tehtäviin.

1.6.5. Tekninen toimiala

Tekninen toimiala vastaa kunnan teknisen sektorin palvelujen tuottamisesta. Palveluihin sisältyvät toimialan hallinto, yhdyskuntasuunnittelu, ympäristötoimi, kuntatekniikka, kiinteistöpalvelut ml. puhtaus- ja ruokahuolto sekä talonmies- ja korjauspalvelut, maa- ja metsätilat, haja-asutusalueen vesihuolto sekä vesihuolto-laitos. Lisäksi ruoka- ja puhtauspalvelupäällikkö vastaa työllisyysyksikön hallinnosta oman toimensa ohella.

Tekninen lautakunta käsittelee hallintosäännössä määritellyt maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset tehtävät. Toimialahallinto johtaa, koordinoi ja kehittää teknistä toimialaa sekä tuottaa tietoa ja ratkaisumalleja päätöksentekoon.

Yhdyskuntasuunnittelun keskeiset menetelmät ovat yleis- ja asemakaavoitus sekä muiden maankäyttöä palvelevien suunnitelmien laatiminen. Kaavoituksesta poikkeamiset sekä kaavoittamattomien ranta-alueiden poikkeamisluvat valmistellaan rakennusvalvonnan ja kaavoituksen yhteistyöllä.

Joroisten kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Keski-Savon Ympäristötoimi. Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluvat ilmansuojelun, vesiensuojelun, maaperän- ja pohjavesiensuojelun, jätehuollon, maa-ainesten oton ja meluntorjunnan valvonta sekä kuntalaisten ohjaus, neuvonta ja valistus näihin liittyvissä asioissa. Työtä suorittavat Keski-Savon ympäristötoimen ympäristönsuojelupäälliköt, -sihteerit ja –tarkastajat.

Kuntatekniikkaan kuuluvat liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, liikuntapaikat, venesatamat sekä jätehuolto. Vuosittaisilla investointimäärärahoilla liikenneväyliä peruskorjataan, päällystetään uudestaan sekä uusitaan niiden katuvalaistuksia. Nykyisellä investointipanoitukseella katujen kunto saadaan pidettyä kohtalaisena sekä hidastetaan korjausvelan muodostumista.

Puistojen ja yleisten alueiden hoito tehdään suunnitelmallisesti pitäen kunnan keskeiset ja ympäristökuvan kannalta tärkeät alueet määrärahojen sallimassa kunnossa. Monipuolisella liikuntapaikkatarjonnalla innostetaan kuntalaisia liikkumaan.

Kunta tarjoaa venepaikkoja niin Saimaan vesistöä kuin sisäjärviltäkin. Venepaikkoja on Joroisselällä, Kirvesniemessä, Paavalinkivessä, Kolpalla sekä Parojärvellä.

Jätelain mukaisena jätehuoltoviranomaisena Joroisten kunnassa toimii Keski-Savon Jätehuolto Llky. Yritys vastaa jätehuollon toimivuudesta ja kehittämisestä alueella ja on myös osakkaana Riikinvoima Oy:ssä, jonka jätteenpolttolaitos toimii Leppävirran Riikinnevallella.

Kiinteistöpalveluihin kuuluvat myös siivous-, puhtaus- ja ruokapalvelut.

Siivouspalvelu vastaa kunnan hallinnoimien kiinteistöjen siivouksesta. Puhtauspalvelu vastaa Joroisten terveyskeskuksen puhtaanapidosta sekä vuode- ja apuvälinehuollosta.

Ruokapalveluihin kuuluvat koulujen, päiväkotien ja ryhmäpäiväkotien ruokapalveluiden tuottaminen. Ruokavalmistusketjuita ovat koulukeskuksen keittiö ja Kuvansin koulu.

Talonmiespalveluita tuotetaan kunnan omistamille kiinteistöille pitäen tavoitteena käyttäjien palvelemisen sekä kiinteistöjen huollon hyvä taso.

Korjaustyöpalvelut tuottavat korjaus- ja rakentamispalveluita kunnan kiinteistöille. Yhä suureneva osa korjauspalveluista ostetaan yrityksiltä. Kiinteistöjen kunnossapidon suunnitelmallisuus on tärkeää, jotta niiden kunto voidaan pitää asetetulla tasolla etukäteen tiedossa olevilla kustannuksilla.

Kunnan omistamien tilojen vuokraustoiminnan tavoitteena on saada kohtuullista tuottoa sijoitetulle pääomalle. Kiinteistöjen ylläpidossa pyritään suunnitelmalliseen ja ennakoivaan kunnossapitoon mm. PTS-suunnitelmien avulla. Huonokuntoisten tai tarpeettomien kiinteistöjen purkamisella tai myymisellä saadaan aikaan säästöjä.

Kunnalla on n. 1100 ha:n suuruinen metsäomaisuus. Metsäsuunnitelma vuosille 2015–2024 kertoo ajantasaisen tiedon kunnan puuvarantojen suuruudesta ja suunnitelman avulla metsänhoitotoimet voidaan tehdä oikea-aikaisesti ja ylläpitää metsämaan puuntuotoskyky mahdollisimman korkealla tasolla. Taloudellisista syistä johtuen on tarpeen käyttää hakkuumahdollisuudet täysimääräisesti.

Joroisten kunta siirtyi v. 2021 alusta Pohjois-Savon maakuntaan ja pelastustoimen palvelut ostetaan Pohjois-Savon pelastuslaitokselta. Laitoksen tärkeimpiä tehtäviä pelastustoimien ohella on ennaltaehkäisevän valistustyön tekeminen. Valistuksen ja neuvonnan myötä onnettomuuksien sekä rakennuspalojen määrää on mahdollista laskea. Pelastustoimen palvelut siirtyvät vuoden 2023 alusta lukien Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestettäväksi.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on käsitellä rakennus- ja toimenpideluvat ja hyväksyä toimenpideilmoitukset sekä suorittaa lupiin liittyvät katselmukset. Rakennusvalvonta edistää hyvää rakennustapaa, valvoo rakennetun ympäristön tilaa ja rakennusten kunnossapitoa sekä ohjaa rakennustoimintaa kestäväällä tavalla. Alueellista yhteistyötä Varkauden rakennusvalvonnan kanssa jatketaan. Lupaprosessin jo sähköistyttyä on tarpeen siirtyä myös arkistoinnin osalta sähköiseen arkistointiin.

Yksityisteiden kunnossapitoa ja peruskorjauksia avustetaan vuosittaisen määrärahan puitteissa. Avustettavia tiekilometrejä on n. 250 km.

Vesi- ja viemärilaitos vastaa laadukkaan käyttöveden tuottamisesta asiakkailleen sekä huolehtii vastaanotetun jäteveden puhdistamisesta ympäristölupaehtojen mukaisesti. Vesihuoltolaitoksen taksat pidetään tasolla, jolla mahdollistetaan vesihuollon järjestelmien kunnossapito sekä uusinvestoinnit ja saavutetaan kohtuullinen tuotto sijoitetulle pääomalle.

2. KÄYTTÖTALOUSOSA

2.1. YLEISHALLINTO

Yleishallinto tuottaa tai järjestää kunnan johtamistoiminnan, vaalien, tarkastustoiminnan, hallinnon, henkilöstöhallinnon, tietohallinnon, joukko- ja palveluliikenteen, työllisyyden hoidon, elinkeinotoimen ja konsernipalveluiden palvelut.

Hallintosäännön perustella yleishallinnon toimialaa johtaa talous- ja hallintojohtaja.

TALOUDEN TASAPAINOTUS V. 2022

Talousarviovuonna toimeenpannaan talousarvion laadintaohjeen edellyttämät seuraavat talouden tasapainotusohjelma I (2019 – 2021) ja II (2021 – 2024) mukaiset toimenpiteet:

1. Valtuustoa koskevien kulujen vähentäminen (valtuuston koko pienenee 27:stä 21 valtuutettuun) 5.000 €
2. Luottamusjohdon kulut (kokouspalkkio ja matkakulukorvaukset) 3.000 €
3. Kunnansihteerin virka jätetään täyttämättä 25.000 €
4. Sihteerityön uudelleenjärjestely, tavoitteena on - 1 htv 30.000 €
5. Kaikkien kunnan maksamien tukien ja avustusten vähentäminen 10 % kautta linjan vuoteen 2023 mennessä 50.000 €
6. Elinkeinotoimen hankesalkun kriittinen tarkastelu 5.000 €
7. Lainasalkun hoidossa lyhytaikaisten lainojen tilapäinen käyttäminen (negatiivisen koron hyödyntäminen) 25.000 €
8. Työllisyydenhoidon tehostaminen / sakkomaksujen vähentäminen 15.000 €
9. Palvelumaksuja otetaan käyttöön, valokopiot, skannaus, kaavaotteet, arkistohaku jne. 2.000 €
10. Kopiokoneiden leasing-kustannukset 2.500 € .
11. Vuokra-asuntojen liiketoimintamalli 20.000 €

Talouden tasapainotusohjelmien mukaiset toimenpiteet tehdään muun talouden tasapainotuksen lisäksi, joiden ohjeen mukaisena tavoitteena on enintään 2 % kustannusten nousu vuoden 2020 tilinpäätökseen verrattuna.

Ohjeen edellyttämään kustannuskehitykseen ei aivan yllätä. Yleishallinnon alijäämä kasvaa noin 4 % tilinpäätökseen 2020 verrattuna ja alle 2 % tilinpäätösennusteeseen 2021 verrattuna. Tavoitetta ei saavuteta pääasiassa elinkeinotoimeen tehtyjen lisäpanostusten vuoksi.

Vaalit

Sisältää keskusvaalilautakunnan, äänestysalueen vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan menot. Tammikuussa 2022 järjestetään aluevaalit.

Vastuhenkilö: talous- ja hallintojohtaja (hallintosääntöä päivitetään parhaillaan)

Tarkastustoiminta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella kunnanvaltuuston päätettävät kunnan hallinnon ja talouden tarkastamista koskevat asiat sekä arvioida toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Tilintarkastuspalvelut kunta ostaa valtuuston päätökseen perustuen tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy:ltä. Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHTT Taina Törrönen.

Tarkastuslautakunnan sihteeripalvelut ehdotetaan tarkastuslautakunnalle hankittavaksi kunnansihteerin viran ollessa avoin jatkossa BDO Auditor Oy:ltä.

Vastuhenkilö: talous- ja hallintojohtaja (hallintosääntöä päivitetään parhaillaan)

Kunnanvaltuusto ja hallitus

Kunnan johtamistoiminnan tarkoituksena on saada kunnan organisaatio ja muu yhteisö toimimaan siten, että kunnan visio, toiminta-ajatus, asetetut strategiat, valitut päämäärät sekä valtuustotason tavoitteet kullekin vuodelle toteutuvat.

Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa sekä muuta toimintaa.

Vastuhenkilö: kunnanjohtaja

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Vastaava viranhaltija
Kuntastrategia päivitetään uuden valtuuston aloitessa toimintansa	Kuntastrategian linjaukset otetaan huomioon kunnan toiminnan ja talouden suunnittelussa sekä päivittäisessä työssä.	Päätösten ja toiminnan toteutuminen strategian tavoitteiden mukaisesti.	luottamushenkilöstö /kukin toimielin/ viranhaltijat/henkilöstö
Kunnan talouden kantokyky huomioiva palvelurakenne.	Talousarvion ja investointisuunnitelman valmistelu ja toimeenpano	Kunnan talouden tunnuslukujen kehitys.	luottamushenkilöstö /kunnanjohtaja/ kukin toimialajohtaja
Kuntalaisten palveluiden turvaaminen rakennemuutoksissa.	Aktiivinen edunvalvontatyö sote-uudistuksessa sekä muissa rakennemuutoksissa.	Kunnan edunvalvontatyön aktiivisuus ja valmisteluun osallistuminen.	kunnanjohtaja, luottamushenkilöstö

Perustelut:

Uuden kunnanvaltuuston aloitettua toimintansa ja kunnan toimintaympäristön muuttuessa merkittävästi sote-uudistuksen vuoksi, kuntastrategian päivitys aloitettiin syksyllä 2021. Uusi strategia on tarkoitus valmistella käyttöönotettavaksi keväällä 2022.

Myös kunnan toiminnasta ja taloudesta on huolehdittava muuttuvassa toimintaympäristössä. Käynnissä on kaksi talouden tasapainotusohjelmaa. Hyvällä muutosjohtamisella ja varautumisella on tavoitteena mukauttaa kunnan palvelut ja toiminnot talousarviomenettelyssä ja muutoin osana perustoimintaa siten, että uusia ohjelmia ei tarvitsisi kunnan taloudellisen tilanteen vuoksi käynnistää.

Valtakunnalliset organisaatiouudistukset edellyttävät toisaalta aktiivista yhteistyötä etenkin Keski- ja Pohjois-Savon kuntien ja kuntayhtymien kesken, mutta toisaalta myös edunvalvonnasta huolehtimista.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

- Riittäviä muutoksia kunnan strategiaan ja sen määrittelemään kuntakonsernin palvelutuotantoon ei saada päätettyä.
- Kunnan tulo-rahoitus ei riitä palvelurakenteen ja palvelutason kustannuksiin, palveluita ei kyetä sopeuttamaan väestörakenteen muutosten mukaisesti sekä investointeihin käytetään kunnan kantokykyä suurempi määrä.
- Valtionhallinnon lainsäädäntöhankkeet ja rakennemuutokset muuttavat kunnan toimintaympäristöä ja heikentävät kunnan kykyä vastata palveluvelvoitteisiin.

Hallintoyksikkö

Palvelusuunnitelma:

Yksikkö hoitaa valtuuston, kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan, keskusvaalilautakunnan ja yhteistyötoimikunnan sihteeritoiminnat, kunnan henkilöstöhallinnon, keskusarkiston ja puhelinvaihteen. Keskeistä toiminnassa on hyvän hallintotavan mukainen valmistelu, täytäntöönpano ja laillisuuden valvonta.

Vastuhenkilö: talous- ja hallintojohtaja (hallintosäntöä päivitetään parhaillaan)

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Vastaava viranhaltija
Asiakirjahallintoa kehitetään niin, että sähköistä asiointia ja toimintatapaa pystytään lisäämään.	Uudet asiakirjat käsitellään kokonaan sähköisesti. Arkiston digitalisointi aloitetaan.	Asiakirjojen sähköisestä käsittelystä valmistuu suunnitelma. Arkiston digitalisointi (osa arkistoa) kilpailutetaan.	Talous- ja hallintojohtaja
Työhyvinvoinnin lisääminen.	Uuden työturvallisuusohjelman toimeenpanon aloitetaan.	Vahinkotapahtumien ja läheltä piti -tilanteiden määrä sekä sairauspoissaolojen määrä.	Työsuojelupäällikkö, kunkin toimialan johtajat ja esimiehet
Asianhallinnan tehostaminen.	Sovitaan ja koulututaan yhteiseen toimintatapaan.	Toimistosihteerin (myöhemmin hallintosihteerin) asiaan kohdistuvan työ-määrä.	Talous- ja hallintojohtaja, asianhallintajärjestelmän pääkäyttäjät

Perustelut:

Asianhallintaa- ja arkistointia on kehitettävä hallinnon toiminnan kehittämiseksi ja tehostamiseksi henkilöresurssin ollessa kunnansihteerin yhden toimistosihteerin eläköitymisen jälkeen erittäin niukka. Hallintoyksikön henkilöresurssi on jatkossa talous- ja hallintojohtaja, jonka työpanoksesta noin 20 % voidaan kohdistaa yksikön tehtäviin ja yksi (1) toimistosihteerin, jonka tehtäväkuva muutetaan vuoden 2022 alusta lukien hallintosihteerin tehtäväksi. Muu tehtävissä välttämätön henkilöstöresurssi on järjestettävä verkostoimaisesti hyödyntäen yleishallinnon muiden yksiköiden ja kunnan muiden toimialojen henkilökuntaa sekä täydentävillä ostopalveluilla.

Kunnanviraston purkusuunnitelman vuoksi kunnalle tulisi järjestää uusi arkisto. Paperiarkiston koko tulisi pienentää mahdollisimman pieneksi ennen mahdollista toimitilahanketta.

Kunnan pitkäkestoiset sairauslomapoissaolot ovat lähes kestävämmällä tasolla. Ne ovat aiheutuneet muun ohella tapaturmista työajalla tai vapaa-ajalla, joihin työnantajalla ei ole vaikutusmahdollisuuksia. Tapaturmien ja muiden sairauspoissaolojen vähentämiseksi on tehtävä kaikki tarkoituksenmukaiset toimenpiteet.

Asiointipiste

Asiointipisteestä on saatavana Joroisissa kunnan lisäksi Kelan, työ- ja elinkeinotoimiston ja poliisin palveluja. Asiointipiste on kirjastolla, jossa sen aukioloajat ovat klo 9 – 12, mutta palvelua on saatavissa supistetummin myös muina aikoina kirjaston henkilökunnalta.

Vastuhenkilö: Talous- ja hallintojohtaja

Tyhy-toiminta

Toimintaohjeet työhyvinvoinnin lisäämiseksi ovat käytössä ja ovat tutut koko organisaatiolle.

Perustelut:

Tyhy-toimintaan on varattu yhteensä 19 800 €, josta 13 000 € käytetään henkilökunnan liikunta- ja kulttuurietuun (50 €/hlö/vuosi). Loput pyritään käyttämään yhteisten tilaisuuksien järjestämiseen.

Vastuhenkilö: Talous- ja hallintojohtaja

Jakamattomat eläkekulut

Koostuvat kunnan olemassa olevista eläkevastuista, joiden määrään ei voi vaikuttaa.

Vastuhenkilö: talous- ja hallintojohtaja

Ay- ja työsuojelutoiminta

Ay- ja työsuojelutoimen asiat käsitellään kunnan yhteistyötoimikunnassa, joka kokoontuu vuodessa kulloinkin tarpeellisen määrän asioiden käsittelemiseksi.

Vastuhenkilö: Talous- ja hallintojohtaja

Joukko- ja palveluliikenne

Joukkoliikenteen tavoitteena on kuntalaisten liikkumismahdollisuuksien parantaminen.

Joukkoliikenne**Perustelut:**

Yksikköön sisältyvät menot osuuksista Ely:n maksamiin linja-autovuoroihin.

Palveluliikenne

Palveluauto Palin kustannus (palveluauto toimii sekä kutsuliikenteenä että vakiintuneilla viikoittaisilla reiteillä). Toiminta on kunnan kustannettavaa. Liikennöitsijä vähentää lipputulot kunnan maksuosuudesta.

Vastuhenkilö: Rakennuttamis- ja hankintapäällikkö (hallintosääntöä päivitetään parhaillaan)

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
00015100 Hallintoyksikkö				
TOIMINTATUOTOT	93 242	244 700	84 200	-66
TOIMINTAKULUT	-1 409 429	-1 478 182	-1 342 508	-9
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 316 187	-1 233 482	-1 258 308	2

Perustelut:

Toimintatuotot laskevat merkittävästi, koska yksikön hallinnassa olleet vuokra-asunnot siirrettiin apporttijoituksella Kiinteistö Oy Honkauran omistukseen ja hallintaan.

Toimintakulut vähenevät, koska yksikköön on kohdistettu talouden tasapainotustoimia molemmissa käynnissä olevissa talouden tasapainotusohjelmissa. Kunnansihteerin eläköityessä ei ole tarkoitus rekrytoida uutta henkilöä. Kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen toimintakuluihin varattuja määrärahoja leikattiin.

Tuottojen ja kulujen vähentyessä suunnilleen saman verran, tulosalueen talous on lähes tasapainossa.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi:

- Toimintatapojen muutokset työllistävät aluksi enemmän kuin aikaisemmat toimintamallit

- Tarvittavat ohjelma-, järjestelmä-, ja palveluhankinnat eivät onnistu tavoitteen mukaisesti tai niihin vartut määrärahat eivät riitä. Kilpailutus järjestetään vuoden 2022 kevään aikana.
- pienen tulosalueen, jonka palveluresurssi koostuu osaksi muiden toimialojen henkilökunnasta, poikkeustilanteisiin ei pystytä varautumaan.

TYÖLLISYYDEN HOITO

Työllisyysyksikkö

Työllistämisen tulosalue tarjoaa nuorille ja pitkäaikaistyöttömille mahdollisuuksia työllistymiseen ja työelämään esim. työpajatoiminnan ja palkkatukitoiminnan kautta. Panostamalla nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen edistetään kuntalaisten ja erityisesti nuorten hyvinvointia ja ehkäistään syrjäytymistä. Työllisyshoidossa kiinnitetään huomioita työllistämistoimien oikea-aikaisuuteen, sekä jatkopoluttamiseen kohti avoimia työmarkkinoita.

Määrärahat kunnan työllistämistoimintaan on koottu yhden hallinnonalan alle. Aiemmin niitä oli jaettu usean eri toimijan talousarviokohdille. Yksikkö jakaantuu nuorten työpajaan, työpajaan sekä muuhun työllistämiseen. Työllisyysyksikössä on varattu n. 20 000 € yritysten kesätyöllistämistukeen sekä kunnan kesätyöllistämiseen. Työllistämistukeen on varattu aiempaa enemmän määrärahaa, tavoitteena työllistää palkkatuella nykyistä useampi henkilö. Tällä toimenpiteellä pyritään vähentämään työmarkkinatuen kuntaosuutta mahdollisuuksien mukaan. Kunnan maksuosuus 300-999 päivää työmarkkinatukea saaneista on 50 % ja yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneista 70 %.

Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) tavoitteena on edistää työttömien työllistymistä tarjoamalla heille heidän palvelutarpeensa mukaisia julkisia työvoimapalveluja sekä sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluja. Joroisten kunnan maksuosuus on ollut n. 2 300 €. Palvelun piirissä oli 30.8.2021 yhteensä 28 asiakasta.

Vastuu pitkäaikaistyöttömistä on entistä enemmän kuntien vastuulla. Kuntien tulee tehdä aktivointisuunnitelmat ja vastata myös niiden toimeenpanosta. Sosiaaliohjaaja on vastuuhenkilö aktivointisuunnitelmien laatimisessa.

Vastuuhenkilö: puhtaus- ja ruokapalvelupäällikkö

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Vastaava viranhaltija
Työpajan mahdollisen organisaatiomuutoksen (siirto hyvinvointialueille v.2023) valmistelu	Organisaatiomuutoksen valmistelu henkilöstön ja hyvinvointialueen yhteistyönä	Mahdollinen organisaatiomuutos on valmis 1.1.2023 alkaen	Puhtaus- ja ruokapalvelupäällikkö, kunnanjohtaja
Yhteistyön lisääminen TE-palvelujen kanssa	Etsitään aktiivisemmin jatkopolkuja kuntouttavan työtoiminnan päättäneille henkilöille	Läpikäytyjen kontaktien määrä Te-palvelujen kanssa	Puhtaus- ja ruokapalvelupäällikkö

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
00015200 Työllisyyden hoito				
TOIMINTATUOTOT	110 526	125 000	124 450	0
TOIMINTAKULUT	-294 482	-367 236	-382 412	4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-183 955	-242 236	-257 962	6

Poistot ja arvonalentumiset	-2 068	-2 000	-2 068	3
TILIKAUDEN TULOS	-186 023	-244 236	-260 030	6

Perustelut:

Työllisyyden hoitamiseen kohdistetaan maltillinen lisämääräraha, jolla varaudutaan Joroisten hyvän työllisyystilanteen säilyttämisen vaatimiin kustannuksiin.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi:

- Saada mahdollistettua jatkoloput ja aktivoitua kuntouttavan työtoiminnan päättäneet henkilöt työllistymiseen tai kouluttautumiseen.
- Henkilöstöresurssien riittävyys työllisyysyksikössä.

TIETOHALLINTO**ATK-palvelut**

Tietohallinnon asiantuntijapalvelut ja atk-tukipalvelut ostetaan Varkauden kaupungilta. Tukipalvelut vastaavat terveystietosuojan ja viraston atk-palveluista sekä ylläpitävät EU –tietosuojasetuksen mukaista tietosuojarekisteriä.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
00015300 Tietohallinto				
TOIMINTATUOTOT	192 965	234 170	184 600	-21
TOIMINTAKULUT	-170 141	-234 170	-184 600	-21
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	22 824		0	
Poistot ja arvonalentumiset	-6 350			
TILIKAUDEN TULOS	16 474		0	

Perustelut:

Vuoden 2021 aikana toteutettiin sähköpostijärjestelmän siirtymä Microsoft O365 pilveen, josta aiheutui merkittäviä projektiluontoisista kustannuksista. Samalla tehtiin Windows 2008 palvelinten sekä Active Directoryn tason päivitys uusimpiin järjestelmäversioihin. Talousarviovuonna 2022 ei ole tarkoitus tehdä merkittäviä kehitystoimenpiteitä, mutta järjestelmien ja laitteiden ylläpitoon ja yksikön toiminnan luonteen vuoksi myös peruseräpäätöksiin ja vähäisiin hankintatarpeisiin on varauduttava.

Sote-uudistuksen vuoksi Varkauden kaupunki ja Joroisten kunta neuvottelevat yhteistyösopimuksen jatkamisesta tai päättämisestä hyvässä yhteistyössä vuoden 2022 aikana, jotta uusi toimintamalli on valmiina vuoden 2023 alusta lukien.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi:

Suurimmat riskit liittyvät mahdollisiin ennalta arvaamattomiin tietojärjestelmähäiriöihin tai laiterikkoihin. Riskien toteutuessa vikojen korjauksista voi aiheutua kustannuksia laitehankintojen ja asentamiskustannusten muodossa. Tietoliikenteen osalta on muutostarvetta erityisesti vanhan kunnantalon kuituyhteyksissä. Tietoliikennemuutoksiin liittyy aina käyttökatkosriskiä, millä voi myös olla sekä taloudellisia, että normaalia työskentelyä haittaavia vaikutuksia.

ELINKEINOTOIMI

Palvelusuunnitelma

Kunta hankkii ostopalvelusopimukseen perustuen kunnassa oleville yrityksille niiden tarpeiden mukaista neuvontaa sekä hanke- ja kehittämispalveluja Navitas Kehitys Oy:ltä. Kunnalla on käytössä koko kehitysyhtiön palveluverkon palvelut.

Kunnanvirastolla Navitas Kehitys Oy:n sivutoimipisteessä työskentelevän yritysasiantuntijan ja kehitysyhtiön palvelut ovat saatavissa lähipalveluina.

Elinkeinotoimi tuottaa yritysneuvonnan lisäksi kuntamarkkinointiin liittyviä palveluja yhdessä kunnan osoittaman 0,5 htv:n resurssin (toimistosihiteeri) kanssa. Lisäksi kunnanjohtajan työpanosta suunnataan kunnan elinvoimaan liittyviin tehtäviin 0,2 htv. Elinkeinotoimen resurssit ovat kuntastrategian linjauksen mukaiset.

Yritysten perustamisneuvonta ostetaan toistaiseksi voimassa olevalla yhteistyösopimuksella Wäläky Keski-Savon Uusyrityskeskus ry:ltä.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Vastuu
Saimaa Data Parkin Site III alueen (Huutokoski) rakentumisen edistäminen. Toimialoina datakustustoiminta tai uusiutuvat energiat. Mahdollisesti molemmat.	Kansainvälisille datakustustoimijoille kohdennettu myyntityö (Granlund Oy). Uusiutuvan energiaan liittyen käynnistetään alueen kaavamuutos.	Kontaktien lukumäärä. Kaavamuutoksen valmiusaste. Investoinnin käynnistyminen.	Kunnanjohtaja / Navitas Kehitys Oy
Bio- ja kiertotalouden edistäminen kunnassa. Hiilensidonnassa kasvattaminen.	Kestävähälytys huomioidaan läpileikkaavana teemana kunnan kaikissa toiminnoissa. Mahdollinen hanketoiminta. Metsätaloussuunnitelman mukainen metsätalous.	Selkeästi osoitettavat toimenpiteet. Hankkeen tulokset. Toteutuneet metsänhoidolliset toimenpiteet.	Kunnanjohtaja / Navitas Kehitys Oy
Kylien elinvoima ja tietoliikenneyhteydet	Tiedottaminen, neuvonta ja kuntarahitusosuu / siltarahitakaus valokuituhankkeisiin.	Valokuitu- ja muiden yhteisöllisten hankkeiden lukumäärä.	Kunnanjohtaja
Lentopaikkastatus Joroisten lentokentälle	Kunnan, Varkauden lentokentän ja Varkauden kaupungin yhteistyö	Saatu lupa.	Kunnanjohtaja

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

Vuodesta 2020 maailmaa piinannut koronapandemia näyttäisi pitävän edelleen maailmaa otteessaan, ja taloudellisia sekä toiminnallisia vaikutuksia taudilla tulee olemaan myös talousarviovuonna. Pahimmin pandemian vaikutuksista kärsineen ravintolasektorin haasteena tulee edelleen olemaan asiakaspaikkojen ja

aukioloaikojen rajoitukset. Vaikeasti ennakoitavalla taudin kehityksellä on suora yhteys rajoituksiin, rokote-kattavuuteen ja koronapassin käytön laajuuteen.

Toinen merkittävä riski on raaka- ja polttoaineiden hintakehitys. Mikäli ne jatkavat edelleen nousuaan, vaikutus tulee näkymään yritysten tilaus- ja investointikannassa, sekä luonnollisesti myös tuotteiden ja palveluiden hinnoissa.

Huomioitava riski on myös yrityksissä tapahtuvien omistajanvaihdosten määrä. Alhaisella tasolla ollessaan markkinoilta häviää elinkelpoisia yrityksiä, joista osalla olisi myös kasvun mahdollisuuksia. Vähäisellä omistajanvaihdosmäärällä markkinoilta häviää työpaikkoja, palveluja ja verotuloja.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
00015400 Elinkeinoyksikkö				
TOIMINTATUOTOT	3 698	260	520	100
TOIMINTAKULUT	-231 780	-358 408	-285 727	-20
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-228 082	-358 148	-285 207	-20
Poistot ja arvonalentumiset	-1 482	-1 482	-1 482	
TILIKAUDEN TULOS	-229 564	-359 630	-286 689	-20

Matkailu

Matkailun kehittämisestä ja edistämisestä vastaa Visit Joroinen ry.

Kunta osallistuu Visit Joroinen ry:n perusrahoituksen turvaamiseen. Rahoituksen tasosta päättää kunnanvaltuusto kunnan vuosittaisen talousarvion yhteydessä. Matkailuun liittyvien erillisten hankkeiden kuntarahoitusosuuksista päättää kunnanhallitus. Kunta toimii matkailutoimintaa edistävänä mahdollistajana tonttien, kaavoituksen ja infran osalta.

Yhdistyksen toiminnanjohtaja tekee yritys kohtaista kehittämistyötä, jonka tavoitteena on saada kuntaan lisää majoituskapasiteettia, uusia ravintola- ja ohjelmopalveluja sekä kokonaisuudessaan kasvavaa matkailijoiden virtaa.

Kunnan matkailuneuvonnan ja -infon palvelut ovat digitaalisesti saatavilla Liikenneasema Jari-Pekassa sijaitsevassa infopisteessä. Vilkkaimpien matkailukausien ajaksi palkataan opiskelijoita infopisteen oppaiksi.

Kuntamarkkinointi

Kunta viestii, markkinoi ja tiedottaa sähköisissä kanavissa digitalisaation tuomia mahdollisuuksia hyödyntäen. Markkinoinnin tavoitteena on lisätä ja vahvistaa niin kuntalaisten, kuin ulkopaikkakuntalaistenkin myönteistä tietoisuutta ja käsitystä Joroisten kunnasta. Markkinointitoimenpiteiden ydinsanomassa korostetaan kunnan ja yritysten tuottamien palveluiden helppoa saatavuutta, vastuullisuutta, laatua ja edullisuutta kestävästä kehityksestä unohtamatta.

Elinkeinoelämän kehittäminen

Elinkeinoelämä toimii aktiivisena tiedonhankkijana ja sen edelleen välittäjänä elinkeinoelämän suuntaan. Yritysasiantuntija tekee yritys kohtaista kehittämistyötä työpanoksellaan ja hanketoiminnan avulla. Elinkeinoelämä kanavoi Navitas Yrityspalveluilla olevaa erityisosaamista joroislaisten yritysten käyttöön.

Kunta edistää koulun, yritysten ja oppilaiden välistä yhteistyötä TET harjoittelun ja Kesäyrittäjyys/Nuori Yrittäjyys -kampanjan avulla.

Edistetään tietoliikenneyhteyksien kehittymistä käytettävissä olevin keinoin.

Elinkeinotoimen hankkeet

Hankkeisiin osallistumisesta päättää kunnanhallitus tai kunnanjohtaja toimivaltansa puitteissa.

Elinkeinotoimen avustukset

Kunnan myöntämät avustukset edellyttävät voimassa olevaa yhteistyösopimusta ja niistä päättää kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai yritysasiantuntija toimivaltansa puitteissa.

Saavutettavuus

Kunta osallistuu aktiivisesti viitosväylän kehittämiseen.

Lentoliikenne ja lentopaikkayhtiö

Kunnan tavoitteena on saada Joroisiin lentokentälle lentopaikkastatus. Tämän lisäksi kunta yhdessä lentokerron sekä Varkauden kaupungin kanssa valmistelee lentopaikkayhtiön perustamista. Tämän seurauksena Joroisissa olevaa lentokenttää voisi käyttää harrastelentäjien lisäksi markkinaehtoiset lennot. Tämä edellyttää käyttöoikeussopimusta kiitoalueen osalta puolustusvoimien logistiikan kanssa sekä ylläpidosta sopimista ilmavoimien kanssa.

KONSERNIPALVELUT -YKSIKKÖ

Palvelusuunnitelma:

Konsernipalvelut yksikkö tuottaa kunnan koko organisaatiolle kirjanpito-, palkanlaskenta- ja muut laskenta-toimen palvelut, oikeudelliset palvelut sekä hallinnollisia isännöintipalveluja. Lisäksi yksikkö hallinnoi kunnan omistamia kiinteistö- ja asuntoyhtiöitä sekä asuntoja yhteistyössä teknisen toimen kanssa.

Vastuhenkilö: talous- ja hallintojohtaja

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Vastuhenkilö
1) Taloustietojen raportointi 4 kertaa vuodessa	Taloustietojen tuottaminen ja raportointi tehdään osana VM:n johtamaa valtakunnallista projektia.	Taloustiedot ja raportit tehty ja toimitettu VM:n määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Raportointikäytäntö saadaan vakiinnutettua.	Talous- ja hallintojohtaja ja vastaava laskentasihteeri
2) Palkanlaskennan järjestäminen	Kahden palkanlaskijan rekrytointi ja perehdytys	Oikea-aikaisesti ja oikein maksetut palkat	Talous- ja hallintojohtaja, vastaava palkanlaskija ja rekrytoitavat palkanlaskijat
3) Vuokra-asuntojen yhtiöittäminen	Sulautumismenettely tai muu yritysjärjestely.	Kunnan 100 % -omistamat vuokrataloyhtiöt ovat sulautuneet tai muu yritysjärjestely on toteutettu.	Talous- ja hallintojohtaja, tekninen johtaja ja taloussihteeri.

Perustelut:

Raportointimenettelyn uudistus toteutettiin VM:n ohjauksessa vuonna 2021. Käyttöönoton jälkeen ensimmäisenä vuonna raportointijärjestelmää pitää kehittää ja menetelmiä vakiinnuttaa käytännöiksi.

OVTES -palkanlaskenta ulkoistettiin tilapäisesti vuonna 2021 henkilöstöressurssivajeen vuoksi. Vastaava palkkasihteeri on eläköitymässä vuoden 2022 aikana. OVTES -palkanlaskenta on suunniteltu palautettavaksi kunnan tehtäväksi, jota varten (0,4 – 0,6 htv) rekrytoidaan palkanlaskija vuoden 2021 tai viimeistään alkuvuonna 2022. Vastaavan palkkasihteerin rekrytointi tehdään samassa aikataulussa. Palkkahallinnon jatkuvuus edellyttää, että tehtävien siirto ja perehdytys onnistuvat hyvin.

Vuokra-asuntojen vuonna 2019 käynnistettyä keskittämistä yhteen vuokra-asuntoyhtiöön (Koy Honkaura) jatketaan.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle

- Taloustiedon raportoinnin aiheuttamat haasteet kunnan ohjelmistotoimittajalla ja vakiinnutettavan menettelyn aiheuttamat muutokset sekä määräaikapaine nykyiseen toimintatapaan yksikössä ja kunnan kaikilla toimialoilla
- Palkkahallinnon koko henkilökunta vaihtuu samanaikaisesti
- Henkilöstö- ja aikaresurssin riittävyys perustyyöhön ja muutosten läpivientiin sekä poikkeustilanteissa
- Yksikön koko toimintaan ja kouluttautumiseen on varattu niukka määräraha
- Päätöksenteko ja viestintä vuokralaisille sulautumismenettelyn aikana

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
00015500 Konserniyksikkö				
TOIMINTATUOTOT	566 649	643 018	490 347	-24
Valmistus omaan käyttöön	5 478			
TOIMINTAKULUT	-609 266	-600 671	-537 334	-11
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-37 139	42 347	-46 987	-211
Poistot ja arvonalentumiset	-38 339	-39 205	-12 558	-68
TILIKAUDEN TULOS	-75 478	3 142	-59 545	1 995

Perustelut:

Konsernipalvelut -yksikön tuotoista poistuvat vuokra-asuntojen tuotot, n. 53 000 euroa. Vastaavasti myös toimintakulut laskevat noin 63 000 euroa. Vuokra-asuntojen siirto vaikuttaa myös yksikölle kohdentuviin poistoihin.

Palkkahallinnossa on välttämättömän perehdytystarpeen vuoksi talousarviovuonna noin puoli vuotta (0,5 htv) tavoitetilannetta enemmän henkilökuntaa, joka aiheuttaa normaalia suuremmat henkilöstökustannukset. Suunnitelmavuosina 2023 ja 2024 palkkahallinnon henkilöstöressurssi normalisoituu.

YLEISHALLINNON TOIMIALA YHTEENSÄ

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
00015000 YLEISHALLINNON TOIMIALA				
TOIMINTATUOTOT	967 080	1 247 148	884 117	-29
Valmistus omaan käyttöön	5 478			
TOIMINTAKULUT	-2 715 098	-3 038 667	-2 732 581	-10
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 742 540	-1 791 519	-1 848 464	3
Poistot ja arvonalentumiset	-48 238	-42 687	-16 108	-62
TILIKAUDEN TULOS	-1 790 778	-1 834 206	-1 864 572	2

Perustelut:

Yleishallinnon toimialan talousarvio ylittää kokonaisuutena talousarvion laadintaohjeen mukaisen noin 2 % kustannusrakenteen muutoksen vuoden 2020 tilinpäätökseen verrattuna (muutos noin 4 %). Talousarvioennusteeseen 2021 nähden korotus on oheisen taulukon mukaisesti alle 2 %. Suunniteltu tulos sisältää myös talouden tasapainotusohjelmien I ja II mukaisten toimenpiteiden täytäntöönpanon.

Elinkeinotoimeen ja työllisyysyksikköön panostetaan hieman aikaisempaa enemmän. Elinkeinotoimen ja kuntamarkkinoinnin tulosalueet yhdistetään talousarviovuodesta 2022 alkaen. Muutoksella ei ole suoranaista toiminnallista tai taloudellista merkitystä, mutta se vaikuttaa raportointiin.

Taloutta on tasapainotettu erityisesti luottamusjohdon käyttöön aikaisemmin varattujen ja hallintoyksikköön kohdistettujen määrärahojen osalta. Määrärahat ovat erittäin niukat. Esimerkiksi hankintahinnaltaan vähäistä merkittävämmän ulkoisen asiantuntijapalvelun hankkiminen edellyttäisi talousarviomuutosta.

Yleishallinnon hallinnassa olleet 38 vuokra-asuntoa siirrettiin vuoden 2021 aikana apporttisijoituksena kuntakonsernin vuokra-asuntoyhtiöön, Koy Honkauraan. Sijoitus ilmenee toimialan kustannuslaskelmassa toimintatuottojen merkittävänä vähenemisenä ja toisaalta poistojen pienenemisenä. Muutoksen jälkeen yleishallinnon toimintatuotot ovat jatkossa johtamiselle ja tukitoiminnoille tyypillisiä kuntakonsernin sisäisiä toimintatuottoja.

2.2. MAASEUTU- JA LOMATOIMEN TOIMIALA**MAASEUTUHALLINTO**

Palvelusuunnitelma:

Maaseutuhallinto on Rantasalmen kunnan alainen palvelu- ja tulosityksikkö, joka hoitaa maaseutuhallinnon tehtävät Joroisten, Juvan, Rantasalmen ja Sulkavan kuntien alueella. Asiakaspalvelupisteet toimivat kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa.

Vastuhenkilö: maaseutupäällikkö

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit
Uuden ohjelmakauden merkittäviin tukiehtomuutoksiin varaudutaan ajantasaisella ja riittävällä koulutuksella sekä hallinnolle että viljelijöille.	Henkilöstö osallistuu uuden ohjelmakauden koulutuksiin. Maatalousyrittäjille järjestetään koulutuspäiviä sekä laaditaan keskeisistä asioista yhteenveto, jonka jakelu tapahtuu sähköpostitse, paikallislehdissä sekä kotisivuilla.	koulutustilaisuuksia - kpl/henkilöstö - kpl/viljelijät viljelijätiedotteita kpl

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

- sopivien koulutustapojen löytäminen, jotta kaikki viljelijät saavat elinkeinoaan tukevan riittävän tiedon uuden ohjelmakauden ehdoista.

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
00019000 MAASEUTU- JA LOMATOIMI				
TOIMINTAKULUT	-48 197	-52 770	-51 431	-3

TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-48 197	-52 770	-51 431	-3
--------------------	---------	---------	---------	----

Taulukko sisältää Rantasalmen laskuttaman maaseutuhallinnon (v. 2022 TA 40 514 €) + karjatalousavustukset (10 800 €) sekä kirjanpito palvelut (117 €).

Tunnusluvut (luvut kuvaavat koko maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueetta)

Tunnusluvut (koko yt-alue):	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Henkilöstö	2,9	2,9	2,9
Aktiivimaatiloja	648	640	610
Käsitelty tukia milj. €	20,04	20,0	20,0

LOMATOIMI SIIRTYY MIKKELIN KAUPUNGIN HALLINOITAVAKSI VUODEN 2022 ALUSTA.

2.3. PERUSTURVAN TOIMIALA

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveysjohtaja, perusturvalautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestämisvastuulle 1.1.2023. Vuoden 2022 aikana sosiaali- ja terveystoimen päämääränä on tunnistaa toimimattomat palveluprosessit ja kehittää niitä tuleva hyvinvointialue huomioiden. Asiakkaan pitää olla keskiössä kaikessa kehittämisessä.

Pandemian jatkuminen aiheuttaa edelleen terveydenhuollossa epävarmuutta niin resurssien, ajankäytön kuin kustannusten suhteen. Rokotekattavuus on hyvä, mutta kuitenkin myös yhteistoiminta-alueella on rokottamattomia henkilöitä, jotka pitäisi tunnistaa ja motivoida rokotteen ottamiseen. Vuoteen 2022 siirrytään tilanteessa, jossa rajoituksia on purettu ja kuntalaiset voivat toimia varsin vapaasti. Tämä aiheuttaa väistämättä tartuntojen lisääntymistä ja saattaa vaarantaa terveydenhuollon kantokyvyn. Kolmas rokotekierros on jo alkanut tiettyjen ryhmien osalta ja tulee jatkumaan vuoden 2022 aikana.

Olemassa olevia tai uusia kehittämismalleja on mm. Tulsoten rahoittama (tulevaisuuden sote-keskus-ohjelma) sosiaali- ja terveydenhuollon monialainen toimintamalli, jossa on oma kehittäjäsosiaaliryöntekijä. Vuodella 2022 on mahdollisuus saada myös toinen kehittäjäsosiaaliryöntekijä saman rahoituksen kautta. Sosiaali- ja terveystoimi on aktiivisesti mukana myös paikallisessa koulutusyhteistyössä (SOKK-hanke), jonka ideana on kouluttaa suoraan uudet opiskelijat monialaiseen työskentelytapaan. Tämä mahdollistaa myös kunnan verkostoitumista koulutusorganisaatioihin. Laatuun ja vaikuttavuuteen liittyen hoitopolkujen jalkauttaminen ja selkeyttäminen on myös osa vuoden 2022 kehittämistä. Myös sairaalakouluhanke, jossa oppilashuollon ryöntekijät saavat tukea haastaviin tilanteisiin on alkamassa. Mainitut kehittämiskohteet eivät aiheuta yhteistoiminta-alueelle kustannuksia. Hyvän mielen hankkeen tavoitteena on vaikuttaa pohjois-savolaisten mielenterveyteen. Joroisten kunnan rahoitusosuus vuodelle 2022 on 5190 euroa.

Henkilöstön saatavuus ja sitouttaminen on haastavaa. On tunnistettu, että henkilöstö arvostaa nykyaikaista ja johdonmukaista johtamista, esimieheltä saatavaa tukea, kohtuullista työmäärää, kilpailukykyistä palkkaa, oman työn kehittämisen mahdollisuuksia ja mahdollisimman hyvää työilmapiiriä sekä etätöiden mahdollisuutta niissä ammattiryhmissä, joissa etätöitä voi tehdä. Joiltakin osin yhteistoiminta-alueen maine on hyvä, joiltakin osin vetovoima on negatiivinen aikaisempien mainehaittojen takia. Toisaalta joihinkin ammattiryhmiin ei yksinkertaisesti ole riittävästi henkilöstöä. Tällaisia ryhmiä ovat mm. psykiatrit ja psykologit, puheterapeutit, sosiaaliryöntekijät ja enenevässä määrin myös hoitohenkilöstö. Hyvinvointialueen toivotaan tuovan tähän ongelmaan helpotusta. On kuitenkin erittäin tärkeää, että sosiaali- ja terveystoimi kiinnittää vuoden 2022 aikana napakasti huomiota tolkkuliseen johtamiseen, riittävään henkilöstöön ja työolosuhteisiin. Samaan aikaan on tärkeää leanata palveluita ja yrittää löytää palveluiden pullonkaulat ja heikot kohdat. Tavoitteena on siirtää hyvinvointialueelle mahdollisimman toimivat prosessit. Tärkeää on kuitenkin tiedostaa, että vuosi on ajallisesti lyhyt aika ja varsinkin ne palvelut, jotka ovat jääneet selkeästi valtakunnallisesta kehittämisestä jälkeen, on vaikeaa saada näin lyhyessä ajassa täysin toimiviksi.

Henkilöstön sairaspöissaoloihin vaikuttaminen on tärkeää myös vuoden 2022 aikana; tosin osaan sairauksista ei voida vaikuttaa. Toisaalta yli 60 % sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöstä ei ole ollut lainkaan poissa

tilastokautena (tilasto 1-6/21). Pitkät tai toistuvat poissaolot kasautuvat helposti samoille henkilöille. Vuoden 2022 tavoitteena on tunnistaa henkilöt, jotka ovat olleet esim. yli vuoden poissa työelämästä. On inhimillistä ja taloudellista miettiä osatyökykyisille räätälöityjä ratkaisuja. Samaan aikaan on tärkeää tiedostaa, että jos yksikössä on useita osatyökykyisiä vaikuttaa se usein huonontavasti muiden jaksamiseen. Räätälöityjä ratkaisuja ei voi siis tehdä muiden kustannuksella.

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet talousarviossa

Väistämätöntä kustannusten nousua aiheutuu mm. lainsäädännön muutoksista koskien hoitajamitoitusta, opilashuoltoa ja lastensuojelua. Myös seulontojen laajeneminen ja uusien seulontojen mukaan tuleminen valtakunnalliseen seulontaohjelmaan lisää kustannuksia. Erikoissairaanhoidon kustannukset nousevat Essoten sairaanhoitopiiriin mukaan jopa 8 % ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin mukaan vähintään 5 %. Haasteena on asiakkaiden mahdollisuus valita kahden sairaanhoitopiirin väliltä, joka lisää kustannuksia. Samaan aikaan esim. asiakasmaksulain muutokset ovat heikentäneet tulojen muodostumista.

Kustannusten noususta huolimatta toimialan pitäisi pystyä löytämään kokonaisuuksia, joiden kustannuksia voidaan hillitä tai alentaa. Tiedolla johtamisen vaikutusta kustannussäästöihin arvioidaan vuoden 2022 aikana.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Toimivien ja kustannustehokkaiden sote-palveluiden tuottaminen yhteistoiminta-alueelle	Laatu ja kustannukset. Asiakastytyväisyysmittaukset	Kustannustehokkaat ja vaikuttavat palvelut
Hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelu	Henkilökunnan sairauspoissaolot Asiakasprosessien toimivuus, kustannusvaikuttavat palvelut	Asiakastytyväisyys hyvällä tasolla Talousarviossa pysyminen. Henkilökunnan hyvä työkyky, sairauspoissaolot vähenevät vuosittain Toiminta perustuu tietoon. Tiedolla johtaminen. Pystymme käytettävissä olevilla resursseilla vastamaan kasvavaan kysyntään.

Suunnittelukauden tavoitteet 2023- 2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Sosiaali- ja terveystalvet siirtyvät Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestämisvastuulle 1.1.2023.		

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	1 682 579	1 569 396	1 827 955	0	0
Kulut	-20 439 974	-20 638 062	-21 521 272	0	0
Toimintakate	-18 757 395	-19 068 666	-19 693 317	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-36 910	-29 000	-10 600	0	0

Tilikauden tulos	-18 794 305	-19 097 666	-19 703 917	0	0
------------------	-------------	-------------	-------------	---	---

Varkauden Perusturva laskuttaa Joroisten Perusturvan toimintakatteen ja suunnitelmajoistojen eli eo. taulukon tilikauden tuloksen osoittaman euromäärän yhteistoimintakorvaustulona Joroisten kunnalta. Yhteistoimintakorvauksena laskutettava määrä vuonna 2022 on yhteensä 19,704 M€.

Perhe- ja sosiaalipalvelut Joroinen

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveysjohtaja, palvelualuepäällikkö ja perusturvalautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Vuoden 2021 aikana on suunniteltu perhe- ja sosiaalipalveluiden laajempaa integrointia yhteistoiminta-alueella. Integroinnin oli määrä alkaa vuoden 2022 alusta. Koska Varkaudella on ollut ennakoitua enemmän haasteita varsinkin lapsiperheosiaalityön ja lastensuojelun saattamisessa ajan tasalle, on tarkoituksenmukaisempaa, että Joroisten osalta tilanne jatkuu vuoden 2021 mukaisena. Hyvinvointialueelle siirryttäessä työskentelevät tulevat väistämättä muuttumaan. Uudella palvelualuepäälliköllä on kuitenkin laaja vastuu olla tietoinen Joroisten asiakasprosesseista.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen

Perhe- ja sosiaalipalveluiden toimintaa ohjaa moninainen ja sitova lainsäädäntö, esim. sosiaalihuoltolaki, vammaispalvelulaki, lastensuojelulaki, laki kuntouttavasta työtoiminnasta jne. Asiakkaiden tarvitsemat palvelut on järjestettävä siinä laajuudessa kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen	Lastensuojelun avohuollon asiakkaiden määrä vuoden aikana Uudet huostaanotot Lapsia perhetyön tai muiden avohuollon tukitoimien piirissä vuoden aikana Lapsia tukiperhesopimusten piirissä vuoden aikana	Asiakkaat saavat riittävän varhain tarvitsemansa tuen ja palvelun Lastensuojelukustannusten seuranta
Asiakkaiden elämänhallinnan ja osallisuuden lisääminen ja työ- ja toimintakyvyn edistäminen ja ylläpitäminen	Kuntouttavassa työtoiminnassa olevien asiakkaiden määrä (vrt. v. 2020) eriteltynä alle 1000 pvää työmarkkinatukea saaneet/yli 1000 pvää työmarkkinatukea saaneet Päättäneiden asiakkuuksien määrä ja päättymissyöt Työmarkkinatuen kustannukset (vrt. v.2020)	Aktivoimistoimenpiteiden piirissä olevien 1000 päivää ja yli työmarkkinatukea saaneiden henkilöiden määrä lisääntyy ja tätä kautta kunnan työmarkkinatukimenot alenevat Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat etenevät palvelusta myös mahdollisimman tehokkaasti eteenpäin - tehokas läpivirtaus Asiakkaat huolehtivat omasta hyvinvoinnistaan

		Tiivis yhteistyö muiden työllisyyden hoidon palveluiden kanssa
Kehitysvammaisten erityishuoltoa järjestetään tarkoituksenmukaisella, asiakaslähtoisellä tavalla.	Kehitysvammahuollon kokonaiskustannukset (vrt. 2020)	Kehitysvammaisille asiakkaille järjestetään heidän palvelutarpeensa mukaiset, tarkoituksenmukaiset palvelut

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	73 599	43 400	86 337	0	0
Kulut	-3 924 921	-4 038 700	-3 991 225	0	0
Toimintakate	-3 851 322	-3 995 300	-3 904 888	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-398	-348	0	0	0
Tilikauden tulos	-3 851 720	-3 995 648	-3 904 888	0	0

Erittely vastuualueittain; Perheiden palvelut Joroinen**TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	16 090	12 900	13 580	0	0
Kulut	-996 473	-995 880	-1 080 682	0	0
Toimintakate	-980 383	-982 980	-1 067 102	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-398	-348	0	0	0
Tilikauden tulos	-980 781	-983 328	-1 067 102	0	0

Sosiaalityön palvelut Joroinen**TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	57 509	30 500	72 757	0	0
Kulut	-2 928 448	-3 042 820	-2 910 543	0	0
Toimintakate	-2 870 939	-3 012 320	-2 837 786	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-2 870 939	-3 012 320	-2 837 786	0	0

Terveyspalvelut Joroinen

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveysjohtaja, palvelualuepäällikkö ja perusturvalautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Palveluiden kokonaissuunnittelussa huomioidaan Hyvinvointialueelle siirtyminen. Tavoitteena on tuottaa kuntalaisille oikea-aikaiset, potilaslähtöiset, terveyshyötyä tuottavat, kustannustehokkaat ja vaikuttavat palvelukonaisuudet. Terveyspalveluissa tuotetaan sairaanhoito-, ja kuntoutuspalveluita, suun terveydenhuollon ja terveyttä edistäviä palveluita sekä hoidollisia tukipalveluita. Perustasoista päivystyspalvelua tuotetaan päiväi-kaan lääkäri- ja hoitajavastaanottojen yhteydessä. Tarkkailua vaativien potilaiden hoito on yhteistoiminta-alueella keskitetty Varkauteen. Lisäksi tiivistä yhteistyötä tehdään Varkauden kanssa oikomishoitojen ja suukirurgisten toimenpiteiden osalta. Moniammatillisen rajapintayhteistyön vahvistaminen sekä digitalisaatioon hyödyntäminen ovat keskiössä. Koulutuksellisen ja konsultatiivisen tuen lisääminen sujuvoittaa hoitoprosesseja, vahvistaa henkilökunnan sitoutumista sekä lisää työn veto- ja pitovoimaa.

Käyntimäärät vastaanotoilla ovat kasvussa, jolla on vaikutusta diagnostisiin kustannuksiin. Seulonnat tulevat laajenemaan vuodesta 2022 alkaen ja uusia seulontamenetelmiä tulee mukaan valtakunnalliseen seulontaohjelmaan. Haasteellisten ammattiryhmien rekrytointiin kiinnitetään erityistä huomiota. Koronapandemian heijastusvaikutukset on nähtävissä vielä pitkälle tulevaisuuteen toiminnan ja talouden näkökulmista ja täsmällistä palvelutarpeen kasvua on vaikea ennustaa. Pandemiaan liittyvää koronanäytteenottoa ja -rokotustoimintaa jatketaan valtakunnallisten ohjeistusten mukaisesti. Asiakasmaksulain uudistukset vaikuttavat tulojen kehitykseen ja maksukattoa koskevat uudistukset astuvat voimaan 1.1.2022.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen

Talouden tasapainottamiseen pyritään ennakoivan ja pitkäjänteisen henkilöstösuunnittelun avulla. Kuntalaisille tuotetaan laadukkaita ja vaikuttavia palveluita huomioiden väestön rakenne sekä tarpeet.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kuntalaiset saavat terveyttä ja hyvinvointia tukevat monialaiset ja vaikuttavat palvelut oikea-aikaisesti pääsääntöisesti lähipalveluna. Palveluissa korostuvat perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraation vahvistaminen.	<p>Terveydenedistämisen aktiivisuus perusterveydenhuollossa - TEA, pistemäärä</p> <p>PYLL-indeksi</p> <p>Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1000 asukasta</p> <p>Jalkautuvan päihdehuollon käynnit ja päihdeklinikan käyntimäärät</p> <p>Mielenterveysneuvolan käyntimäärät</p>	<p>Terveydenedistämisen aktiivisuus ylittää perusterveydenhuollossa valtakunnallisen tason, joka v. 2020 oli 63 ja Joroisissa 66 (asteikko 0-100) Indikaattori kuvaa mm. terveysneuvonnan ja terveys-tarkastuksien, seulontojen sekä ehkäisevän suun terveydenhuollon tilaa.</p> <p>PYLL-indeksin vakiinnuttaminen vähintäänkin valtakunnalliselle tasolle. Joroinen 6 362 ja koko maa 5 728 (v.2020) Indikaattori ilmaisee ennen 80 ikävuotta tapahtuneiden kuolemien takia menetettyjen elinvuosien lukumäärää väestössä/100 000 asukasta kohti.</p> <p>Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit lähentyvät valtakunnallista tasoa. (v. 2020 Joroinen käynnit 1 113/1000 asukasta, koko maa 830/1000 asukasta)</p> <p>Jalkautuvan päihdehuollon ja päihdeklinikan käyntimäärät pysyvät tasaisena. Vrt. 2021.</p> <p>Mielenterveysneuvolan käyntimäärät pysyvät tasaisena. Vrt. 2021.</p>
<p>Asiakas / potilas keskiössä ja asiakastyytyväisyys on hyvällä tasolla.</p> <p>Osaava, moniammatillinen ja tyytyväinen henkilökunta.</p>	<p>Asiakastyytyväisyyskyselyt</p> <p>Henkilöstökyselyt</p>	<p>Asiakastyytyväisyyskyselyjen tulokset. Potilaat ja asiakkaat ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun ja pystyvät vaikuttamaan palvelujen suunnitteluun sekä kehittämiseen.</p>

		Asiakaskyselyiden määrä ja palautteisiin vastaaminen. Henkilöstökyselyn tulokset on huomioitu yksiköiden kehittämissuunnitelmissa.
Sähköisen asioinnin ja itsepalveluiden vahvistaminen digitalisointia lisäämällä	Yksiköiden tarjoamia sähköisiä asiointi- ja itsepalvelukanavia kehitetään	Olemassa olevien ja uusien sähköisten palveluiden käyttö lisääntyy.
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut	Kustannukset eivät nouse merkittävästi keskeisten palvelujen osalta	Toimintakatteen toteuman sekä toimintatuottojen ja -kulujen kehityksen jatkuva seuranta.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	407 028	391 790	454 687	0	0
Kulut	-3 344 426	-3 385 404	-3 371 112	0	0
Toimintakate	-2 937 398	-2 993 614	-2 916 425	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-24 529	-19 724	-8 200	0	0
Tilikauden tulos	-2 961 927	-3 013 338	-2 924 625	0	0

Organisaatiouudistuksessa mielenterveys ja päihdepalveluiden kokonaisuus siirtyi perhe- ja sosiaalipalveluista terveyspalveluiden palvelualueelle. Vastaavasti neuvola, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sekä oppilashuollon kokonaisuus siirtyivät perhe- ja sosiaalipalveluiden palvelualueelle. Asiakasmaksulain muutokset heikentävät tulojen muodostumista, mutta tuotoissa on huomioitu arvio koronakompensaatiosta palvelualueelle 146 233€.

Erittely vastuualueittain; Vastaanottopalvelut Joroinen**TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	218 916	193 696	283 247	0	0
Kulut	-2 455 018	-2 399 485	-2 338 346	0	0
Toimintakate	-2 236 102	-2 205 789	-2 055 099	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-16 178	-12 125	-4 300	0	0
Tilikauden tulos	-2 252 280	-2 217 914	-2 059 399	0	0

Mielenterveys- ja päihdepalvelut Joroinen**TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	3 268	800	966	0	0
Kulut	-211 298	-249 273	-258 259	0	0
Toimintakate	-208 030	-248 473	-257 293	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-166	-145	0	0	0
Tilikauden tulos	-208 196	-248 618	-257 293	0	0

Suun terveyshuolto Joroinen**TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	136 523	148 600	136 974	0	0
Kulut	-633 261	-678 264	-718 096	0	0
Toimintakate	-496 738	-529 664	-581 122	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-4 575	-4 160	-2 100	0	0
Tilikauden tulos	-501 313	-533 824	-583 222	0	0

Hoidolliset tukipalvelut Joroinen

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	48 321	48 694	33 500	0	0
Kulut	-44 849	-58 382	-56 411	0	0
Toimintakate	3 472	-9 688	-22 911	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-3 610	-3 294	-1 800	0	0
Tilikauden tulos	-138	-12 982	-24 711	0	0

Hoito- ja hoivapalvelut Joroinen

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveysjohtaja, palvelualuepäällikkö, perusturvalautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Hyvinvointialueelle valmistautuminen.

Joroisten vuodeosasto on toiminut 10-paikkaisena 1.1.2021 alkaen. Toiminnan kehittäminen ja yhtenäistäminen Varkauden akuuttiosaston kanssa.

Kotisairaaloiminnan kehittäminen ja asiakasmäärien kasvu tavoitteena vuodelle 2022.

Hoitajamitoituksen nosto vaikuttaa palveluasumisen ostopalvelujen kustannuksiin.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut keskeisten palvelujen osalta.	Palvelukustannukset kotihoidon, palveluasumisen ja sairaalahoidon osalta.	Kustannukset eivät nouse keskeisten palvelujen osalta (kotihoito, palveluasuminen, sairaalahoido)
-kotihoito	Kotisairaaloiminnalla ehkäistään sairaalahoitajaksoja. Kotisairaaloimintaa kehitetään ja asiakasmääriä kasvatetaan. Kotisairaaloimintaa kehitetään ja toteutetaan yhteistyössä kotihoidon ja vuodeosaston kanssa asiakkaiden kotona	Kotisairaalan osalta asiakasmäärät ja käyntien määrä kasvaa.
-palveluasuminen		
-sairaalahoito		
- kotisairaala		
Kuntalaisten kotona asumisen mahdollistetaan kotihoidon ja	Kotihoidon ja palveluasumisen peittävyys yli 75-vuotiaiden osalta	Kotihoidon, omaishoidon, palveluasumisen peittävyys osalta

<p>tukipalvelujen sekä hyvinvointiteknologian tuella.</p> <p>Ikäihmisten palveluasuminen järjestetään vanhuspalvelulain mukaisesti.</p>	<p>Omaishoitajien määrä</p> <p>Palvelu- ja asiakasohjauksella varmistetaan oikea-aikaiset kotiin vietävät palvelut.</p> <p>Lyhythoitajaksoja järjestetään turvallisessa ja kodinomaisessa ympäristössä palveluasumisen yksiköissä</p>	<p>tavoitetasot ovat laatusuosituksen mukaiset</p> <p>Palvelutarpeen arviointien määrä</p> <p>Lyhythoitajaksojen määrä</p>
<p>Sähköisen asioinnin, hoivateknologian ja digitalisaation käytön lisääminen ja laajentaminen</p>	<p>Kotihoidossa etähoivan osalta asiakkaiden ja asiakaskontaktien määrä.</p> <p>Asiakas- ja palveluohjauksessa sähköinen ja videovälitteinen palveluohjaus osaksi asiakasohjausta, prosentuaalinen osuus palveluohjauksista</p> <p>Muun hoivateknologian osalta määrät (lääkeautomaatti jne.)</p> <p>RAI- arviointijärjestelmän käyttöönotto</p>	<p>Etähoiva asiakkaiden määrä kasvaa 7 %:iin kotihoidon asiakkaiden kokonaismäärästä (noin 100 asiakasta)</p> <p>Hoivateknologian ja digitalisaation käyttö lisääntyy vähitellen</p> <p>RAI-arviointimittaria käytetään aktiivisesti.</p>
<p>Vuodeosasto toimii 10-paikkaisena osastona.</p>	<p>Osastohoitopäivät, jaksot, osastojaksojen pituus, kuormitusprosentti.</p> <p>Saumaton yhteistyö kotihoidon, kotisairaalan ja akuuttiosaston kanssa - kotiutukset onnistuvat viiveettä.</p>	<p>Osastojaksojen pituus ka. 8 vrk</p> <p>Osaston kuormitusprosentti 95 %</p>
<p>Asiakkaiden ja läheisten osallisuuden edistäminen.</p> <p>Asiakastyytyväisyys</p>	<p>Asiakastyytyväisyyskyselyjen tulokset</p> <p>Asiakasraatien, läheisraatien, kumppanuuspöytien määrät/vuosi</p> <p>Muut osallistamisen keinot</p>	<p>Asiakastyytyväisyyskyselyt tehdään vuosittain ja sähköiset kyselyt.</p> <p>Asiakkaat ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun ja he pystyvät vaikuttamaan monikanavaisesti palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen.</p>
<p>Moniammatilliset, monimuotoiset palvelut</p>	<p>Monitoimijaiset, moniammatilliset tiimit ja järjestöjen aktiivisuus palveluiden arvioinnin ja tuottamisen rinnalla. Osana Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskushanketta pilotoidaan ja raportoidaan</p>	<p>Moniammatillisuus, monitoimijuus lisääntyy palveluiden eri osa-alueilla. Henkilöstön yhteiskäyttö ja joustava käyttö osaksi arjen toimintoja koko yhteistoiminta-alueella</p>

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €

TP2020

TA2021

TA2022

TS2023

TS2024

Tuotot	1 157 181	1 134 206	1 286 931	0	0
Kulut	-5 794 266	-5 991 957	-6 154 082	0	0
Toimintakate	-4 637 085	-4 857 751	-4 867 151	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-11 983	-8 928	-2 400	0	0
Tilikauden tulos	-4 649 068	-4 866 679	-4 869 551	0	0

Erityyly vastualueittain; Osastohoito Joroinen

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	191 746	136 300	144 813	0	0
Kulut	-1 430 578	-1 353 787	-1 388 609	0	0
Toimintakate	-1 238 832	-1 217 487	-1 243 796	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-1 430	-1 288	-550	0	0
Tilikauden tulos	-1 240 262	-1 218 775	-1 244 346	0	0

Kotona asumisen tukipalvelut Joroinen

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	424 439	418 500	450 042	0	0
Kulut	-2 099 459	-2 256 490	-2 339 973	0	0
Toimintakate	-1 675 020	-1 837 990	-1 889 931	0	0
Suunnitelman muk. poistot	-10 553	-7 640	-1 850	0	0
Tilikauden tulos	-1 685 573	-1 845 630	-1 891 781	0	0

Asumispalvelut Joroinen

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	540 996	579 406	692 076	0	0
Kulut	-2 264 229	-2 381 680	-2 425 500	0	0
Toimintakate	-1 723 233	-1 802 274	-1 733 424	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-1 723 233	-1 802 274	-1 733 424	0	0

Lääketieteelliset palvelut Joroinen

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveysjohtaja, johtava ylilääkäri ja perusturvalautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Koronapandemian aiheuttama hoitovelka vaikuttaa edelleen pitkällä tähtäimellä erikoissairaanhoidon kustannusten nousuun. Palvelujen kysyntä on lisääntynyt perusterveydenhuollon osalta ja heijastuu edelleen erikoissairaanhoidon kustannuksiin. Erikoissairaanhoidossa hoitomuodot esimerkiksi syöpätautien osalta kehittyvät jatkuvasti ja aiheuttavat kustannusten nousua erikoissairaanhoidon kuluihin.

KHO:n päätöksen jälkeen Terveystalon tuottama anestesiaa vaativa leikkaustoiminta lopetettiin 31.3.2021 mennessä. Edelleen kaupunginhallituksen päätöksellä Terveystalon toteuttama kirurgian polikliininen toiminta sekä paikallispuudutuksessa toteutettu toimenpideyksikön toiminta päättyi vuoden 2021 loppuun ja vuoden

2022 alusta toiminta toteutuu KYS:n kumppanuustoimintana, jolla pyritään vastaavaan palvelukokonaisuuteen merkittävästi kustannustehokkaammalla tavalla toiminnan siirtyessä Varkauden omaksi toiminnaksi.

Hoitoprosesseja kehitetään edelleen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä, sekä yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon välillä. Lääkäreiden koulutukseen sekä konsultaatiotoimintaan panostamalla pyritään turvaamaan potilaan tarkoituksenmukaisin hoitopaikka.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen

Erikoissairaanhoidon ostot ovat hankalasti ennustettava kulukokonaisuus, johon vaikuttaa merkittävästi koko muun sote-sektorin toiminta. Joroisten osalta merkittävän vaikutuksen erikoissairaanhoidon kustannuksiin muodostavat KYS:n ja MKS:n erikoissairaanhoidon osuudet. Kiireettömän hoidon osalta potilaalla on valinnanvapauden perusteella mahdollisuus valita hoitopaikkansa ja useat potilaat ovat halunneet siirtää hoitonsa KYS:aan. Lääkärikunnan osalta pyritään suuntaamaan kiireettömän hoidon potilasvirta mahdollisimman pitkälle MKS:aan järjestämissopimusten mukaisesti.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Koulutuksellista ja konsultatiivista tukea vahvistamalla potilaiden sekä asiakkaiden tarpeisiin oikea-aikaisesti vastaaminen.	Hoidon porrastus toteutuu sekä konsultaatiokäytänteitä kehitetään. Lähetemäärien seuranta ja erityisen vaativan erikoissairaanhoidon vähentäminen. Päivystyskäynnit erikoissairaanhoidossa / 1000 asukasta	Erikoissairaanhoidon kustannusten kasvun hillitseminen ja kustannuskehityksen tasaannuttaminen keskeisten palvelujen osalta. Lähetemäärät erikoissairaanhoidon. Päivystyskäynnit erikoissairaanhoidossa pysyvät reilusti valtakunnallisen tason alapuolella (v. 2020 Joroinen päivystyskäynnit erikoissairaanhoidossa 100,7 /1000 asukasta, koko maa 209,4/1000 asukasta)
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut	Palvelukustannukset Kuntaliiton tilastojen ja erikoissairaanhoidon kuntakortin mukaan.	Erikoissairaanhoidon kustannusten kasvun hillitseminen ja kustannuskehityksen tasaannuttaminen keskeisten palvelujen osalta.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-7 376 361	-7 222 001	-8 004 853	0	0
Toimintakate	-7 376 361	-7 222 001	-8 004 853	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-7 376 361	-7 222 001	-8 004 853	0	0

Erittely vastualueittain; Erikoissairaanhoido/ostot Joroinen

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-7 198 753	-7 050 000	-7 819 259	0	0
Toimintakate	-7 198 753	-7 050 000	-7 819 259	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-7 198 753	-7 050 000	-7 819 259	0	0

Ympäristöterveydenhuolto/ostot Joroinen**TALOUS**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-177 608	-172 001	-185 594	0	0
Toimintakate	-177 608	-172 001	-185 594	0	0
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-177 608	-172 001	-185 594	0	0

2.4. SIVISTYSTOIMI

Sivistystoimi sisältää varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukio-opetuksen, vapaan sivistystyön, kirjastotoimen sekä hyvinvointitoimen palvelut. Organisaatio on rakennettu vastaamaan tulevan hyvinvointi- ja sivistyskunnan vaateisiin. Varhaiskasvatusta, perusopetusta ja lukio-opetusta järjestetään ja kehitetään oppimisen, kasvamisen ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Vapaata sivistystyötä, kirjastotoimea ja hyvinvointitoimea järjestetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta.

Taloudentasapainotusohjelmat I ja II

Joroisten kunnanvaltuusto on hyväksynyt kaksi taloudentasapainotusohjelmaa (ohjelmat I ja II). Jäljellä olevista toimenpiteistä vuoden 2022 varhaiskasvatuksen osalta päätettiin 20 000 euron menojen leikkauksesta kotihoidontuen osalta. Päätetty toimenpide on huomioitu varhaiskasvatuksen talousarvioesityksessä. On kuitenkin huomioitavaa, että varhaiskasvatuksen kokonaiskustannus nousee 5-vuotiaiden esiopetuskokeilusta johtuen. Valtio korvaa tästä aiheutuvia kustannuksia, mutta tulot eivät kirjaudu varhaiskasvatuksen talousarvioon.

Lukion osalta päätettiin 20 000 euron nettomenojen pienentämisestä. Myös tämä on huomioitu lukion talousarvioesityksessä. On kuitenkin huomioitavaa, että lukion kokonaiskustannus nousee oppivelvollisuusiän laajentamisesta johtuen. Valtio korvaa tästä aiheutuvia kustannuksia, mutta tulot eivät kirjaudu lukion talousarvioon.

VARHAISKASVATUS**Palvelusuunnitelma:**

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Kunnan on varhaiskasvatustalouden mukaan järjestettävä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatuksen tehtävänä Joroisissa on tuottaa hyvälaatuisia, paikkakunnan ominaispiirteisiin parhaiten soveltuva varhaiskasvatusta, asiantuntevaa esiopetusta sekä joustavia, perheiden tarpeisiin vastavia avoimen varhaiskasvatuksen palveluja. Yhteistyössä huoltajien kanssa luodaan lapsen kokonaisvaltaiselle kehitykselle suotuisa kasvuympäristö.

Varhaiskasvatusta toteutetaan päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodissa, perhepäiväkodeissa ja avoimen varhaiskasvatuksen palveluina, joita ovat säännöllinen ryhmätoiminta lapsiperheille sekä perheohjaus. Lisäksi varhaiskasvatukseen kuuluu lasten kotihoidon tuki.

Valtioneuvoston asetuksen (1.8.2020) mukaan henkilökunnan ja lasten välinen suhdeluku on:

- alle 3-vuotiaiden ryhmässä korkeintaan 12 lasta (1 kasvattaja / 4 lasta)
- yli 3-vuotiaiden ryhmässä korkeintaan 21 (1 kasvattaja / 7 lasta)
- Yli 3-vuotiaiden osapäivähoidossa 1 kasvattaja / 13 lasta.

Yhdessä varhaiskasvatusryhmässä saa olla korkeintaan kolmea kasvattajaa vastaava määrä lapsia. Jos päiväkodissa on yksi tai useampia erityisen tai tehostetun tuen tarpeessa olevia lapsia, on tämä otettava huomioon joko lasten tai henkilökunnan lukumäärässä. Suhdeluvusta ei saa poiketa edes henkilöstön äkillisissä ja yllättävissä poissaolutilanteissa (1.8.2021). Kunnassa on varmistuttava siitä, että varhaiskasvatuksessa on käytössä riittävät ja toimivat sijais- tai muut varajärjestelyt.

Esiopetusta järjestetään kirkonkylällä ja Kuvansissa varhaiskasvatuksen toimintana. Joroisten kunta on mukana kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa, joten esioppilaiden määrä on tuplaantunut verrattuna edelliseen vuoteen. Esiopetuksessa työskentelevillä opettajilla tulee olla esiopetuspätevyys.

Varhaiskasvatuspaikkoja perhepäivähoidossa (ml. ryhmäperhepäiväkoti) on 20.

Vuorohoitoa järjestetään omana toimintana joko Kuvansin päiväkodissa tai kirkonkylällä päiväkotia Pyrrissä. Yöhoitoa ostetaan mahdollisuuksien mukaan Varkauden kaupungilta.

Heinävesi, Joroinen, Leppävirta, Pieksämäki ja Varkaus muodostavat yhteisen varhaiskasvatuksen palvelualueen siten, että edellä mainittujen kuntien asiakasperheet voivat hakea varhaiskasvatuspalveluja joustavasti kuntarajoista riippumatta. Varhaiskasvatuspaikkoja ostetaan/myydään tarvittaessa myös muilta /muille lähikunnille.

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuksen päällikkö

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Vastuhenkilö
Tasalaatuisen varhaiskasvatuksen varmistamiseksi koottuun Kasvattajan käsikirjaan kirjatut toimintatavat ja menetelmät otetaan arjen työkaluna käyttöön kaikissa Joroisten varhaiskasvatusyksiköissä. Erityiseksi kehityskohteeksi nostetaan kasvattajan sensitiivisyys.	Kaikissa yksiköissä perehdytään kirjattuihin menetelmiin ja toimintatapoihin, joista käydään pedagogista keskustelua.	Kasvattajan käsikirjaan kirjattujen menetelmien ja toimintatapojen näkyminen varhaiskasvatuksen arjessa. Syys/lokakuussa arviointikysely, jota käydään läpi kehityskeskustelussa. Jokaiselle kasvattajalle asetetaan henkilökohtaiset tavoitteet työssä kehittymiselle. Arviointi jatkuu keväällä 2023.	Varhaiskasvatuksen päällikkö, päiväkodin johtaja, varhaiskasvatuksen opettajat

<p>Joroisten kunnan kotouttamisohjelma vuosille 2021-2024 hyväksyttiin 4.10.2021.</p> <p>Ohjelman mukaan kaikilla varhaiskasvatuksen asiakkaina olevilla perheillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet saada tietoa varhaiskasvatuksesta ja osallistua toiminnan suunnitteluun ja arviointiin.</p>	<p>Jokaisessa varhaiskasvatuseriässä tutustutaan kaikkiin perheisiin ja heidän kulttuuriinsa ymmärtäen, että myös kanta-suomalaisien perheiden kulttuureissa on eroja.</p> <p>Varhaiskasvatuseriäissä otetaan käyttöön yhteinen menetelmä lapsen ja perheiden kulttuureihin tutustumiseksi, esim. tähti-henkilö, aarrearkku.</p> <p>Hyödynnetään tulkkipalveluja tarvittaessa yhteisen ymmärryksen varmistamiseksi.</p>	<p>Varhaiskasvatuseriäissä jatkavilta perheiltä kysytään kevään vasu-keskustelussa toiveita tulevaa toimintakautta varten ja aloittavilta perheiltä tutustumiskäynnin yhteydessä.</p> <p>70 % perheistä on osallistunut varhaiskasvatuseriäisiin tapahtumiin.</p> <p>Lapsen kasvunkansiossa on 1-2 sivua, joissa näkyy perheen kulttuuri.</p>	<p>Varhaiskasvatuseriäisten päällikkö, päiväkodin johtaja, varhaiskasvatuseriäisten opettajat</p>
<p>Joroisten kunnan varhaiskasvatuseriäisten suunnitelmaan (2019) kirjatun vertaissovittelun toimintamallin, käyttöön ottaminen kaikissa varhaiskasvatuseriäisissä.</p> <p>Mini Versossa sovittelevan työteen myötä tavoitteena on edistää lasten toimijuutta, vaikutusmahdollisuuksia ja elämäntaitoja.</p>	<p>Henkilökunnalle järjestetään MiniVerso vertaissovittelun ylläpitokoulutus kevään aikana.</p> <p>Kasvattajan käsikirjaan laaditaan ohjesivu vertaissovittelun periaatteista.</p>	<p>Jokainen varhaiskasvatuseriäisessä oleva lapsi on käynyt MiniVerso lasten koulutuksen.</p> <p>Varhaiskasvatuseriäisten ryhmäsuorituksen ja tiimisopimuksiin on kirjattu, kuinka vertaissovittelua ryhmässä toteutetaan.</p> <p>Henkilökunnalle ja huoltajille laaditaan kysely vertaissovittelumenetelmän käytöstä.</p> <p>Lasten kokemuksia vertaissovittelusta kerätään tuumaustauoilla.</p>	<p>Varhaiskasvatuseriäisten päällikkö, päiväkodin johtaja, varhaiskasvatuseriäisten opettajat</p>

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi:

- Haasteelliset lapsiryhmät ja toimiminen pienryhmissä sitoo varhaiskasvatuseriäisten henkilöstön lapsiryhmään koko työpäivän ajaksi, joten aikaa pedagogiselle keskustelulle ja kehittämistyölle on vaikea löytää.
- Henkilöstön vaihtuvuus ym. poissaolot; laadullisiin tavoitteisiin pääseminen edellyttää joka yksikössä pysyvää, varhaiskasvatuseriäisten sisäistäntä henkilöstöä
- Pätevien sijaisten heikko saatavuus

Sitovan määräraahataulukon erittely:

003010 Kirkonkylän päiväkot	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos	%
3000 TOIMINTATUOTOT	88 327	73 150	89 200		22
4000 TOIMINTAKULUT	-940 312	-1 062 376	-1 225 240		15
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-851 985	-989 226	-1 136 040		15
7000 Poistot ja arvonalentum	-3 722	-3 722	-2 481		-33
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄM	-855 707	-992 948	-1 138 521		15
003011 Kuvansin päiväkot	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos	%
3000 TOIMINTATUOTOT	74 654	83 000	68 222		-18
4000 TOIMINTAKULUT	-752 402	-789 212	-896 211		14
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-677 748	-706 212	-827 989		17
003020 Perhepäivähoito	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos	%
3000 TOIMINTATUOTOT	58 918	60 500	20 500		-66
4000 TOIMINTAKULUT	-396 452	-369 601	-295 255		-20
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-337 534	-309 101	-274 755		-11
003030 Avoin varhaiskasvatustoiminta	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos	%
3000 TOIMINTATUOTOT	16	150	150		
4000 TOIMINTAKULUT	-56 667	-50 107	-59 889		20
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-56 650	-49 957	-59 739		20
003040 Lasten kotihoidontuki	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos	%
4000 TOIMINTAKULUT	-149 215	-156 143	-136 117		-13
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-149 215	-156 143	-136 117		-13
003041 Muu lasten päivähoito	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos	%
4000 TOIMINTAKULUT	-22 475	-21 130	-10 169		-52
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-22 475	-21 130	-10 169		-52
0030550 Varhaiskasvatuksen hankkeet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos	%
3000 TOIMINTATUOTOT	20 790	38 000			-100
4000 TOIMINTAKULUT	-24 465	-47 065			-100
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 675	-9 065	0		-100
003970 Varhaiskasvatuksen toimistohenkilöstö	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos	%
3000 TOIMINTATUOTOT	8 512	8 877	7 122		-20
4000 TOIMINTAKULUT	-8 512	-8 877	-7 122		-20
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0		0		

Tunnusluvut:

Varhaiskasvatus	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Päiväkotihoidossa olevien lasten lukumäärä	149	145	100

Varhaiskasvatuksen esiopetuksessa olevien lasten lukumäärä	29	27	85
Päiväkotihoidon tarvitsevien esioppilaiden lukumäärä	33	30	65
Perhepäivähoidossa olevien lasten lukumäärä	26	24	20
Osallistujia avoimen varhaiskasvatuksen piirissä	96	90	50
Lasten kotihoidontuen saajien määrä	41	40	30
Kunnassa olevat 0-6 v. lapset	237	250	240
Menot / lasten lukumäärä	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Päivähoito	8 675	10 368	13 564
Esiopetus	6 176	7 250	7 178
Perhepäivähoito	12 982	12 866	13 738
Avoin varhaiskasvatus	590	555	1 195

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

00030501 Varhaiskasvatus 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	251 217	263 677	185 194	-30
4000 TOIMINTAKULUT	-2 350 500	-2 504 511	-2 630 003	5
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 099 282	-2 240 834	-2 444 809	9
7000 Poistot ja arvonalentum	-3 722	-3 722	-2 481	-33
8499 TILIKAUDEN TULOS	-2 103 004	-2 244 556	-2 447 290	9
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄM	-2 103 004	-2 244 556	-2 447 290	9

Elokuun alusta (1.8.2020) tuli voimaan varhaiskasvatuslain muutos, jossa subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen palasi kaikille lapsille, esimerkiksi työttömänä tai hoitovapaalla olevan huoltajan lapsi on taas oikeutettu koko-aikaiseen varhaiskasvatukseen. Samaan aikaan astui voimaan asetus päiväkotien ryhmäkokojen pienenemisestä kahdeksasta lapsesta seitsemään lapsen hoitajaa kohden. Muutos koskee kolme vuotta täytäneitä lapsia, jotka ovat päiväkodissa yli viisi tuntia päivässä.

Joroisten kunta valikoitui kaksivuotisen esiopetuksen kokeilukunnaksi vuosille 2021-2023. Tieto päätöksestä saatiin tammikuussa 2021. Kuvansissa annettava esiopetus siirrettiin takaisin varhaiskasvatuksen toiminnaksi 01.08.2021 alkaen (vaikutus 90 000 euroa), jotta Kuvansin päiväkotia voitiin hyväksyä kaksivuotisen esiopetuksen kokeilutoimipaikaksi.

Kaksivuotisen esiopetuskokeilun seurauksena kunta saa valionavustuksena noin 40 000 euroa. Edellä mainittu huomioiden varhaiskasvatuksen talousarvioesitys ylittää 2021 talousarvioesitystä noin 73 000 euroa (noin 3,2 %).

PERUSOPETUS

Palvelusuunnitelma:

Perusopetuksen tehtävänä on antaa laadukasta ja monipuolista yleissivistävää opetusta sekä kasvattaa vastuulliseen yhteistyöhön ja hyviin vuorovaikutustaitoihin. Perusopetuksen tavoitteena on, että jokainen nuori jatkaa opintojaan toisella asteella ja suorittaa siellä tutkinnon. Perusopetus huomioi oppilaiden tarpeet yksilöinä. Perusopetuksen kuuluu erityisopetus, yleisopetus (yhtenäiskoulu ja Kuvansin koulu), aamu- ja iltapäivätoiminta sekä perusopetuksen projektit.

ERITYISOPETUS JA OSTETTU ERITYISOPETUS

Erityisopetusta järjestetään jokaisen oppilaan henkilökohtaiset tarpeet huomioiden. Joroisten kunnassa toimii viisi erityisopettajaa. Kolme heistä toimii lukuvuoden 2021-2022 erityisluokanopettajina ja kaksi laaja-alaisena erityisopettajana. Neljä erityisopettajaa toimii yhtenäiskoulussa ja yksi Kuvansissa. Lisäksi osa

koulunkäynninohjaajien työpanoksesta on erityisopetuksen kustannuspaikalla. Erityisopetusta ostetaan myös tarpeen mukaan muilta kunnilta, kuntayhtymiltä, valtiolta ja joissakin tapauksissa sairaanhoitopiireiltä.

YLEISOPETUS

Yleisopetus toteutetaan oppilaiden yksilölliset oppimisen tarpeet huomioiden. Yleisopetusta annetaan Joroisten yhtenäiskoulussa sekä Kuvansin koulussa.

AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA (APIP)

Toiminnan tarkoituksena on tarjota lapselle koulupäivän jälkeen turvallinen ja lapsen kasvua tukeva ympäristö, jossa hän voi ammattitaitoisen ohjaajan valvonnassa viettää vapaa-aikaansa. APIP-ryhmä voidaan käynnistää, mikäli ryhmään ilmoittautuu vähintään 10 koululaista. APIP-toiminta järjestetään sekä kirkonkylällä, että Kuvansin yhteistyössä varhaiskasvatuksen esiopetuksen kanssa.

PERUSOPETUKSEN PROJEKTIT

Perusopetuksen projektien/hankkeiden avulla kunta pyrkii vastaamaan opetushallituksen ja opetusministeriön asettamien painopistealueiden kehittämiseen. Joroinen on saanut valtion erityisavustusta seuraaviin hankkeisiin: Kerhotoiminnan kehittämiseen, lukutaidon- ja lukemisen kulttuurin edistämiseen yläkoululla, sekä koronan vaikutusten tasoittamiseen. Perusopetuksen ja lukio-opetuksen yhteisenä hankkeena on käynnistynyt Ympäristöministeriön tukema Nuoret ja ilmasto -hanke.

Kunnan strategiaa tukevat perusopetuksen toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Vastuuhenkilö
Koronatilanteen aiheuttamien vaikutusten tasoittaminen	Riittävät tukitoimet, mm. erityisopetus, tukiopetus ja koulunkäynninohjaajien tuki sekä henkisen hyvinvoinnin tukeminen.	Terveystieteiden ja kouluyhteisön työntekijöiden, huoltajien ja oppilaiden huomioiden ja tilannekuvan kartoitus.	Sivistysjohtaja, yhtenäiskoulun rehtori, Kuvansin koulunjohtaja
Lukutaidon ja lukemisen kulttuurin kehittämisen	Erilaiset tapahtumat ja teemapäivät. Yhteistyö kirjaston ja huoltajien kanssa. Yläkoululla lukuvälkkien toteuttaminen.	Asennoituminen lukemista kohtaan kartoitetaan ja lukutaidon kehitystä seurataan eri tavoin.	Sivistysjohtaja, yhtenäiskoulun rehtori, Kuvansin koulunjohtaja

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi:

- Koronaviruksen hallitsematon leviäminen, sijaisten saamisen vaikeus.

Sitovan määrärahatason erittely:

003100 Joroinen/ostettu erityisopetus	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	1 215	5 000	5 000	
4000 TOIMINTAKULUT	-23 297	-29 643	-25 453	-14
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-22 082	-24 643	-20 453	-17
003111 Joroisten erityisopetus	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
4000 TOIMINTAKULUT	-320 890	-336 923	-344 268	2
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-320 890	-336 923	-344 268	2

003451 Sairaalaopetus	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
4000 TOIMINTAKULUT	-18 070	-15 052	-15 013	0
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-18 070	-15 052	-15 013	0
003210 Yleisopetuksen kotikuntakorvaukset	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	4 152	32 719	34 180	4
4000 TOIMINTAKULUT	-161 758	-212 759	-148 798	-30
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-157 606	-180 040	-114 618	-36
003215 Kuvansin alakoulu	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	2 629	4 220	2 906	-31
4000 TOIMINTAKULUT	-916 385	-1 048 002	-1 039 255	-1
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-913 756	-1 043 782	-1 036 349	-1
7000 Poistot ja arvonalentum	-13 986	-13 986	-12 821	-8
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄM	-927 742	-1 057 768	-1 049 170	-1
003219 LSL:n per. sijoitett.opp.perusopetus	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	9 151	3 000	5 500	83
4000 TOIMINTAKULUT	-19 915	-5 000	-7 013	40
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-10 764	-2 000	-1 513	-24
003220 Yhtenäiskoulu	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	7 629	8 500	8 100	-5
4000 TOIMINTAKULUT	-2 703 019	-2 855 084	-2 989 078	5
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 695 390	-2 846 584	-2 980 978	5
7000 Poistot ja arvonalentum	-3 627			
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄM	-2 699 016	-2 846 584	-2 980 978	5
003311 Jo kirkonkylän ip-toiminta	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	8 300	11 200	10 600	-5
4000 TOIMINTAKULUT	-31 292	-37 376	-45 301	21
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-22 992	-26 176	-34 701	33
003312 Kuvansin ip-toiminta	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	7 995	7 000	7 000	
4000 TOIMINTAKULUT	-22 709	-23 113	-27 593	19
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-14 714	-16 113	-20 593	28
00031500 Perusopetuksen projektit	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
0003 TULOSLASKELMA				
3000 TOIMINTATUOTOT	111 079	112 760	123 170	9
4000 TOIMINTAKULUT	-137 437	-147 121	-156 610	6
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-26 358	-34 361	-33 440	-3

Tunnusluvut:

OPPILASMÄÄRÄ / ENNUSTE								
Koulut 20.9.2021	2019–20	2020–21	2021–22	2022–23	2023–24	2024–25	2025–26	2026–27
Kuvansi 1–6 lk (v.2019–20)	98	112	96	92	93	81	74	71
Kuvansi 0-6lk (v. 2020–21)								
Kuvansi 1–6 lk (v. 2021–22 alkaen)								
Joroisten yhtenäiskoulu 1–9 lk	334	331	326	319	317	319	318	303
Perusopetus yhteensä	432	443	422	411	410	400	392	374

YLEISOPETUS	Opetustunti kpl / laskennallinen			€/opetustunti			€/oppilas		
	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kuvansi 1-6 lk	6 343	6 308	6 308	146,26	167,69	166,32	8 283	9529	10929
Joroisten yhtenäiskoulu 1-9 lk	21 608	20 766	20 766	124,91	137,08	143,55	8 154	8732	9144

APIP-TOIMINTA	TP 2020	TA 2021	TA 2022
lasten määrä 20.9.2021	38	38	47
nettokust €/v/lapsi	-119	-243	-1 176
kokonaiskustannus	-37 706	-42 289	-55 294
valtionosuus	33 197	33 063	29 566
nettokustannus	-4 509	-9 226	-25 728

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

00031050 Perusopetus 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	152 150	184 399	196 456	7
4000 TOIMINTAKULUT	-4 354 772	-4 710 073	-4 798 382	2
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4 202 621	-4 525 674	-4 601 926	2
7000 Poistot ja arvonalentum	-17 613	-13 986	-12 821	-8
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄM	-4 220 235	-4 539 660	-4 614 747	2

Vuoden 2020 tilinpäätökseen on vaikuttanut korona merkittävästi, eikä sitä voida pitää relevanttina tarkastelukohteena. Toiminnot supistuivat vuonna 2020 merkittävästi koronan vuoksi, koska mm. oppilaskuljetuksia ei juurikaan järjestetty etäopetuksen aikana.

Perusopetuksessa yhtenäiskoulun puolella talousarviossa ei ole ennakoivasti huomioitu mahdollisia tulevia, uusia keväällä 2022 alkavia hankerahoituksia, vaan opettajien ja ohjaajien palkkakulut on merkitty kokonaisuudessaan yhtenäiskoulun menoiksi.

Vuoden 2022 talousarvioesitys ylittää vuoden 2021 talousarvioesitystä noin 75 000 euroa (noin 1,6 %)

LUKIO-OPETUS

Palvelusuunnitelma:

Lukio antaa opetussuunnitelman mukaisesti opiskelijoille laajan yleissivistyksen ja jatko-opintokelpoisuuden sekä elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Lukio antaa opiskelijoille edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä auttaa opiskelijoita tasapainoiseksi ja toiset huomioonottavaksi ihmiseksi. Joroisten lukio on aktiivinen yhteistyössä ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

Yrittäjyyskasvatuksen osalta jatketaan yhteistyötä XAMK:n kanssa samalla toteutetaan korkeakoulu-yhteistyön vaatimuksia, Oman Osuuskunnan sekä paikallisen yrittäjäjärjestön sekä yrittäjien kanssa. Osuuskunta

Eihveliä esitellään myös yhdeksännen luokan oppilaille ja kerrotaan sen tarjoamista mahdollisuuksista. Uuden lukion opintosuunnitelman myötä toimintaa kehitetään yrittäjäyyskasvatussuunnitelman mukaisesti.

Urheilulinjojen kohdalla jatketaan aktiivista markkinointia, varsinkin oman yläkoulun oppilaiden osalta. Pyritään järjestämään koululiikuntaliiton frisbeegolf -kilpailut Joroisissa ja siirretään lajiosaamista myös yhtenäiskoulun puolelle. Tavoitteena on tarjota mahdollisuuksien mukaan myös frisbeegolf -kerhoja yläkoulussa, sabelbandyn kohdalla tämä toiminta on jo toimivaa. Mikäli urheiluakatemiaan mahtuu, voidaan 9-luokkalaisia ottaa mukaan akatemiatoimintaan.

Vastuhenkilö: Yhtenäiskoulun rehtori, lukion vastuuopettaja

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Vastuhenkilö
Lukion näkyvyyden kasvattaminen	Tuotetaan materiaalia paikallislehteen, sosiaalisiin medioihin ja kanaviin. Pyritään tekemään paremmin lukion toimintaa näkyväksi myös yhtenäiskoulun puolella.	Esimerkiksi toteutetut tapahtumat, erilaiset artikkelit yms. paikallisissa julkaisuissa.	Lukion vastuuopettaja
Henkisen hyvinvoinnin lisääminen	Toteutetaan yhdessä oppilaskunnan kanssa erilaisia tempauksia, tapahtumia ja tarvittaessa koulutusta, joiden avulla parannetaan henkistä hyvinvointia lukiossa	Oppilaskunta toteuttaa alkuvuodesta kyselyn opiskelijoiden joukossa, keräämällä opintojen tarpeita. Vastaavanlainen kysely toteutetaan henkilökunnan parissa.	Lukion vastuuopettaja

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

- Koronan tms. aiheuttamat haasteet, erilaiset rajoitteet voivat edelleen haitata normaalia työskentelyä.

Joroisten lukio on tällä hetkellä kokonaan yksisarjainen. Johtamista on uudistettu niin, että yhtenäiskoulun rehtorin kustannuksista ja työajasta 30 % kohdistuu lukioon. Lukion päivittäisjohtamisesta vastaa vastuuopettaja. Lukiossa on tällä hetkellä 70 opiskelijaa. Osa opetuksesta järjestetään kaksisarjaisena suurista luokkakohtaisista opiskelijamääristä ja valinnaisuudesta johtuen.

Sitovan määräraha-aulun erittely:

003511 Joroisten lukio	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	5 209	1 250	5 508	341
4000 TOIMINTAKULUT	-745 758	-792 496	-807 128	2
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-740 549	-791 246	-801 620	1
7000 Poistot ja arvonalentum	-8 284			
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄM	-748 833	-791 246	-801 620	1
00032200 Lukion hankkeet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	30 760	80 404	37 244	-54
4000 TOIMINTAKULUT	-28 924	-88 356	-37 506	-58
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1 836	-7 952	-262	-97

Tunnusluvut:

LUKIO	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oppilaita 20.9.2021	86	86	70
€ /opp	-8 686	-9 293	-11 455
kokonaiskustannus	-746 997	-799 198	-801 882
valtionosuus	751 400	731 552	636 409
nettokustannus	4 403	-67 646	-165 474

Valtionosuuksien maksuperusteet perustuvat aina kahden edellisen kalenterivuoden oppilastilastoon. Näin ollen valtionosuus ei ole realistinen nykytilaan verrattuna. Talousarviovaiheessa valtionosuus perustuu arvioon. TA 2022 valtionosuus on laskettu kertomalla talousarvion laadintahetken oppilasmäärä 20.9.2021 rahoitussovelluksesta saadulla yksikköhinnalla. Mikäli valtionosuus tuloutuisi reaaliaikaisesti suhteessa opiskelijamäärään, olisi lukion nettokustannus vuonna 2022 165 474 euroa. Todellisuudessa vuoden 2022 osalta valtionosuutta saadaan 803 087 euroa.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

00032000 Lukio-opetus	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	35 969	81 654	42 752	-48
4000 TOIMINTAKULUT	-774 682	-880 852	-844 634	-4
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-738 713	-799 198	-801 882	0
7000 Poistot ja arvonalentum	-8 284			
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄM	-746 997	-799 198	-801 882	0

Lukion vuoden 2022 talousarvioehdotus on likimain talousarvion 2021 tasolla. Vuoden 2020 tilinpäätökseen on vaikuttanut korona merkittävästi, eikä sitä voida pitää relevanttina tarkastelukohteena. Toiminnot supistui-
vat vuonna 2020 merkittävästi koronan vuoksi.

Lukion kustannuksiin vaikuttaa merkittävästi vuonna 2021 voimaan astunut oppivelvollisuuden laajeneminen, jonka vuoksi opiskelu on vuonna 2021 lukion aloittaneille pääsääntöisesti ilmaista ja tämä nostaa mm. lukion materiaalikustannuksia. Valtio korvaa oppivelvollisuuden laajenemisen kustannukset valtionosuusjärjestelmän kautta, eikä tulot näin ollen kirjaudu lukion talousarvioon.

KIRJASTOTOIMI TOENPERÄN KIRJASTO

Palvelusuunnitelma:

Toenperän kirjaston toimintasuunnitelman mukaisesti kirjastotoimi järjestää kirjastopalvelut Joroisten ja Rantasalmen kuntien alueella sekä kirjastoautopalvelut myös Juvan kunnan alueella. Kirjastotoimi pyrkii osaltaan takaamaan hyvin toimivat lähipalvelut kunnissa. Kirjastot pyrkivät aktiivisesti ja luovasti osallistumaan savolaisen verkostomaisen kirjastoyhteistyön luomiseen, keskiössä savolainen kirjastoasiakkuus. Toimintaa ohjaavat laki yleisistä kirjastoista, kuntien strategiat sekä Toenperän kirjaston toimintasuunnitelma ja sen mukaiset tavoitteet.

Vastuhenkilö: Kirjastotoimenjohtaja

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Vastuhenkilö
Kirjaston asiakas saa tarvitsemaansa digitu- kea.	Kirjastohenkilöstön osaamisen kehittäminen	Digituen asiakaskäyn- tien määrä	kirjastotoimenjohtaja Rantasalmen kirjaston- johtaja

Kirjastotiloja käytetään oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan edistämällä yhdenvertaisuutta ja osallisuutta. Kirjasto edistää myös moniarvoista kulttuurista vuoropuhelua	Omatoimisen tapahtumatuotannon edistäminen	Tapahtumien ja osallistujien määrä	Kirjastotoimenjohtaja Rantasalmen kirjastonjohtaja
---	--	------------------------------------	---

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

- Omatoimisen toiminnan prosessia ei saada kehitettyä.
- Henkilöstökoulutusta ei saada toteutettua

Sitovan määräraahataulukon erittely:

003611 Joroisten kirjasto	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	3 995	5 497	4 995	-9
4000 TOIMINTAKULUT	-255 901	-270 795	-268 448	-1
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-251 906	-265 298	-263 453	-1
003612 Juvan kirjasto	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	351 772			
4000 TOIMINTAKULUT	-351 772			
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0		0	
003613 Rantasalmen kirjasto	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	223 153	221 625	221 155	0
4000 TOIMINTAKULUT	-223 153	-221 625	-221 155	0
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0		0	
003614 Kirjastoauto	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	82 347	84 261	83 510	-1
4000 TOIMINTAKULUT	-123 318	-126 840	-125 738	-1
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-40 971	-42 579	-42 228	-1
00034200 Kirjastotoimen projektit	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	19 216	22 509		-100
4000 TOIMINTAKULUT	-19 060	-22 509		-100
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	156		0	

Tunnusluvut:

KIRJASTOYKSIKKÖ	Kävijämäärät			Aukiolotunti			€/ aukiolotunti		
	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Joroisten kirjasto	33 364	51 000	31 162	4 416	5 490	5 430	57,04	48,32	48,52
Rantasalmen kirjasto	31 384	40 000	32 528	4 449	5 490	5 430	50,16	40,37	40,73

KIRJASTOAUTOTOI- MINTA	Kävijämäärät			Osuus kirjastoauton reitti- tunnista			€ / aukiolotunti		
	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Joroisten kirjasto	3 820	4 257	2 841	508	660	660	80,74	64,49	64,03
Juvan kirjasto	3 146	3 423	2 294	418	531	533	80,74	64,49	64,03
Rantasalmen kirjasto	4 517	4 956	3 313	600	769	769	80,74	64,49	64,03

Kirjasto	Ka Suomi	Joroinen	Joroinen	Joroinen	Rantasalmi	Rantasalmi	Rantasalmi
	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Kirjastokäynnit /as.	6,42	11,15	11,65	7,8	13,73	13,75	10,46
Lainat /as.	12,81	15,30	15,33	12,76	18,45	18,30	15,13
Kirjastoaineistokulut €/as.	6,54	10,14	9,90	8,71	10,93	10,24	10,95
Taloudellisuusluku	1,86	1,82	1,60	1,99	1,71	1,65	1,96

Taloudellisuusluku= (henkilöstökulut + kirjastoaineistokulut) / (fyysiset käynnit + kokonaislainaus)

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

00034000 Kirjastotoimi	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	680 483	333 892	309 660	-7
4000 TOIMINTAKULUT	-973 204	-641 769	-615 341	-4
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-292 721	-307 877	-305 681	-1

VAPAA SIVISTYSTYÖ

Palvelusuunnitelma:

Soisalo-opisto toimii Heinäveden, Joroisten, Pieksämäen ja Varkauden alueella. Sen toimialat ovat vapaan sivistystyön koulutus (kansalaisopisto), taiteen perusopetuksen laaja oppimäärä (musiikkiopisto, musiikkileikkikoulu ja tanssikoulu), taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä (tanssikoulu, kuvataidekoulu, puhallin-koulu, käsityökoulu, taideleikkikoulu ja musiikkikoulu) sekä avoin yliopisto-opetus, ammatillinen täydennys-koulutus ja muu kehittämistyö.

Soisalo-opisto tarjoaa tavoitteellista opiskelua sekä itsensä kehittämistä ja tätä kautta edistää yksilön hyvinvointia. Toiminta-alueita on koko Soisalo-opiston alue ja toimintaa Joroisissa on kirkonkylän ja Kuvansin lisäksi haja-asutusalueen kylillä.

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Vastuhenkilö
Soisalo-opisto edistää kuntalaisten hyvinvointia	Kuntalaisten osallistaminen opiston toiminnan suunnitteluun asiakaskyselyillä	1. Asiakaspalautteiden lukumäärä 2. Ainealueiden määrä, joille asiakaskyselyt lähetetään	Soisalo-opiston rehtori
Soisalo-opisto edistää kestävästä kehitystä	Kestävän elämäntavan tietoisuuden syventäminen ja opetuksen kehittäminen ekososiaalisten arvojen mukaisesti	1. Koulutuksien ja osallistujien lukumäärä 2. Kestävää elämäntapaa	Soisalo-opiston rehtori

		huomioivien kurssien luku- määrä	
--	--	--	--

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

- Käyttäjäkunta vähenee kunnan ikärakenteen ja väestötappion myötä → kaikki kurssit eivät toteudu

Tunnusluvut:

Soisalo-opisto	TP 2020				TA 2021				TA 2022			
	oppilas- määrä	tunnit	tunti- hint €	yhteensä €	oppilas- määrä	tunnit	tunti- hint €	yhteensä €	oppilas- määrä	tunnit	tunti- hint €	yhteensä €
Vapaa sivistystyö, kansalaisopisto	1074	2729	20,5	55945	1 000	3 000	25	75 000	950	3 000	25	75 000
Taiteen perusopetus, yleinen oppimäärä	83	499,96	35	17499	78	568	35	19 888	62	539	35	18 865
Taiteen perusopetus, laaja oppimäärä	35	673	25	16834	32	773	25	19 325	26	655	25	16 375

SOISALO-OPISTO	TP 2019		TP 2020	
	toteutuma tunti / oppilas	€	toteutuma tunti / oppilas	€
Vapaa sivistystyö	3100 h / 1216 opp.	63 541	2729 h / 1074 opp.	55 945
Taiteen perusopetus, yleinen oppimäärä	534 h / 95 opp.	18 711	500 h / 83 opp.	17 499
Taiteen perusopetus, laaja oppimäärä	828 h / 33 opp.	20 695	673 h / 35 opp.	16 834

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

003651 Kansalaisopisto	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	10			
4000 TOIMINTAKULUT	-90 502	-114 395	-110 409	-3
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-90 492	-114 395	-110 409	-3

Soisalo-opiston vapaan sivistystyön/ kansalaisopiston tilattujen tuntien määrää vähennettiin vuonna 2021 aiemmasta 3600 tunnista 3000 tuntiin. Tuntihinta nousi 20,5 eurosta 25 euroon. Tilattujen tuntien pienempi määrä pitää kustannukset suunnilleen ennallaan.

HYVINVOINTI

Palvelusuunnitelma:

Kuntalain mukaisesti Joroisten kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan. Hyvinvointia edistääkseen kunta kehittää kunnan elinvoimaa ja toimintakykyä pitkäjänteisesti ja kokonaisvaltaisesti, tunnistaa eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvointitarpeet sekä –odotukset ja luo edellytyksiä hyvään elämään palveluiden järjestämisen kautta, ehkäisee ja vähentää sosiaalisia ongelmia ja eriarvoisuutta sekä tekee yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa kunnan asukkaiden terveyden- ja hyvinvoinnin edistämiseksi ja hyvinvointitietouden keräämiseksi. (Kuntastrategia 2018–2022).

Hyvinvointipalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille hyvinvointia tukevia ja lisääviä vapaa-ajan palveluita.

Hyvinvointipalvelut sisältävät liikuntatoimen, nuorisotoimen, etsivän nuorisotyön, kulttuuritoimen ja museon.

Vastuhenkilö: hyvinvointipäällikkö

LIIKUNTAPALVELUT

Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä ja mahdollisuuksia kuntalaisten aktiiviseen ja liikkuvaan elämään. Liikunnallisia mahdollisuuksia tuotetaan omien liikuntapaikkojen ja liikuntapalveluiden kautta sekä tuetaan kolmannen sektorin liikunnallista työtä. Kunta keskittyy omassa liikuntapaikkatuotannossaan matalan kynnyksen liikuntapalveluiden tuottamiseen ja niiden esille tuomiseen.

Urheilutalo (kiinteistö ja siihen liittyvät asiat) on hallinnollisesti teknisessä toimessa, mutta toiminta talon sisällä on sivistystoimessa.

Vastuhenkilöt: hyvinvointipäällikkö ja liikunnanohjaaja

NUORISOPALVELUT

Nuorisopalveluilla tuetaan nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistetään aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistumista sekä parannetaan kasvu- ja elinoloja. Nuorisopalvelut tuottavat suuren osan palveluistaan lähellä asiakkaita.

Etsivä nuorisotyö perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Nuorisotyö sisältää perusnuorisotyön, etsivän nuorisotyön ja nuorisovaltuustotoiminnan.

Vastuhenkilöt: hyvinvointipäällikkö, nuoriso-ohjaaja ja etsivä nuorisotyöntekijä

KULTTUURIPALVELUT

Kulttuuripalveluiden tavoitteena on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa sekä ylläpitää museotoimintaa.

Joroinen on mukana lastenkulttuurikeskus Versossa. Verso on Varkauden kaupungin alaisuudessa toimiva, kuntien muodostama verkostomuotoinen lastenkulttuurikeskus. Verson palvelut vahvistavat lasten ja nuorten identiteettiä, kasvattavat kulttuurin kokemiseen antamalla mahdollisuuden osallistua elämyksiin ja oman kulttuurin luomiseen.

Karhulahden kotiseutumuseo kuuluu kulttuuritoimen alaisuuteen.

Vastuhenkilö: hyvinvointipäällikkö

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Vastuhenkilö
Liikuntapalvelut tukevat ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia ja toimintakykyä.	Ohjattuja vuoroja tarjotaan matalan kynnyksen periaatteella kaiken ikäisille ja kuntoisille kuntalaisille, mukaan lukien erityisryhmät. Ylläpidetään urheiluseurojen ja kunnan välistä yhteistyötä. Ylläpidetään liikuntapaikkoja ja -alueita sekä kehitetään uusia liikuntamuotoja matalan kynnyksen periaatteella.	Ohjattujen viikoittaisten ryhmien ja osallistujien määrä. Yhteiset tapahtumat ja toiminta. Järjestöfoorumi kaksi kertaa vuodessa. Liikuntakysely kuntalaisille. Liikuntapaikkatietojen pitäminen ajan tasalla ja liikuntapaikkojen ja -	Hyvinvointipäällikkö ja liikunnanohjaaja

		alueiden tunnetuksi tekeminen kuntalaisille.	
Nuorisopalvelut tukevat ja lisäävät nuorten hyvinvointia vaikuttamismahdollisuuksia.	<p>Lapsille ja nuorille tuotetaan matalan kynnyksen palveluita ja tilaointia lähipalveluna. Pääpaino on ennaltaehkäisevässä työssä.</p> <p>Nuorten vaikuttamismahdollisuudet.</p> <p>Etsivä nuorisotyö tavoittaa jokaisen nuoren, joka on ilmoitettu etsivälle työntekijälle.</p> <p>Ylläpidetään aktiivisesti yhteistyöverkostoa.</p>	<p>Nuorisotilatoiminta, teemaillat, tapahtumat ja junnujen kesätoiminta.</p> <p>Nuorisotoimen ja nuorisovaltuuston yhteistyö, nuorten kuulemistilaisuus. Yhteistyö koulujen, oppilaskuntien, järjestöjen ja yhdistysten kanssa.</p> <p>Ilmoitettu nuori/tavoitettu nuori (PAR-tilastointijärjestelmä).</p> <p>PAR-tilastointijärjestelmä.</p>	Hyvinvointipäällikkö, nuoriso-ohjaaja ja etsivä nuorisotyöntekijä
Kulttuuripalvelut tukevat ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.	<p>Kyliä elinvoima ja yhteisöllisyys.</p> <p>Verkostoyhteistyö muiden kuntien kanssa.</p> <p>Järjestöt.</p> <p>Karhulahden museoalueen toiminta.</p> <p>Lastenkulttuurikeskus Verso.</p>	<p>Yhteydenpito kyliin, Pohjois-Savon kylät ry:hyn ja kylien kehittämisavustukset.</p> <p>Kulttuuri kuulolla-verkosto.</p> <p>Yhteydenpito järjestöihin.</p> <p>Varhaiskasvatuksen teemapäivät, tapahtumat ja eläimet.</p> <p>Toimintaa toteutetaan toimintasuunnitelman mukaisesti.</p>	Hyvinvointipäällikkö

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

- kunnalla tai yhteistyötahoilla ei ole riittävästi resursseja toteuttaa toimintaa tai ylläpitää liikuntapaikkoja
- etsivä nuorisotyö perustuu vapaaehtoisuuteen (nuoren ei ole pakko sitoutua palveluun) ja nuoren motivaation puute

Sitovan määräraahataulukon erittely:

003711 Joroisten liikuntapalvelut	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	10 975	8 037	11 540	44
4000 TOIMINTAKULUT	-205 394	-211 727	-207 676	-2
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-194 419	-203 690	-196 136	-4
003811 Joroisten nuorisopalvelut	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	403	3 148	66	-98
4000 TOIMINTAKULUT	-105 598	-115 219	-102 378	-11
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-105 196	-112 071	-102 312	-9
003848 Etsivä nuorisotyö	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	29 393	30 108	30 128	0
4000 TOIMINTAKULUT	-37 485	-42 422	-43 174	2
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8 093	-12 314	-13 046	6
003911 Joroisten yleinen kulttuuritoimi	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
0003 TULOSLASKELMA				
3000 TOIMINTATUOTOT	165	23	97	322
4000 TOIMINTAKULUT	-25 537	-38 103	-36 196	-5
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-25 372	-38 080	-36 099	-5
003912 Joroisten museo	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	100	100	100	
4000 TOIMINTAKULUT	-15 132	-15 754	-18 403	17
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-15 032	-15 654	-18 303	17
7000 Poistot ja arvonalentum	-1 459	-1 495	-1 459	-2
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄM	-16 491	-17 149	-19 762	15
003935 Kylien elinvoiman kehitt. ja yhteisöll.	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
4000 TOIMINTAKULUT	-17 442	-22 300	-20 865	-6
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-17 442	-22 300	-20 865	-6

Tunnusluvut:

NUORISOTILAT	Kävijämäärät		
	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kk nuorisotila	2150	1600	2000

MUSEO	Kävijämäärät		
	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Määrärahat			
Museo	750	600	650

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

00035500 Hyvinvointi 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	44 035	41 416	41 931	1
4000 TOIMINTAKULUT	-407 683	-445 525	-428 692	-4
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-363 647	-404 109	-386 761	-4
7000 Poistot ja arvonalentum	-1 459	-1 495	-1 459	-2
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄM	-365 106	-405 604	-388 220	-4

SIVISTYS- JA VAPAA-AIKATOIMIALA YHTEENSÄ

00030010 SIVISTYSTOIMIALA 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
3000 TOIMINTATUOTOT	1 163 865	905 038	775 993	-14
4000 TOIMINTAKULUT	-8 951 342	-9 297 125	-9 427 461	1
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-7 787 477	-8 392 087	-8 651 468	3
7000 Poistot ja arvonalentum	-31 078	-19 203	-16 761	-13
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄM	-7 818 555	-8 411 290	-8 668 229	3

Sivistystoimen talousarvion vertaaminen vuoden 2020 toteumaan ei ole tarkoituksenmukaista, koska sivistystoimi alitti koronan vuoksi 2020 talousarviota noin 500 000 euroa. Realistisempi vertailukohta on toteuma 1–6 kk vuodelta 2021 sekä talousarvio 2021. Sivistystoimen talousarvioesitys 2022 on noin 255 000 euroa suurempi kuin vuoden 2021 talousarvioesitys.

Talousarvioesityksessä on huomioitu taloudentasapainotusohjelman II:n toimenpiteet. Kustannusnousu vuoteen 2021 verrattuna on noin 3 %. Suurin osa kustannusnoususta johtuu varhaiskasvatuksen 5-vuotiaiden esiopetuskokeilusta sekä oppivelvollisuuden nostamisesta 18 ikävuoteen asti.

2.5. TEKNINEN TOIMIALA

Tekninen toimiala vastaa kunnan teknisen sektorin palvelujen tuottamisesta. Palveluihin sisältyvät toimialan hallinto, yhdyskuntasuunnittelu, kuntatekniikka, kiinteistöpalvelut ml. puhtaus- ja ruokahuolto sekä talonmies- ja korjauspalvelut, maa- ja metsätilat, haja-asutusalueen vesihuolto, vesihuoltolaitos sekä ympäristötoimi. Tekninen lautakunta käsittelee hallintosäännössä määritellyt maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset tehtävät.

Palveluita tuotetaan sekä kunnan omana työnä (mm. kiinteistöpalvelut, vesihuoltolaitos) että ostopalveluna (mm. kaavoitus, katujen talvihoito, konetyöt).

Teknisen toimialan tavoitteena on taata kuntalaisille toimiva infrastruktuuri sekä laadukkaat teknisen alan palvelut kohtuullisilla käyttömenoilla.

Keski-Savon ympäristötoimi vastaa ympäristönsuojelun, terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon, viranomais- ja muiden tehtävien hoitamisesta yhteistoimintakunnissa. Yhteistyökunnat ovat Leppävirta, Heinävesi, Joroinen, Pieksämäki ja Varkaus.

TALOUDEN TASAPAINOTUS V. 2022

Joroisten kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 10.6.2019 talouden tasapainottamisohjelman, jonka toimeenpano koski pääasiassa vuosia 2020–2021. Teknisen toimen talouden tasapainottamistoimina vuoden 2021 talousarviosta jäi toteutumatta alla oleva tavoite:

- Myydään tyhjilleen jääneitä kiinteistöjä, joita ei saada myytyä vielä v. 2020 aikana. Mm. Lahnalahden entinen EKO-piste ja entinen terveystalo myydään. Tuloarvio +33 000 €.

- o EKO-piste ei useasta yrityksestä huolimatta ole mennyt kaupaksi. Terveystalon osalta on käsiteltävä ensin kohdetta koskeva valtuustoaloite.

Kohteet asetetaan uudelleen myyntiin v. 2022 aikana.

TEKNINEN HALLINTO JA YHDYSKUNTASUUNNITTELU

Teknisen toimen hallinnon ja yhdyskuntasuunnittelun alle sijoittuu useita eri palveluosioita. Näitä ovat tekninen hallinto, yhdyskuntasuunnittelu, pelastustoimi, haja-asutusalueen vesihuolto ja ympäristötoimi.

TEKNINEN HALLINTO

Tekniseen hallintoon sisältyvät teknisen lautakunnan toiminta sekä toimialajohto. Tekninen lautakunta käyttää hallintosäännön mukaista ratkaisovaltaa palvelusuunnitelman toteuttamiseksi. Toimialahallinto johtaa, koordinoi ja kehittää teknistä toimialaa sekä tuottaa tietoa ja ratkaisumalleja päätöksentekoon.

YHDYSKUNTASUUNNITTELU

Yhdyskuntasuunnittelun tehtävänä on luoda maankäytölliset valmiudet asumisen ja elinkeinotoiminnan sijoittumiseksi ja kehittymiseksi kunnassa. Yhdyskuntasuunnittelun keskeiset menetelmät ovat yleiskaavoitus ja asemakaavoitus sekä muiden maankäyttöä palvelevien suunnitelmien laatiminen.

PELASTUSTOIMI

Joroinen kuuluu Pohjois-Savon pelastuslaitoksen alaisuuteen. Pelastuslaitos vastaa myös öljyvahinkojen ensitorjunnasta ja huolehtii kunnan alueen väestönsuojeluvalmiudesta.

HAJA-ASUTUSALUEEN VESIHUOLTO

Joroisten kunnan vesihuoltolaitoksen pumppaamaa käyttövettä toimitetaan lähes koko kunnan alueelle. Vedensjakelusta taajamien ulkopuolella huolehtivat vesiosuuskunnat. Kunnan vesihuoltolaitoksella ei ole viemäriverkostoa haja-asutusalueella.

Kunta voi tukea vesiosuuskuntia esim. vedensaannin turvaamiseen liittyvissä hankkeissa tai yksityishenkilöitä heidän liittyessään vesijohtoverkostoon enintään talousarvioon varatulla summalla.

YMPÄRISTÖTOIMI

Keski-Savon ympäristötoimen yksikkö toimii Keski-Savon ympäristölautakunnan alaisuudessa ja yksikön isäntäkuntana toimii Leppävirta. Leppävirran kunnan strategia otetaan huomioon Keski-Savon ympäristötoimen talousarvion laadinnassa, Keski-Savon ympäristötoimi huomioi itse kuntien ympäristönsuojelun, terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon hankkeet ja tavoitteet.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Vastaava viranhaltija
Pienhankintojen kilpailutusmenetelmän kehittäminen	Luodaan käytäntö, jolla voidaan suunnitelluttaa ja kilpailuttaa pienetkin hankinnat tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti.	Käytäntö on luotu.	Rakennuttamis- ja hankintapäällikkö
Yritystoiminnan rakennushankkeiden edistäminen mm. avustamalla yrityksiä hankkeen alkuvaiheessa sekä	Teknisen toimen ja elinkeinotoimen nopea yhteinen reagointi yrityksen kontaktoidessa kuntaa tulevien rakennushankkeidensa johdosta.	Yhden kuukauden sisällä yrityksen 1. kontaktin jälkeen on pidetty hankkeen aloituspalaveri.	Tekninen johtaja

reagoimalla nopeasti kaavamuutostarpeisiin.			
---	--	--	--

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:
Ei oletettavissa olevia riskejä.

Määräraha- ja tulo- ja meno- taulukko sitovalla tasolla:

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
00042050 Hallinto ja yhdyskuntasuunnittelu 2019				
Toimintatuotot	26 523	14 000	14 000	
Toimintakulut	-700 078	-706 378	-730 159	3
Vuosikate	-673 555	-692 378	-716 159	3
Toimintakate/jäämä	-673 555	-692 378	-716 159	3

KUNTATEKNIikka

Palveluyksikköön kuuluvat liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, liikuntapaikat, venepaikat sekä jätehuolto. Osa palveluista tuotetaan itse ja osa hankitaan ostopalveluina. Liikenneväylien kuntoa sekä hoidon tasoa tarkkaillaan jatkuvasti ja havaittuihin ongelmiin reagoidaan nopeasti.

LIIKENNEVÄYLÄT

Yksikön tehtävänä on hoitaa ja kehittää kunnan hoidossa olevaa tie- ja katuverkkoa. Kaavateiden kunnossapidosta huolehditaan urakoitsijoiden avulla.

Katuverkkoa on yhteensä 45 km ja kevyen liikenteen väyliä 9 km.

PUISTOT JA YLEISET ALUEET

Yksikön tehtävänä on pitää kunnan keskeiset ja ympäristökuvan kannalta tärkeät puistot ja yleiset alueet määrärahojen puitteissa hyvässä kunnossa. Puistotöiden työnjohtajana toimii rakennusmestari. Käytännön työtä tehdään kausipuistotyöntekijöiden sekä kesätyöntekijöiden voimin.

Puistoja hoidetaan suunnitelmallisesti. Rakennettuja puistoja on n. 3 ha ja muiden hoidettavien alueiden pinta-ala on yhteensä n. 10 ha.

LIIKUNTAPAIKAT

Monipuoliset liikuntapaikat innostavat kuntalaisia liikkumaan. Urheiluseurat ja liikuntajärjestöt ovat keskeisiä toimijoita käytännön työssä.

VENEPAIKAT

Venepaikkoja on Joroisselän satamassa, Kolpalla, Paron venerannassa, Kirvesniemessä sekä Paavalinkivessä. Venepaikkojen hoito on pääosin teknisen toimen tehtävänä.

JÄTEHUOLTO

Joroisissa jätehuollosta vastaa Keski-Savon jätehuolto Llky.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Vastaava viranhaltija
Taajamissa olevien puistoalueiden viihtyvyyden lisääminen.	Kulkuväylien pintojen uusiminen ja kasvillisuuden siistiminen/poisto.	Kulkuväylien rajat ovat selvät ja kulkeminen on helppoa ja turvallista.	Rakennusmestari
Ulkoilu- ja liikuntapaikkojen merkintöjen parantaminen	Merkintöjen uudistaminen ja yhdenmukaistaminen	Merkinnät tarkastettu ja yhdenmukaistettu	Rakennuttamis- ja hankintapäällikkö
Veneiden maapaikkojen lisääminen.	Rantojen kartoittaminen venepaikoiksi.	Venepaikat ovat valmistuneet ja vuokrattu.	Rakennusmestari
Hulevesien parempi ohjautuminen liikenneväylien pinnoilta hulevesiverkostoon.	Reunapolanteiden poisto pääväyliltä, kallistuksien korjaus ja halkeamien paikkaus.	Hulevedet eivät lätäköidy ja sateiden aiheuttama eroosio vähenee.	Rakennusmestari

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

Sateiden määrä kasvaa ja hulevesien hallinta vaikeutuu eivätkä tavoitteen mukaiset toimet ole riittäviä tavoitteen toteutumiseksi.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
00042400 Kuntateknikka				
Toimintatuotot	35 296	50 204	19 218	-62
Valmistus omaan käyttöön	380			
Toimintakulut	-444 212	-516 441	-483 616	-6
Toimintakate/ jäämä	-408 537	-466 237	-464 398	0
Poistot ja arvonalentumiset	-220 319	-238 878	-233 491	-2
Tilikauden tulos	-628 855	-705 115	-697 889	-1
Varausten ja rahastojen muut	2 580			
Tilikauden yli-/alijäämä	-626 275	-705 115	-697 889	-1

KIINTEISTÖ- JA RUOKAPALVELUT

Kiinteistö- ja ruokapalveluihin sisältyvät kaikki kunnan omistamiin kiinteistöihin liittyvät toiminnot kuten mm. siivous- ja puhtaustalot, talonmies- ja korjaustyöpalvelut, kiinteistöjen muut kulut sekä ruokahuolto.

SIIVOUS- JA PUHTAUSPALVELUT

Siivouspalvelut vastaavat Joroisten kunnan hallinnoimien eri kiinteistöjen, kuten koulut, kirjasto, urheilutalo, kunnanvirasto, vanhusten ryhmäkodit jne. siivouspalvelusta mitoituksen mukaisesti sekä asiakkaan erikseen tilaamista palveluista. Riittävän puhtaustason ylläpitäminen auttaa säilyttämään pintamateriaalit hyvässä kunnossa ja sisäilman laadun parempana.

Puhtauspalvelut vastaavat Joroisten terveystieteiden puhtaanapidosta, potilasateriapalveluiden toteuttamisesta yhdessä hoitohenkilöstön kanssa sekä vuodehuollosta. Puhtauspalveluita myydään Varkauden kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden keskukselle sekä ISLAB:lle. Puhtauspalvelun tarkoituksenmukaisella toteutuksella estetään osaltaan infektioiden leviäminen ja pidetään yllä hyvää hygieniatasoa.

Pyrimme siihen, että palvelumme on tehokasta, joustavaa, luotettavaa, asiakastarpeista ohjautuvaa sekä vuorovaikutteista.

RUOKAPALVELUT

Kirkonkylän koulukeskuksen ja Kuvansin koulun ruokapalvelun tuottaminen eri asiakasryhmille (oppilaat, henkilökunta, päiväkodit, lasten ryhmikset). Ko. keittiöt ovat tuotantokeittiöitä. Tarvittaessa myös kesäaikaan valmistetaan ruokaa varhaiskasvatuksen tarpeisiin.

Ruokapalvelut tuottavat asiakkaiden tilaamat ateriat huomioiden mm. ravitsemukselliset vaateet, erityisruokavaliot, elintarvikkeiden hankintaketjun sekä toimintaan varatun määrärahan. Ruokahuolto on varautunut laajalti leviävien vakavien infektioitautien aiheuttamiin haasteisiin kuten mm. ruoan jakeluun etäopetuksen aikana.

Ruokapalvelun tavoitteena on tuottaa laadukkaita, terveellisiä, ravitsemussuosittelun mukaisia sekä kustannustehokkaita ateriapalveluita eri asiakasryhmien tarpeisiin. Kaikki toiminta, aivan ruokalistojen suunnittelusta, raaka-aineiden valinnasta itse toteutukseen tähtää siihen, että ruoka on ravitsevaa ja monipuolista, ruokahalua herättävää ja hyvän makuista.

TALONMIESPALVELUT

Kunnan eri toimialojen tarvitsemat talonmiespalvelut tuotetaan pääosin omana työnä. Toimintaa kehitetään palvelualueilta saatavan palautteen perusteella.

KORJAUSTYÖPALVELUT

Korjauspalvelut tuottavat korjaus- ja rakentamispalveluita kunnan omistamille kiinteistöille. Korjaustöitä tilaataan yhä enenevässä määrin ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Korjaustyöt tehdään pääsääntöisesti kunnossapitosuunnitelmien perusteella.

KIINTEISTÖT

Yksikön tehtävänä on pitää kunnan omistama rakennuskanta hyvässä käyttökunnossa. Tekninen toimi hallinnoi kiinteistöjä yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa. Kiinteistöhoito on ulkoistettu osalla asuinkiinteistöjä.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Vastaava viranhaltija
Käyttämättömien ja vähäkäyttöisten kiinteistöjen ylläpitokustannusten vähentäminen. Ko. kiinteistöjen purkuseelvitys laaditaan.	Lämmityksen ja ilmanvaihdon laskeminen minimitasolle.	Ylläpitokustannukset laskevat. Purkusuunnitelma tasearvovaikutuksineen on laadittu.	Rakennusmestari
Valmistautuminen Sote-kiinteistöissä työskentelevien laitoshuoltajien mahdolliseen siirtoon hyvinvointialueelle 1.1.2023 alk.	Organisaatiomuutoksen valmistelu henkilöstön ja hyvinvointialueen yhteistyönä	Mahdollinen organisaatiomuutos on valmis 1.1.2023 alkaen	Puhtaus- ja ruokapalvelupäällikkö
Oppilaiden osallisuuden lisääminen ruokapalvelussa	Perustetaan esim. ruokaraati Yhtenäiskoulussa	Ruokaraadin kokoontumiset kpl/v Ruokaraadin laatimat ja toteutuneet esitykset esim.	Puhtaus- ja ruokapalvelupäällikkö Ruokapalveluesimies

		ruokalistasuunniteluun/toiveruokapäiviin	
--	--	--	--

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:
Ei odotettavissa olevia riskejä.

Määräraha- ja tulo- ja meno- taulukko sitovalla tasolla:

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
00042510 Kiinteistöpalvelut				
Toimintatuotot	3 602 198	3 807 691	3 907 985	3
Valmistus omaan käyttöön	1 401	3 000		-100
Toimintakulut	-3 020 978	-2 901 369	-2 998 474	3
Toimintakate/ jäämä	582 622	909 322	909 511	0
Poistot ja arvonalentumiset	-752 556	-728 855	-758 596	4
Tilikauden tulos	-169 935	180 467	150 915	-16
Varausten ja rahastojen muut	28 864			
Tilikauden yli-/alijäämä	-141 071	180 467	150 915	-16

MITTARI/ SIIVOUSPALVELUT	TP 2020	TA 2022
Taloudellisuus €/t	26,48-26,60	27,10-29,70
Taloudellisuus €/m ² /kk	1,73-3,72	2,03-4,12
Tuottavuus siiv. m ² /t	174-322	174-322
Siivottavat kiinteistöt kpl/m ²	23/16 000	23/16 000
€/v(siiu- puhtauspalvelut)	515 870	551 285
Tuotantomäärä t/v	18 514	19 510

MITTARI/RUOKAPALVELUT	TP 2020	TA 2022
Taloudellisuus €/suorite(ateria)	2,86-3,90	2,88-3,32
Tuotantomäärä yht. suoritetta/v	126 876	151 398
€/v	393 343	447 096

Perustelut puhtaus-ruokapalvelun kustannustason nousuun verrattuna TP 2020:

- Elintarvikkeiden hintojen ja kuljetuskustannusten nousu, henkilöstön palkkakustannusten nousu, sisäisten vuokrien ja poistojen kustannusten nousu(joihin ei voida vaikuttaa)
- V.2020 tilinpäätökseen vaikutti koronaepidemia (palveluissa supistettua toimintaa osittain koulujen etäopetuksen takia)

MAA- JA METSÄTILAT

Kunnalla on metsätalousmaata n.1100 ha. Metsiä hoidetaan suunnitelmallisesti hyvien metsänhoitosuosituksien mukaisesti pitäen tavoitteena tuottavaa ja moniarvoista metsäomaisuutta. Vuotuiset puunmyyntisuunnitelmat tehdään metsäsuunnitelman perusteella. Metsien hyvää puuntuottoa edesautetaan tekemällä metsänhoitotyöt ja kasvatushakkuut oikea aikaisesti.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Vastaava viranhaltija
Ilmastonmuutokseen varautuminen	Kasvupaikan puulajivallinnat tehdään harkiten, sekametsien muodostumista edistetään sekä	Seuranta tapahtuu pitkällä ajanjaksolla kuten metsätaloudessa yleensäkin. Yleisenä trendinä	Tekninen johtaja

	tehdään tarvittaessa terveyslannoituksia.	lehtipuuston osuus puuston kokonaismäärästä kasvaa.	
--	---	---	--

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

Metsätaloustoimien pitkä aikajänne aiheuttaa sen, että metsätuhoja ehtii tapahtua ennen kuin em. varautumistoimet ennättävät vaikuttaa.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
00042600 Maa- ja metsätilat				
Toimintatuotot	573 778	145 500	160 900	11
Toimintakulut	-61 553	-39 708	-54 135	36
Tilikauden tulos	512 226	105 792	106 765	1
Tilikauden yli-/alijäämä	512 226	105 792	106 765	1

RAKENNUSVALVONTA

Rakennusvalvonnan tehtävänä on käsitellä rakennus- ja toimenpideluvat ja hyväksyä toimenpideilmoitukset sekä suorittaa lupiin liittyvät katselmukset. Rakennusvalvonta valmistele rakentamiseen liittyvien poikkeamislupien lausunnot. Rakennusvalvonta edistää hyvää rakennustapaa, valvoo rakennetun ympäristön tilaa ja rakennusten kunnossapitoa sekä ohjaa rakennustoimintaa kestäväällä tavalla. Alueellista yhteistyötä Keski-Savon rakennusvalvontojen kesken jatketaan.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Vastaava viranhaltija
Suunnitelmien laadun parantaminen. Hankkeeseen ryhtyvät/suunnittelijat ovat tietoisia eri rakennusvaiheiden velvoitteistaan.	Järjestetään v. 2022 alussa ns. rakentajien ilta.	Tapahtuma on järjestetty.	Rakennustarkastaja

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

Rakentajien iltaan ei saada osallistujia.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
00042760 Rakennusvalvonta				
Toimintatuotot	81 912	58 412	45 900	-21
Toimintakulut	-99 295	-103 058	-84 322	-18
Toimintakate/jäämä	-17 383	-44 646	-38 422	-14
Tilikauden yli-/alijäämä	-17 383	-44 646	-38 422	-14

YKSITYISTIET

Tiejaoksen toiminta päättyi yksityistielain muutosten myötä.

Yksityisteiden kunnossapitoa ja peruskorjauksia avustetaan vuosittaisen määrärahan puitteissa. Avustettavia tiekilometrejä on n. 250 km.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Vastaava viranhaltija
Tieavustusten vaikuttavuuden arviointi suhteutettuna teiden kuntoon.	Suoritetaan viiden satunnaisesti valitun tiekunnan talouden ja tien kunnan tarkistus.	Tiekuntien yksikkömaksujen, kunnan avustuksen ja teiden kunnan välinen yhteys voidaan karkealla tasolla mitata viiden esimerkkien osalta.	Tekninen johtaja.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumislle:

Sääolosuhteet kuten mm. vaikea routa aiheuttaa yksityisteiden kunnossapidolle tulevana vuonna erityisiä haasteita eikä luotettavaa arviota/mittaria voida tehdä.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
00042770 Yksityistiet				
Toimintakulut	-127 342	-121 117	-109 260	-10
Toimintakate/jäämä	-127 342	-121 117	-109 260	-10
Tilikauden yli-/alijäämä	-127 342	-121 117	-109 260	-10

TEKNISEN TOIMEN PROJEKTIT

Teknisen toimen projekteihin sisältyvät erilaiset määräaikaiset hankkeet ja kustannukset. Vuonna 2021 projekteihin sisältyvät vesiensuojeluavustukset sekä Joroisvirran reitin kalataloudellinen kunnostushanke.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
00042800 Teknisen toimen projektit				
Toimintatuotot	1 946	35 000	25 000	-29
Toimintakulut	-4 838	-42 552	-32 000	-25
Toimintakate/jäämä	-2 892	-7 552	-7 000	-7
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 892	-7 552	-7 000	-7

TEKNINEN TOIMIALA YHTEENSÄ

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
00042010 TEKNINEN TOIMIALA 2019				
Toimintatuotot	4 321 653	4 110 807	4 173 003	2
Valmistus omaan käyttöön	1 781	3 000		-100
Toimintakulut	-4 458 296	-4 430 623	-4 491 966	1
Toimintakate/jäämä	-134 862	-316 816	-318 963	1

Poistot ja arvonalentumiset	-972 875	-967 733	-992 087	3
Tilikauden tulos	-1 107 737	-1 284 549	-1 311 050	2
Varausten ja rahastojen muut	31 445			
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 076 292	-1 284 549	-1 311 050	2

2.6. KUNTA YHTEENSÄ

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
00000003 JOROISTEN KUNTA				
TOIMINTATUOTOT	6 452 598	6 262 993	5 833 113	-7
Valmistus omaan käyttöön	7 260	3 000		-100
TOIMINTAKULUT	-35 240 800	-36 801 459	-36 411 490	-1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-28 780 942	-30 535 466	-30 578 377	0
Verotulot	17 770 208	19 917 000	18 452 000	-7
Valtionosuudet	13 851 927	12 952 344	13 668 000	6
Rahoitustuotot ja -kulut	54 035	134 000	111 054	-17
VUOSIKATE	2 895 228	2 467 878	1 652 677	-33
Poistot ja arvonalentumiset	-1 052 191	-1 029 623	-1 024 956	0
TILIKAUDEN TULOS	1 843 037	1 438 255	627 721	-56
Varausten ja rahastojen muut	31 445			
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 874 482	1 438 255	627 721	-56

VESIHUOLTOLAITOS

Vesi- ja viemärilaitos vastaa laadukkaan käyttöveden tuottamisesta asiakkailleen sekä huolehtii vastaanotetun jäteveden puhdistamisesta ympäristölupaehtojen mukaisesti.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Vastaava viranhaltija
Jäteveden puhdistamoiden toiminnan tehostamiseksi laaditaan suunnitelma ja suunnitelmaa aloitetaan toteuttamaan v. 2022 aikana.	Suoritetaan puhdistamoiden tulevan ja lähtevän veden lisätarkkailua, jonka tulosten avulla laaditaan lopullinen tehostamissuunnitelma.	Lisätarkkailua on tehty, tehostamissuunnitelma on laadittu ja sen toteuttaminen käytännössä on aloitettu.	Tekninen johtaja

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumislle:

Lisätarkkailun avulla ei saada riittäviä tietoja tai lisätarkkailutietojen avulla voidaan todeta, ettei tehostamista ole mahdollista saada aikaan nykyisellä laitostekniikalla.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos %
0000002 JOROISTEN VESIHUOLTOLAITOS				
TUOSLASKELMA				
Liikevaihto	632 130	630 504	628 278	0
Liiketoiminnan muut tuotot	8 753	3 900	3 900	0
Materiaalit ja palvelut	-254 266	-261 742	-262 428	0
Henkilöstökulut	-138 102	-147 742	-150 928	2
Poistot ja arvonalentumiset	-98 688	-90 575	-89 052	-2
Liiketoiminnan muut kulut	-13 824	-5 500	-8 660	57
Liikelyli-/alijäämä	136 003	128 845	121 110	-6
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot	2 791			
Kunnalle maksetut korkokulut	4 872			
Korvaus peruspääomasta	-40 054	-40 054	-40 054	0
Muut rahoituskulut	-27			
Rahoitustuotot ja kulut	-32 418	-40 054	-40 054	0
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä	103 585	88 791	81 056	-9
Yli-/alijäämä ennen varauksia	103 585	88 791	81 056	-9
Tilikauden yli-/alijäämä	103 585	88 791	81 056	-9

3. INVESTOINTISOSA

INVESTOINTIESITYKSET TA 2022, TS 2023 – 2024

Sitovat tasot hankeryhmittäin ja toimialoittain

HANKERYHMÄ:

Elinvoimaa, kasvua ja työllisyyttä edistävät hankkeet

Hankeryhmä/hanke	Tavoite (Palvelutuotannon määrän lisäys, palvelukyvyn parantaminen, tuotannon tehostaminen)	Investoinnin luonne (uus-, laajennus-, korvausinvestointi)	Kustannusarvio			Tuloarviot		
			TA 2022	TS 2023	TS 2024	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Muut kiinteät rakenteet, laitteet Teollisuusalueiden kehittäminen	Palvelutuotannon määrän lisäys	Laajennusinvestointi	x	x	x			
						0	0	0
Elinvoimaa, kasvua ja työllisyyttä edist.hank. yhteensä			50 000	50 000	50 000	0	0	0

HANKERYHMÄ:

Palvelutuotanto (sis. tilat, laitteet, kalusto, ohjelmisto jne.)

Hankeryhmä/hanke	Tavoite (Palvelutuotannon määrän lisäys, palvelukyvyn parantaminen, tuotannon tehostaminen)	Investoinnin luonne (uus-, laajennus-, korvausinvestointi)	Kustannusarvio			Tuloarviot		
			TA 2022	TS 2023	TS 2024	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Rakennukset								
Hallinto- ja laitosrakennukset								
*Lukion peruskorjaus (vesikatto, julkisivut, auditorio)	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x	x	x			
*Koulukeskuksen kiinteistöautomatation uusiminen	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi		x				
*Lentoaseman maalämpö (+ aurinkoenergia)	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi		x		24 000		
*Lentoaseman ilmanvaihtokorjaus	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi		x				
*Paloaseman maalämpöjärjestelmän rakentaminen	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi		x			12000	
*Tahkorannan toimistorak. lämmitys IVLP	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi	x					
*Urheilutalo, salin valaistus	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi	x					
*Ala-asteen käyttövesijohdot	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x					
*Yritystalon portaat	Palvelukyvyn parantaminen	Uusinvestointi	x					
*Terveysaseman peruskorjauksia	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x	x	x			
*Koulukeskuksen luokkakalustus	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x					

*Sivistystoimen puhelinhankinnat	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x					
<i>Yhteensä</i>						24 000	12 000	0
Tehdas- ja tuotantorakennukset								
*Kohdentamattomat toimitilakiinteistöjen rakennusinv.	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x	x	x			
<i>Yhteensä</i>						0	0	0
Palvelutuotanto yhteensä			320 000	510 000	170 000	24 000	12 000	0

HANKERYHMÄ

Kuntatekniikka (sis. liikenneväylät, puistot ja muut yleiset alueet sekä liikuntapaikat)

Hankeryhmä/hanke	Tavoite (Palvelutuotannon määrän lisäys, palvelukyvyn parantaminen, tuotannon tehostaminen)	Investoinnin luonne (uus-, laajennus-, korvausinvestointi)	Kustannusarvio			Tuloarvot		
			TA 2022	TS 2023	TS 2024	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Liikuntapaikat								
*Kuvansin kaukalo	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi		x				
*Skeittiparkki	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x			20 000		
*Urheilukentän kaiteet	Tuotannon tehostaminen	Uusinvestointi	x					
<i>Yhteensä</i>						20 000	0	0
Puistot								
*Kuvansin leikkipuisto	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x					
<i>Yhteensä</i>						0	0	0
Kadut								
*Tuohilahdentien-Kolpantien asfaltointi	Palvelukyvyn parantaminen	Uusinvestointi		x				
*Tuohilahdentien-Kolpantien katuvalaistus	Palvelukyvyn parantaminen	Uusinvestointi		x				
*Mansikkatien peruskorjaus ja asfaltointi	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi		x				
*Puttitien rakentaminen	Palvelukyvyn parantaminen	Uusinvestointi	x					
*Liikenneturvallisuus- ja estettämyyden parantaminen	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x	x	x			
*Katu- ja ulkovalaistuksien uusiminen	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi	x	x	x			
*Katujen kohdentamattomat peruskorjaukset	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x	x	x			
*Katujen kohdentamattomat asfaltoinnit	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x	x	x			
<i>Yhteensä</i>						0	0	0
Kuntatekniikka yhteensä			215 000	270 000	70 000	20 000	0	0

TOIMIALA:

Konsernipalvelut (asunnot, yhtiöt)

Hankeryhmä/hanke	Tavoite (Palvelutuotannon määrän lisäys, palvelukyvyn parantaminen, tuotannon tehostaminen)	Investoinnin luonne (uus-, laajennus-, korvausinvestointi)	Kustannusarvio			Tuloarviot		
			TA 2022	TS 2023	TS 2024	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Aineettomat oikeudet *Yleinen hankesuunnitteluraha			x	x	x			
<i>Yhteensä</i>						0	0	0
Aineettomat oikeudet Muut aineettomat oikeudet * Lentopaikkayhtiön peruspääoma			x	x	x			
<i>Yhteensä</i>						0	0	0
Maa- ja vesialueet Maa- ja vesialueiden hankinta			x					
Tuloarviot <i>Omaisuuksien myynti</i> *Loma-asuntotontit						20 000	20 000	20 000
*Asuintontit						40 000	40 000	40 000
<i>Yhteensä</i>						60 000	60 000	60 000
Rakennukset Asuinrakennukset *Kohdentamattomat asuinrakennusten investoinnit	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi						
<i>Yhteensä</i>						0	0	0
Konsernipalvelut yhteensä			140 000	40 000	40 000	60 000	60 000	60 000
Joroisten kunta yhteensä			725 000	870 000	330 000	104 000	72 000	60 000

TOIMIALA:

VESIHUOLTOLAITOS

Hankeryhmä/hanke	Tavoite (Palvelutuotannon määrän lisäys, palvelukyvyn parantaminen, tuotannon tehostaminen)	Investoinnin luonne (uus-, laajennus-, korvausinvestointi)	Kustannusarvio			Tuloarviot		
			TA 2022	TS 2023	TS 2024	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kiinteät rakenteet ja laitteet								
<i>Maa- ja vesirakenteet</i>								
<i>Muut kiinteät rakenteet ja laitteet</i>								
*Vesihuoltolaitoksen automatiikan ja kaukovalvonnan uusiminen	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x					
*Vesitornin peruskorjaus	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x					
*Kirkonkylän jv-puhdistamon peruskorjaussuunnittelu	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi	x					
*Kirkonkylän jv-puhdistamon peruskorjaus	Palvelukyvyn parantaminen	Korvausinvestointi			x			
<i>Yhteensä</i>						0	0	0
Vesi- ja viemäriverkoston saneeraukset								
*Vesi- ja viemärijohdosten rakentaminen ja peruskorjaus	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi	x	x	x			
*Joroinen-Varkaus yhdysvesijohdon paineenkorotusaseman rakentaminen	Tuotannon tehostaminen	Uusinvestointi		x				
*Mittauskaivojen uusiminen (3 kpl)	Tuotannon tehostaminen	Korvausinvestointi	x					
<i>Yhteensä</i>						0	0	0
Vesihuoltolaitos yhteensä			930 000	200 000	600 000	0	0	0

Kunta ja Vesihuoltolaitos yhteensä		1 655 000	1 070 000	930 000	104 000	72 000	60 000
Kunta ja Vesihuoltolaitos netto		1 551 000	998 000	870 000			

Investointiohjelman luvut on esitetty hankeryhmittäin (valtuuston nähden sitovat tasot). Hankekohtaiset menot ja tuloarviot on esitetty investointiohjelman työohjelmassa, joka päivittyy vuoden mittaan investointien valmistelun ja kilpailutuksen myötä.

4. TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosa on kokonaistaloudellinen laskelma, joka osoittaa, kuinka tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Toimintatulot: Käyttötalouden tulot

Toimintamenot: Käyttötalouden menot

Toimintakate

Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden menoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla eli verorahoituksella.

Verorahoitus: Verotulot + valtionosuudet

Verotulot	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kunnan tulovero	14 749	13 705	14 427	15 027	15 433	15 570	7 560	7 290
Yhteisövero	1 489	1 385	1 439	1 736	3 298	1 768	1 301	1 284
Kiinteistövero	1 183	1 125	1 118	1 007	1 186	1 114	1 114	1 114
Yhteensä	17 421	16 215	16 984	17 770	19 917	18 452	9 975	9 688

Valtionosuudet	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Peruspalvelujen vo	8 659	8 583	7 736	9 219	12 952	13 668	1 789	1 592
Verotuloihin perustuva vo-tasaus	2 880	2 733	2 933	2 938	0	0	0	0
Järjestelmämuutoksen tasaus	0	0	0	0	0	0	0	0
Opetus- ja kultt.toimen muut vo:t	-407	-356	-264	-163	0	0	0	0
Harkinnanvarainen vo-korotus			660					
Muut vo:een tehtävät vähennykset/lisäykset	1 288	1 245	1 288	-824	0	0	0	0
Verotulomenetysten kompensatio				2 682				
Yhteensä	12 420	12 205	12 353	13 852	12 952	13 668	1 789	1 592

Talousarvion ja taloussuunnitelmien laadinnassa on käytetty VM:n kuntatalousohjelman painelaskelman sekä kuntaliiton veroennustekehikon verotuloja koskevia tietoja, joista veroennustekehikon tiedot on arvioitu tarkemmiksi.

Vuoden 2022 talousarviota ja vuosien 2023 – 2024 taloussuunnitelmaa valmistellaan tilanteessa, jossa verotulojen arvioidaan kasvavan tilinpäätökseen 2020 verrattuna, mutta vähenevän tilinpäätösennusteeseen 2021 verrattuna noin 1,14 miljoonaa euroa (TP 2020: 17,770 milj. €, TP-ennuste 2021: 19,917 milj. €, TA 2022: 18,452 milj. €). Erityisesti kansainvälisen taloustilanteen vuoksi verotulojen kertymisen suhteen on suurta epävarmuutta ja niiden kertymistä on syytä seurata tarkasti pitkin talousarviovuotta. Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 15.11.2021 säilyttää kunnallisveroprosentin ennallaan 21,25 %-yksikössä ja samoin kiinteistöverot nykyisellä tasollaan.

Valtionosuuksia arvioidaan Kuntaliiton 8.10.2021 julkaiseman vuoden 2022 ennakkollisten valtionosuuslaskelmien perusteella. Valtionosuuksien arvioidaan laskevan verrattuna vuoden 2020 koronkompensatioiden vuoksi poikkeukselliseen määrään verrattuna, mutta kasvavan olennaisesti, yli 600 000 euroa, vuoden 2021

tasoon nähden (TP 2020: 13,852 milj. €, TP-ennuste 2021: 12,952 milj. €, TA 2022: 13,668 milj. €). Valtionosuudet toteutuvat vuonna 2022 hyvin todennäköisesti lähelle arvioitua määrää. Sen sijaan sote-uudistuksesta johtuen suunnitelmavuosien 2023 ja 2024 valtionosuudet ovat laskennallisia ja ne tulevat vielä tarkentumaan uudistuksen rahoitusmallin toimeenpanoon liittyvässä laskennassa.

Sote-uudistuksen vuoksi sekä verotulot että valtionosuudet pienenevät merkittävästi suunnitelmavuosina 2023 ja 2024. Verotulojen arvioidaan vähenevän vuositasolla noin puoleen (noin 10 miljoonaa euroa) vuoden 2022 tasosta ja valtionosuudet nykyisen laskelman perusteella reilusti alle 2 miljoonan euron tasolle.

Rahoitustuotot ja rahoituskulut

Korkotuotoissa on antolainojen, maksuliikennetilien ja talletusten korot. Muissa rahoitustuotoissa ovat vesihuoltolaitoksen tuotto 40 054 € sekä arvopapereista saatavia rahoitustuottoja. Muissa rahoituskuluissa on vesihuoltolaitoksen korvaus kunnan sijoittamalle pääomalle 40 054 €. Korkomenoihin sisältyvät talousarviolainojen korot.

Vuosikate

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos. Se ilmoittaa, riittävätkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käytöstä aiheutuneet kulut eli käyttöömaisuuden poistot. Rahoituslaskelman puolella vuosikatteen riittävyyttä arvioidaan investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Poistot käyttöömaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista

Suunnitelman mukaisten poistojen määrä on talousarviossa arviosummana.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen menojen ja tulojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai vapaata omaa pääomaa. Talousarviossa ei ole tuloksen käsittelyeriä, joten talousarvion tuloslaskelma päättyy talousarviovuoden arvioituun tulokseen. Tilinpäätöksessä tilikauden tuloksen jälkeen esitetään tuloksen käsittelyerät eli vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset.

Tunnusluku	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tulorahoitus riittävä, vuosikate % poistoista > 100 %	Vuosikate/poistot, %	269	236	164	126	66
Tulorahoitus riittävä, vuosikate/asukas	Vuosikate €/asukas	661	573	401	327	176
Toimintatuotot % toimintakuluista	Toimintatulot/toimintamenot, %	20	19	18	39	38
Kunnallisveron taso	Kunnan tulovero-%	21,25	21,25	21,25	21,25	21,25
Asukasmäärä vuoden lopussa	Asukasmäärä 31.12.	4689	4616	4544	4473	4401

Tunnuslukujen arvioinnissa suunnitelmakaudella on huomioitava väestönkehitys. Väestönkehitys huomioidaan suunnitelmakaudella 2021 – 2023 Pohjois-Savon liiton tuottaman viimeisimmän väestöennusteen mukaisena.

TULOSLASKELMA kunta ja vesihuoltolaitos, lyhyt

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	3 590 526	3 073 733	3 179 187	3 210 979	3 243 089
Maksutuotot	242 639	218 550	195 600	197 556	199 532
Tuet ja avustukset	323 448	424 032	322 875	326 104	329 365
Muut toimintatuotot	2 936 868	3 181 082	2 767 629	2 795 305	2 823 258
TOIMINTATUOTOT	7 093 482	6 897 397	6 465 291	6 529 944	6 595 243
Valmistus omaan käyttöön	7 260	3 000			
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-8 220 483	-8 402 179	-8 614 863	-8 787 160	-8 962 903
Palvelujen ostot	-23 689 473	-25 106 525	-24 555 574	-4 494 790	-4 584 686
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 436 501	-1 471 408	-1 553 413	-1 584 481	-1 616 171
Avustukset	-421 530	-426 709	-385 120	-392 822	-400 679
Muut toimintakulut	-1 879 005	-1 809 622	-1 724 536	-1 759 027	-1 794 207
TOIMINTAKULUT	-35 646 992	-37 216 443	-36 833 506	-16 910 281	-17 190 646
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-28 546 250	-30 316 046	-30 368 215	-10 380 337	-10 595 403
Verotulot	17 770 208	19 917 000	18 452 000	9 975 000	9 688 000
Valtionosuudet	13 851 927	12 952 344	13 668 000	1 788 500	1 592 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	92 884	175 000	120 000	130 000	140 000
Muut rahoitustuotot	219 950	108 000	110 000	110 000	110 000
Korkokulut	-152 477	-149 000	-109 000	-109 000	-109 000
Muut rahoituskulut	-138 740	-40 054	-50 000	-50 000	-50 000
Rahoitustuotot ja -kulut	21 617	93 946	71 000	81 000	91 000
VUOSIKATE	3 097 502	2 647 244	1 822 785	1 464 163	775 597
Poistot ja arvonalentumiset	-1 150 880	-1 120 198	-1 114 008	-1 160 000	-1 170 000
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	1 946 622	1 527 046	708 777	304 163	-394 403
Varausten ja rahastojen muutokset					
Poistoeron muutos	31 445				
Varausten muutos	0				
Varausten ja rahastojen muutokset	31 445	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 978 067	1 527 046	708 777	304 163	-394 403

5. RAHOITUSLASKELMAOSA

Rahoituslaskelma osoittaa, kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta on yli- tai alijäämäinen. Rahoituslaskelman osat ovat toiminnan, investointien sekä rahoituksen rahavirrat.

Investoinnit ovat laskelmassa bruttomääräisinä ja erikseen tuloina ovat rahoitusosuudet investointimenoihin, kuten valtionosuudet ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot.

Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman ja investointien muuttamiseen.

Yhdistämällä toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirrat saadaan vaikutus maksuvalmiuteen. Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat myös toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten ja korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset, joita ei talousarviossa ole huomioitu.

Tunnusluku	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tulorahoituksen riittävyys pitkän aikavälin menojen kattamiseen: -lainanhoitokate 1-2, tyydyttävä	Lainanhoitokate >1	0,92	0,75	0,54	0,47	0,26
Lainamäärä €/as	Lainamäärä €/as	4 856	4 585	4 450	4 442	4 574
Investointien tulorahoitus %	Investointien tulorahoitus, %	364,6	318,9	117,5	146,7	89,1

Lainanhoitokate = (vuosikate+korkokulut)/(korkokulut+lainanlyhennykset)

Investointien tulorahoitus = 100*Vuosikate/investointien omahankintameno (investointien omahankintameno = investointimenot – rahoitusosuudet)

RAHOITUSLASKELMA kunta ja vesihuoltolaitos

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
RAHOITUSLASKELMA					
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	3 097 502	2 647 244	1 822 785	1 464 163	775 597
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT					
Pakolliset varaukset	0	0	0	0	0
Myyntivoitot ja -tappiot	-81 527	0	0	0	0
Muut oikaisut	0	0	0	0	0
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-81 527	0	0	0	0
TOIMINNAN RAHAVIRTA	3 015 975	2 647 244	1 822 785	1 464 163	775 597
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-1 107 042	-1 540 000	-1 655 000	-1 070 000	-930 000
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	54 000	0	44 000	12 000	0
PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TUL					

INVESTOINTIEN VARS.MYYNTITULOT	203 527	710 000	60 000	60 000	60 000
INVESTOINTIEN MYYNTIVOITOT/-TAPPIOT	81 527	0	0	0	0
PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TUL	285 054	710 000	60 000	60 000	60 000
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-767 988	-830 000	-1 551 000	-998 000	-870 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2 247 987	1 817 244	271 785	466 163	-94 403
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	-4 900	0	0	0	0
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	-4 900	0	0	0	0
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	3 350 000	2 000 000	2 500 000	2 900 000	3 600 000
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-3 371 026	-3 602 616	-3 444 732	-3 252 610	-3 337 344
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	0	0	0	0	0
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-21 026	-1 602 616	-944 732	-352 610	262 656
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUU	-7 010				
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	4 182				
SAAMISTEN MUUTOS	-319 299				
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	1 144 612				
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	822 486	0	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	796 559	-1 602 616	-944 732	-352 610	262 656
RAHAVAROJEN MUUTOS	3 044 546	214 628	-672 947	113 553	168 253
KASSAVARAT 31.12.					
KASSAVARAT 1.1.					
RAHAVAROJEN MUUTOS					

Perustelut:

TA 2022 rahavarojen muutos – 672 947 on negatiivinen. Vesilaitoksen investoinnit kokonaisuutena 930 000 euroa on tarkoitus kattaa Vesilaitoksen kassavaroista.

Alijäämän kattamislaskelma

Kuntalaissa on säädetty kunnan alijäämän kattamisesta ja siihen liittyvästä toimenpideohjelmasta.

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Tilinpäätöksen alijäämällä tarkoitetaan alijäämää, joka saadaan laskemalla yhteen edellisen tilikauden taseen ”Edellisten tilikausien yli-/alijäämä” ja ”Tilikauden yli-/alijäämä” -erät. Talousarvion alijäämällä tarkoitetaan valtuuston hyväksymän, kuluvan vuoden talousarvion tuloslaskelmaosan viimeisen rivin osoittamaa alijäämää. Talousarviomuutokset otetaan huomioon yli-/alijäämää määritettäessä. Alijäämän kattamislaskelmassa otetaan huomioon koko kunnan talous mukaan lukien vesihuoltolaitos.

Alijäämän kattamislaskelma	Tase 2020	Tasearvio 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Edellisten tilikausien yli-/alijäämät	4 622 979	6 601 045	8 128 091	8 836 868	9 141 031
Tilikauden yli-/alijäämä	1 978 067	1 527 046	708 777	304 163	-394 403

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN YHTEENVETOLASKELMA
(kunta ja vesilaitos ulkoisin ja sisäisin erin)

	Määrärahat	Tuloarviot
Käyttötalousosa		
Toimintatuotot		6 465 291
Toimintakulut	36 833 506	
Tuloslaskelmaosa		
Verotulot		18 452 000
Valtionosuudet		13 668 000
Korkotulot		120 000
Muut rahoitustulot		110 000
Korkokulut	109 000	
Muut rahoituskulut	50 000	
Satunnaiset erät		
Investointiosa		
Investointimenot	1 655 000	
Investointitulot		104 000
Rahoitusosa		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		2 500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 444 732	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Vaikutus maksuvalmiuteen	-672 947	
TALOUSARVION LOPPUSUMMA	41 419 291	41 419 291

6. LIITTEET

Liite 1. Elinkeinotoimen hanke-erittely

Hankkeet	2020	2021	2022	2023	2024
Rajupusu Leader	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000
- Rajupusu Leader, lisärahoituskehysten kuntaraha 2020	23 800				
Itä-Suomen kalatalousr.kehit.ohjelm. 2014 - 2027	500	500	500	500	500
Teknologiaeollisuus uudistuu	10 000	10 000	10 000		
Evästä! Ruokaketjun uudet toimintamallit	400	800			
Invest and expand in Pohjois-Savo	1301	7312	2112	278	
Kestävän kehityksen ilmasto-ohjelma	4 550	4 550	475		
Maatalousyrittäjän työura muutoksessa hanke	608	692	613		
Savon Silmut	900				
YOM 2, kertamaksu 2019 - 2020	4 668				
Järvi-Suomen Biokaasu hanke, kertamaksu 2019 - 2020	2 982				
Future Savo - Tulevaisuuden Savo, päättyy 2020 loppussa	2336				
Taitava johtaja - Pätevä liideri -hanke, ProAgria Etelä-Savo	1257				
Varaus uusille hankkeille (Koronaelvitys 2021)		100 000	10 000		
Hankkeet yhteensä	88 302	158 854	58 700	35 778	35 500

Liite 2. Avustukset

Avustukset	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Hallintopalvelut						
- yleishallinto	39 800	30 700	36 960	33 382	37 000	19 900
- elinkeinoelämän kehittäminen	28 250	31 500	57 000	18 700		59 670
- kuntamarkkinointi			300	30 500	57 000	
- työllisyysyksikkö	11 500	11 750	5750	6000		10500
- lomitustoiminta	9 185	9 836	10 319	7 836	12 000	10 800
Sivistyspalvelut						
- lasten kotihoidontuki	240 587	198 508	176243	149047	156 000	136 000
- koulumatkatuki	540	324	1170	175		
- liikuntatoimi	13 092	17 442	22 636	12 938	20 000	18 000
- nuorisotoimi	286	1 800	1 500	1 800	2 000	1 800
- kulttuuritoimi	2 160	532	162		500	450
- kylien elinvoiman kehittäminen			8 150	17 200	19 709	18 000
Tekniset ja liiketoimintapalvelut						
- venesatamat	2 899	2 226	2 806	2 570		
- haja-asutusalueen vesihuolto		19 815	5 000	12 203	2 500	2 000
- yksityistiet	164 807	146 425	125 956	127 179	120 000	108 000
- vesiensuojelu	2 000	4 500		2 000		
Yhteensä	515 105	475 359	453 952	421 530	426 709	385 120

Liite 3. Sitovat tasot

Vuoden 2022 talousarvion sitovuus

Käyttötalous

Talousarvion käyttötalousosassa valtuusto asettaa tavoitteet sekä tuloarviot ja määrärahat.

Hallintosäännön 3 luvussa tarkoitetuista toimielimistä tekninen lautakunta, sivistyslautakunta, perusturvalautakunta (yhteinen) ja Keski-Savon ympäristölautakunta (yhteinen) hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat.

Mikäli määrärahat ovat pienentyneet ehdotetusta, lautakunnan ja muun käyttösuunnitelmista päättävän viranomaisen tulee tarkistaa esittämänsä taloudellisuustavoitteet ja muuttaa ne vastaamaan määrärahoja ja suorite-tavoitteita.

Hallintosäännön 4 luvun 14 §:n perusteella kunnan henkilöstöorganisaatio jakautuu kunnanhallituksen alaisiin toimialoihin: yleishallinnon toimiala, tekninen toimiala ja sivistystoimiala. Toimialat jakautuvat tulosalueisiin (talousarvioon nähden sitovat tasot) ja niiden alaisiin yksiköihin.

Tavoitteiden osalta valtuustoon nähden sitovia ovat mitattavissa olevat tavoitteet, määrälliset tavoitteet ja tehokkuustavoitteet, jotka on esitetty käyttötalousosassa toimialoittain esitetyissä taulukoissa (kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet). Tavoitteita tulee olla 2 – 3 per tulosalue.

Euromääräisesti ilmoitetuista tavoitteista talousarvion sitova taso on tulosalueen tilikauden toimintakate (tulot – menot).

Kaikki määrärahat ovat bruttomäärärahoja. Käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset erät.

Lisäksi informatiivisina esitetään tulosalueen ja yhteenvedon omaisesti toimialan:

1. palvelusuunnitelma
2. vastuhenkilö
3. keskeiset riskit tavoitteiden toteutumiselle
4. perustelut
5. tunnusluvut
6. tuotetetuissa toiminnoissa tuotantomäärä ja – hintaluettelo sekä lyhyet tuotekuvaukset

Investoinnit

Investointiosaan esitetään sellaiset investoinnit, joiden arvonlisäveroton hankintahinta ylittää 10 000 euroa. Pienemmät hankinnat tehdään käyttötalousosan määrärahojen puitteissa. Investointiohjelman luvut on esitetty hankeryhmittäin. Hankekohtaiset meno- ja tuloarviot on esitetty investointiohjelman työohjelmassa, joka päivittyy vuoden mittaan investointien valmistelun ja kilpailutuksen myötä. Investointiosassa esitetään myös taloussuunnitelmavuosien 2023 – 2024 hankkeet.

Investointiosa jakaantuu seuraaviin hankeryhmiin:

1. elinvoimaa, kasvua ja työllisyyttä edistävät hankkeet
2. palvelutuotanto (sis. tilat, laitteet, kalusto, ohjelmisto jne.)
3. hankeryhmäjako toimialoittain (sivistystoimi, sote, yleishallinto, tekninen toimi)
4. kuntatekniikka (sis. liikenneväylät, puistot ja muut yleiset alueet sekä liikuntapaikat)
5. konsernipalvelut (asunnot, yhtiöt)
6. vesihuoltolaitos

Investoinnit ovat hankeryhmittäin valtuustoon nähden sitovia nettoperusteisesti.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulo-rahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Tuloslaskelmaosan yhteydessä esitetään tulo-rahoituksen riittävyttä mittaavat tunnusluvut.

Kokonaistalouselaskelma, joissa on huomioitu kunta ja vesihuoltolaitos, laaditaan suosituksen (JHS 199 suositusta ”Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja –suunnitelma”, 12.4.2019) mukaisesti. Sisäisten erien tulee täsmätä ja ne eliminoidaan em. laskelmia laadittaessa.

Tuloslaskelmassa valtuuston nähden sitova taso on toimintakate (toimintatuotot – toimintakulut).

Rahoitusosa

Rahoitusosassa esitetään yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö ja se laaditaan vähennyslaskukaavan muodossa. Välisummana esitetään Toiminnan ja investointien rahavirta.

Rahoitusosan sitovia eriä ovat antolainauksen muutokset, lainakannan muutokset ja oman pääoman muutokset.

Liite 4.

LAINANOTTOON LIITTYVÄ RATKAISUVALTA

Lainojen ja tilapäisen luoton ottamisesta koskevat määräykset:

Talousarviolainaa voidaan ottaa enintään talousarvion mukainen määrä. Lainojen laina-aika voi olla enintään 20 vuotta.

Kuntatodistusohjelman maksimilimiitti on 6,3 miljoonaa euroa.

Muu tilapäinen luotto voi olla enintään 3 miljoonaa euroa.

Kuntatodistusohjelman lainan ja muun tilapäisen luoton nostamisesta päättää kunnanjohtaja tai talous- ja hallintojohtaja.